

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DİJİTAL ÖYKÜ ANLATIMI İLE VERİLEN DEĞERLER EĞİTİMİNE
YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERHAN KUTLUCAN

AĞUSTOS 2018

**DIJİTAL ÖYKÜ ANLATIMI İLE VERİLEN DEĞERLER EĞİTİMİNE
YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI**

Erhan KUTLUCAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ ANABİLİM DALI**

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÜNAL

**AMASYA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

AĞUSTOS 2018

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY SAYFASI

Erhan KUTLUCAN tarafından hazırlanan “Dijital Öykü Anlatımı İle Verilen Değerler Eğitime Yönelik Bir Eylem Araştırması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile Amasya Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÜNAL

Bilgisayar Müh. Anabilim Dalı, Amasya Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum .....

Başkan : Prof. Dr. Oktay AKBAŞ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum .....

Üye : Doç. Dr. Recep ÇAKIR

BÖTE Anabilim Dalı, Amasya Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum .....

Tez Savunma Tarihi: 13/08/2018

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....

Doç Dr. Meryem EVECEN

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Amasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

(İmza)

Erhan KUTLUCAN

13/082018

Değerli Eşim, Sevgili Kızım ve Oğluma ...

DİJİTAL ÖYKÜ ANLATIMI İLE VERİLEN DEĞERLER EĞİTİMİNİNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Yüksek Lisans Tezi

Erhan KUTLUCAN

AMASYA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ağustos 2018

ÖZET

İnsanlar dünyaya geldiği günden itibaren evlerinde başlayan eğitim yaşantıları okul yaşları geldiğinde okulunda dâhil olmasıyla yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Kişiler bu eğitimlerinin içinde yaşadıkları topluma uyum sağlayabilme ve kendilerini tanıyarak geliştirmek için belli değerleri de öğrenmeleri gerekmektedir. Bu değerlerin kazandırılması için kullanılabilir bir yöntem olarak dijital öykü anlatımı karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı öğrencilere değerler eğitimi konularını öğretmek için dijital öykü anlatımını kullanmanın etkili olup olmadığını, öğrencilerin nasıl öğrendiklerinin yansımalarını belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Çalışmanın örneğini Sivas ilinde bir ortaokulda öğrenim gören 6. Sınıfa devam eden 7 Kız ve 7 Erkek öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak için nitel verilerin yanında nicel verilerde kullanılmıştır. Nitel veriler için öğrenciler ile değerler eğitimi ve dijital öykü anlatımı ile ilgili, öğretmenler ile de öğrencilerin değerleri ne derece yansıttıklarıyla ilgili görüşmeler yapılmıştır. Aynı zamanda araştırmacı tarafından gözlemler yapılarak ve notlar tutularak veriler toplanmıştır. Nicel veriler için Dilmaç (2007) tarafından geliştirilen İnsani Değerler Ölçeği kullanılmıştır. Eylem araştırması sürecinde Hoşgörü, Dürüstlük ve Sorumluluk değerleri ele alınmıştır. Öğrencilere dijital öykü anlatımının aşamaları ve gerekli yazılımlar hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır. Toplanan nitel verilerin analizi için içerik analizi uygulanarak veriler kodlar ve temalar halinde listelenmiştir. Verilere göre değerlerin öğrencilerdeki etkisi, değerlerin öğrencilere sağladığı yararlar, duygular, değerleri tanımlamalar ve yöntemin öğrencilere sağladığı yararlar temalarına göre analizler yapılmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde öğrenci görüşmelerinde verdikleri cevaplara göre öğrencilerin dijital öykü anlatımı sürecini yaşayarak değerler eğitimi ile ilgili videolar oluşturmaları değerler eğitimi daha iyi anlamalarını sağlamıştır. Yapılan gözlemler ve öğretmen görüşlerine göre ise sınıfta olumsuz davranışların belli oranda azaldığı özellikle bazı öğrencilerde değişimlerin daha somut anlaşıldığı ifade edilmiştir. Bu çalışma az sayıda öğrenci ile kısıtlı bir sürede yapılmıştır ve değerlerin kazanılması sonucu davranış değişiklikleri uzun zaman aldığı için benzer çalışmalar farklı kademelerdeki öğrencilerle değerler eğitimi veya farklı konuları ele alınarak yapılabilir.

Sayfa Adedi : 122
Anahtar Kelimeler : Değerler Eğitimi, Hoşgörü, Dijital Öykü Anlatımı, Eylem Araştırması
Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÜNAL

AN ACTION RESEARCH FOR THE TRAINING OF VALUE PROVIDED WITH DIGITAL STORYTELLING

M. Sc. Thesis

Erhan KUTLUCAN

AMASYA UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES

August 2018

ABSTRACT

When people come to the world, the education experiences that started in their homes from the day is a lifelong process that is included in the school when they reach school age. People need to learn certain values in order to adapt to the gathering they live in and to improve themselves by recognizing themselves. As a method that can be used to acquire these values, the digital story narration comes out as antagonistic. Studies related to the subject show that value story education is taught more effectively with digital story telling. In the study, action research of qualitative research designs was used. The process was planned and implemented in the form of an action research. An action plan has been developed to solve this problem by considering how to teach the values education better as a problem situation. The sample of the study consist of 7 female and 7 male students attending 6th grade who are studying in a secondary school in the province of Sivas. While students created digital stories about values education, they worked in groups of two. In the study, quantitative data were used for the collection of data as well as qualitative data. Discussions were held on qualitative data about students, values education and digital storytelling, as well as the extent to which students and teachers reflected their values. At the same time observations were made by the researcher and notes were collected and data were collected. The Human Values Scale developed by Dilmaç (2007) was used for quantitative data. The values of Tolerance, Honesty and Responsibility were handled in the course of action research. At the beginning of the course of the students, the interviews, observations and interviews with the teachers that were necessary to earn these values were decided first. Students are asked to write a story about the specified subject and create a digital story. Content analysis was performed for the analysis of the collected qualitative data. According to the data, the values and the methods of the students were analyzed according to themes, effects, emotions, definitions and achievements. When the findings were analyzed, the students were able to see digital story telling process according to the answers they had made in the student interviews, to create videos about values education, to understand better the value education and to see that some behaviors they did were wrong behavior in the stories. According to the observations made and the opinions of the teachers, it has been stated that the changes in the students are more concrete, especially in the cases where the negative behaviors in the class are decreasing at a certain moment. This study was conducted with a limited number of students in a limited time, and since changes in the attainment behavior of the values took a long time, similar studies can be done by studying different levels of students' values education or different topics.

PageNumber : 122

KeyWords : Value Education, Tolerance, Digital Storytelling, Action Research

Supervisor : Assist. Prof. Yavuz ÜNAL

ÖN SÖZ ve TEŞEKKÜR

Eğitim sistemimizde yöntemler açısından her dönem farklı arayışlar içine girilmiştir. Son yıllarda özellikle dersleri teknoloji destekli işlemek çağın gerekliliği haline gelmiştir. Bu çalışmada kullanılan gerek Web 2.0 araçları gerekse masaüstü uygulamaları yapılacak yeni çalışmalarda ve okullarda uygulanabilirlik açısından çok uygun olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma süresince öğrencilerin sıkılmadan tüm uygulamaları yapması ilerleyen günlerde dijital öykü anlatımının daha da çok kullanılabileceğini göstermiştir. Dijital Öykü Anlatımı dünyada çok kullanılan bir yöntem olmakla birlikte, ülkemizde yapılan araştırmalara bakıldığında bu konunun okullarda kullanılması halen araştırma düzeyinde kalarak uygulanabilirliği tartışılmaktadır. Bende bu konuyu seçerek dijital öykü anlatımının eğitim sistemine dâhil edilebilmesine katkı sağlamak istedim. Hem yüksek lisans öğrencisi hem de bir öğretmen olarak bu deneyimleri daha da somutlaştırmak için çalışmamı kendi okulumda öğrencilerimle birlikte yapmaya çalıştım.

Çalışmam süresince desteğini esirgemeyen danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Ünal' a, kendileriyle tanıştığım ve çalışma fırsatı bulduğum için kendimi şanslı hissettiğim, her aşamada bilgi ve tecrübelerini paylaşarak çalışmamda önemli katkılar sağlayan ve değerli geri bildirimler için Doç. Dr. Recep Çakır ve Dr. Öğr. Üyesi Fatih Saltan' a, birçok kişi yardım talebimi geri çevirmesine rağmen yardımını esirgemeyerek çalışmamda önemli bir katkı sağlayan meslektaşım Emrah Akman'a ve yüksek lisans sınıf arkadaşlarıma teşekkür ederim. Aynı zamanda kurumumda çalışmamı desteleyerek gerekli ilgiyi gösteren okul idarem ve çalışma arkadaşlarıma, anne ve babama, en büyük destekçim ağabeyime, sabrından dolayı eşime, bazen çalışmalarımın dolayı oyun oynamaya vakit ayıramadığım kızıma ve oğluma teşekkür ediyorum.

Tezimin tamamlanmasında yardımını ve desteğini esirgemeyen herkese teşekkür ediyorum.

Erhan KUTLUCAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ ve TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	4
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
1.5. Araştırmanın Etik Yönü	6
2. LİTERATÜR TARAMASI	7
2.1. Değer	7
2.2. Değerler Eğitimi	8
2.2.1. Hoşgörü	10
2.2.2. Dürüstlük	11
2.2.3. Sorumluluk.....	12
2.2.4. Ailede değerler eğitimi	12
2.2.5. Okulda değerler eğitimi	14
2.3. Dijital Öykü	16

2.3.1. Öykü nedir?.....	17
2.3.2. Dijital öykü nedir?.....	17
2.3.3. Dijital öykülemenin gelişimi	18
2.3.4. Dijital öyküleme türleri ve bileşenleri	20
2.3.5. Dijital öykü anlatımının aşamaları	22
2.3.6. Dijital öykü anlatımı sürecinde kullanılacak araçlar	23
2.3.7. Dijital öykü anlatımının eğitimde kullanımı	25
2.4. Dijital Öykü Anlatımı ve Değerler Eğitimi	28
2.5. Değerler Eğitimi İle İlgili Bazı Çalışmalar	28
2.6. Dijital Öykü Anlatımı İle İlgili Bazı Çalışmalar	32
3. YÖNTEM	35
3.1. Araştırmanın Modeli	35
3.2. Çalışma Grubu	37
3.3. Eylem Araştırması Uygulama Süreci	37
3.4. Dijital Öyküleri Hazırlama Süreci	42
3.5. Verilerin Toplanması	45
3.5.1. İnsani değerler ölçeği	45
3.5.2. Kişisel bilgi formu	45
3.5.3. Görüşme	46
3.5.4. Gözlem	46
3.5.5. Araştırmacı notları	47
3.6. Veri Toplama Araçlarının Uygulanışı	47
3.7. Verilerin Analizi	48
3.8. Geçerlik ve Güvenirlik	50

4. BULGULAR	52
4.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	52
4.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular	57
5. TARTIŞMA	70
6. SONUÇ	75
7. ÖNERİLER	76
KAYNAKLAR	77
EKLER	89
EK-1. İnsani Değerler Ölçeği İzni	90
EK-2. Kişisel Bilgi Formu ve İnsani Değerler Ölçeği	91
EK-3. Öğrenci Değerler Eğitimi Görüşme Formu	93
EK-4. Öğrenci Dijital Öykü Anlatımı Görüşme Formu	95
EK-5. Öğrenci Gözlem Formu	96
EK-6. Öğretmen Görüşme Formu	97
EK-7. İl Milli Eğitim Müdürlüğünden Alınan Uygulama İzni	99
EK-8. Aile İzin Belgesi	100
EK-9. Çalışma Esnasında Fotoğraflar	101
EK-10. Örnek Öykü Yazımı ve Öykü Tahtası	104
EK-11. Araştırmacı Notlarından Örnekler	106
EK-12. Öğrencilerin Yazdıkları Öykülerin Konu Dağılımları	107
ÖZGEÇMİŞ	108

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge Adı	Sayfa
Çizelge 2.1. Yenilenen Müfredatlarda Değerler ve Değerlerle İlişkili Tutum ve Davranışlar.....	16
Çizelge 2.2. Dijital Öykü Anlatımı İle İlgili Örnek Çalışmalar	19
Çizelge 3.1. Araştırmanın Uygulama Süreci.....	41
Çizelge 4.1. Araştırma Öncesinde İnsani Değerler Ölçeği'nin Boyutlarına Göre Öğrenci Düzeyleri.....	53
Çizelge 4.2. Öğrencilerin Eylem Döngüsü Öncesinde Değerler Eğitimi Tanımlamaları.....	54
Çizelge 4.3. Öğrencilerin Hoşgörü Değerleri Tanımlamaları.....	54
Çizelge 4.4. Öğrencilerin Birinci Eylem Döngüsü Sonunda Değerler Eğitimi Tanımlamaları	58
Çizelge 4.5. Birinci Eylem Döngüsü Sonunda Öğrencilerin Hoşgörü Değerlerini Tanımlamaları	59
Çizelge 4.6. Dijital Öykü Anlatımı Yönteminin Öğrencilerdeki Yansıması	60
Çizelge 4.7. Araştırma Sonunda İnsani Değerler Ölçeği'nin Boyutlarına Göre Öğrenci Düzeyleri.....	62
Çizelge 4.8. Öğrencilerin İkinci Eylem Döngüsü Sonunda Değerler Eğitimi Tanımlamaları	63
Çizelge 4.9. İkinci Eylem Döngüsü Sonunda Öğrencilerin Hoşgörü Değerlerini Tanımlamaları	65
Çizelge 4.10. Dijital Öykü Anlatımı Yönteminin Öğrencilerdeki Yansıması	66

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil Adı	Sayfa
Şekil 2.1. Dijital Öykünün Öğeleri.....	21
Şekil 2.2. Dijital Öykü Anlatımının Eğitimdeki Rollerini.....	27
Şekil 3.1. Eylem Araştırmasının Diyalektik Döngüsü.....	36
Şekil 3.2. Uygulanan Eylem Araştırması Basamakları.....	40
Şekil 3.3. Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Hoşgörü Konusu.....	43
Şekil 3.4. Araştırma İçin Açılan Youtube Kanalı.....	44
Şekil 4.1. Eylem Araştırması Öncesi Ve İlk Eylem Döngüsü Sonrası Değerler Eğitimi Kavramını Tanımlamadaki Cevapları İçeren Kelime Bulutları	58
Şekil 4.2. İkinci Eylem Döngüsü Sonrası Değerler Eğitimi Kavramını Tanımlamadaki Cevapları İçeren Kelime Bulutları.....	64

KISALTMALAR LİSTESİ

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar

Açıklama

EBA

Eğitim Bilişim Ağı

MEB

Milli Eğitim Bakanlığı

İDÖ

İnsani Değerler Ölçeği

TDK

Türk Dil Kurumu

1. GİRİŞ

İnsanlar yaşadıkları topluma uyum sağlayabilmeleri için yeni davranışlar öğrenirler. Bu davranışları barındıran birçok değer vardır ve insanlarda bilinçli davranışlar sergilemek için bu değerlere başvurur (Özensel, 2003). Rokeach (1979)'a göre değer, bireyin yapmış olduğu davranışların ve bu davranışların sonuçlarının kişinin kendisinde veya yaşadığı toplumda kabul edilebilir olup olmadığını gösteren inançlardır. Değerler toplumsal yapıyı etkileyen özelliktedir ve değerlerin özellikleri bozulmadan nesiller boyu aktarılması toplumsal düzeni artırır (Elbir ve Bağcı, 2013). Bireyde var olan değerlerin farkına varması ve bu değerleri benimseyip yeni değerler üreterek davranışları haline getirebilmesine değerler eğitimi denmektedir (Yeşil ve Aydın, 2007: 65). Değerler eğitiminin amacı insanların ortak değerleri benimseyen, iyi karakterli ve ahlaki değerlere sahip vatandaşlar yetiştirmektir (Altan, 2011).

Bireylerin eğitiminde ilk ve en önemli basamak ailedir, sonrasında ise okul yaşantısının başlaması ile kişilere değerler eğitiminin verilmesi daha da önemli hale gelmektedir. Başta öğretmenler aracılığıyla değerler, öğrencilere vermeye çalışılır ve bu değerler verilirken amaç iyi birer vatandaş yetiştirmektir (Coombs-Richardson ve Tolson, 2005). Değerleri kaybetmemek ve korumak çocuklarımıza daha iyi bir dünya bırakmamızı sağlar. Bu bağlamda değerlerin okullarda daha sistemli bir yapıda öğretilmesi için öğretim programlarına değerler eğitimi konuları yerleştirilmiştir (Aydın ve Akyol Gürler, 2012). Öğrencilerin bireysel ve sosyal gelişimini sağlayacak değerler özellikle ilköğretim kitaplarında yer almalıdır. Ayrıca değerler eğitimine önem veren yeni öğretim programları hazırlanmasıyla toplumsal güven ve refah sağlanmış olur (Akbaş, 2008).

Eğitim sistemimizde 2004 yılında değer kavramı kullanılmaya başlanmış olsa da okullar var olduğu sürece değerler eğitimi vermeye çalışılmıştı, 2010-2011 eğitim-öğretim yılına gelindiğinde okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde değerler eğitimine yönelik çalışmalar derslerde uygulanmaya başlamıştır (Cihan, 2014). Bu gelişme ile kazandırılmak istenen değerler belirtilmiş, bunun yanında değerler eğitimine planlı ve programlı şekilde yer verilmesi sağlanmıştır. Geliştirilen projelerle, okul programları içinde değerler eğitimine doğrudan yer verilmesi sağlanarak değerler eğitimine verilen önemde artırılmıştır (Uygun, 2013). Ele alınan değerler her eğitim öğretim yılında artırılarak, ders kazanımları altında vermeye devam etmiştir (Bıçak vd., 2016).

Milli Eğitim Bakanlığı 2018 yılında öğretim programlarını yenileyerek içerik konusunda birçok değişikliğe gitmiştir. Bu yeniliklerden biride öğrencilere milli ve manevi değerleri kazandırmaktır. Öğrencilere adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik gibi değerler tüm derslerin kazanımlarında yer alarak öğrencilere aktarılmak istenmiştir (MEB, 2017).

Değerlerin öğretilmesinde birçok farklı teknik kullanılarak öğrencilerin değerleri kazanması sağlanmak istenmiştir. Değerler eğitimi programı hazırlayarak (Dilmaç, 1999), çocuk oyunlarını kullanarak (Bozkurt, 2017) veya öyküler okutarak (Xu ve diğerleri, 2013) değerler öğretilmeye çalışılmıştır. Öykü ve masallar geçmişten günümüze değerler eğitimi vermek için kullanılan bir yoldur.

Öykü ve hikâye kelimeleri birbirleri yerine kullanılabilen kavramlardır. TDK sözlüğüne göre öykü “*Ayrıntılarıyla anlatılan olay*” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2018a). Öyküler geçmişte mağara duvarlarına resmedilmeyle başlayan tarihi çok eski dönemlere dayanan ve günümüze kadar süregelen insanların kendini ifade yöntemidir, aynı zamanda bir eğitim aracıdır. Mağara duvarları, kalem, televizyon veya sinema gibi çağın imkânları insanların kendi öykülerini anlatma yöntemi olarak kullanılmıştır ve öyküler, toplumun ve kültürün önemli bir parçası haline gelmiştir (Frazel, 2009).

Öyküler insanlara sözlü veya resimler aracılığı ile anlatılabilir bunun yanında son yıllarda teknolojik gelişmelerin bir sonucu olarak öykü anlatımlarına dijital öykülerde eklenmiştir. Dijital öykü Ohler (2013)’e bir öyküye birçok medya aracını kullanarak ve bunları uyumlu şekilde birleştirerek kişisel bir dijital teknoloji video oluşturmaktır. Hathorn (2005) ise dijital öyküyü teknolojik imkanları okuryazarlık, dil ve iletişim becerisi ile kullanılabilir olarak tanımlamıştır. Bunun yanında Robin (2006) yapılan birçok tanımdan yola çıkarak, bir konu ile ilgili bilgi sunmak için ses, video, resim vb. gibi dijital materyallerin bir araya getirilmesini dijital öykü olarak ifade etmektedir. Geleneksel öykülerin tema ve bakış açısını barındıran dijital öyküler bu benzer özelliklerin yanında farklı yönleri de içermektedir (Yamaç, 2015). Geleneksel öykü ile dijital öyküye baktığımızda ikisi de kişilerin yaratıcı düşünme becerileri ve hayal güçlerini gelişmesi ortak özellikleridir fakat dijital öykü oluşturmak için dijital araçların öğrenilmesi gerekliliği, bunun için dijital

öyküyü yapacak kişiye rehberlik yapılması ikisi arasındaki farklılığı ortaya koymaktadır (Duveskog, Tedre, Sedano ve Sutinen, 2012).

Dijital öykü içerikleri açısından çeşitlenmiştir. Robin (2006) dijital öykülemeyi üç ana başlıkta incelemiştir. Belirli bir konuda bilgi vermek ve konuları öğretmek için bilgilendirici ve öğretici öykü türü kullanılmaktadır. Bilgilendirici ve öğretici dijital öykü soyut kavramların somutlaştırılarak öğretilmesinde kullanılabilir (Sharp, Garofalo ve Thompson, 2004). İkinci olarak kişisel deneyimler, anılar, karakter öyküleri, önemli bir yer veya olayla ilgili öyküleri içeren kişisel (yansıtmacı) öykü türüdür. Kişisel dijital öykü farklı insanların özgeçmişlerini izleyerek yeni bilgiler edinmek, çok kültürlü ve küreselleşme gibi konular hakkında bilgi sahibi olmak için kullanılacak bir öykü türüdür. Öğrenciler bu öykü türüyle kendi deneyimlerini değerlendirip, öğrendiklerinde düzenlemeler yapabilme imkânı bulabilirler (Garrety, 2008). Tarihi olayların araştırılması ve farklı biçimlerde anlatılabilmesine olanak sağlayan, tarihi olaylarla ilgili öyküler ise üçüncü tür olarak tanımlanmıştır. Öğrenciler tarihi dijital öyküyü kullanarak oluşturdukları öyküde tarihi olaylara derinlik katmak için, resimler, diyaloglar ve birçok materyal kullanarak öyküler oluşturabilme fırsatı bulabilirler (Robin, 2008).

Dijital öykü oluşturma süreci ilk etapta öykünün yazılması, belli bir senaryonun oluşturulması, uygun çoklu ortam öğelerinin belirlenmesinin ardından öykülerin oluşturularak yayınlanmasından oluşmaktadır (Jakes ve Brennan, 2005). Dijital öykülere görsel içeriklerin oluşturulması için Adobe Photoshop, Gimp ve Picasa vb. masaüstü yazılımları, ToonDoo veya Ribbet vb. Web 2.0 araçları veya Mobil uygulamalar ile öyküye uygun görsel materyal hazırlanabilir (Çıralı, 2014). Ayrıca bilgisayarın ses kaydedici özelliği ile sesler elde edilir, bunun yanında materyalleri birleştirip öyküleme sürecini uygulamak için Microsoft Photo Story 3 yazılımı kullanılabilir (Sadık, 2008). Dijital öykülerin oluşturulacağı Microsoft Photo Story 3 programını kullanılırken senaryo dâhilinde oluşturulan resimler ilk etapta programa belirlenen sırada aktarılır ardından resimlerin, seslendirmeleri varsa metinler aktarılır, sonraki aşamada videoya fon müziği eklenerek videoya son hali verilir. Bu program hazırlanacak videoya geçişler verebilen, resimleri kırabilen özellikleri sunmaktadır. Programın dezavantajı ise sadece Windows işletim sisteminde kullanılabilmesi ve yalnızca wmv uzantısında kayıt yapabilmesidir (Karakoyun, 2014).

Dijital öykü anlatımı öğrenci katılımı, derin öğrenme, eğitimde teknoloji kullanımı ve proje tabanlı öğrenme gibi birçok özelliği bir araya getirmesiyle eğitimde önemli bir yere sahiptir (Barrett, 2006). Eğitim sorgulayıcı, merak eden, teknoloji ile yakından ilgili, materyal yapma becerisi gelişmiş insanlar yetiştirmeyi amaçlamıştır (Kutlu, Bacanak ve Gökdere, 2016). Dijital öyküler bu bağlamda yeni eğitim sistemlerinde yer almalıdır. Bunun yanında Robin (2008)'e göre 21. yy becerilerin geliştirilmesinde, öğrencilerin kendi bilgilerini yapılandırabilmesi ve okuryazarlık becerisinin gelişmesinde dijital öyküler kullanılabilir. Bu bağlamda öğrencilere değerler eğitiminin verilmesinde dijital öykü anlatımının kullanılmasının, değerleri kazanmalarında nasıl etkili olacağı araştırılması önemlidir. Dijital öyküler ile değerler eğitiminin öğretilmesini konu alan bir çalışmada değerler eğitiminin öğretmen tarafından hazırlanan dijital öyküler ile verilmesinin öğrenciler üzerinde olumlu etkilerinin olduğu sonucuna varılmıştır (Yürük, 2015). Bu çalışmada ise konuya farklı bir açıdan yaklaşarak öğrencilerin değerler eğitimi ile ilgili kendi dijital öykülerini oluşturmaları sağlanmıştır. Bu sayede öğrencilerin aktif katılımını sağlayarak değeri daha iyi öğrenmelerini sağlamanın yanında değerler eğitiminde dijital öykü anlatımı kullanımının uygun olup olmadığı da incelenecektir. Bu ve benzer çalışmaların yapılması eğitimde teknoloji kullanımına katkı sağlama açısından önemlidir.

1.1. Problem Durumu

Yaşadığımız toplumun kuralları sosyal ve kültürel etkilerin yanında teknolojik gelişmelerden de etkilenmeye başlamıştır. Toplumun gelişmesi ve değişmesi birçok olumlu etkileri getirmesinin yanında birçok olumsuzluklara da neden olmuştur. Toplum kurallarının değişmesi toplumun temel değerleri olan ve insanları bir arada tutan sevgi ve saygı gibi birçok değerlerin de etkisinin azalmasına neden olmuştur (Aydın ve Akyol Gürler, 2012). Olumsuzlukların önüne geçerek toplumsal değişimi desteklemek için değerler eğitimi önemli hale gelmektedir. Başta dürüstlük, yardımlaşma, sevgi, saygı, hoşgörü, sorumluluk, adalet gibi değerler olmak üzere toplumun temelini oluşturan değerlerin öğretilmesi sosyal ilişkilerin kuvvetlenmesini bunun yanında topluma sağlıklı bireylerin yetişmesini sağlayacaktır (Çengelci, Hancı ve Karaduman, 2013). Değerler eğitimi öğrencilere vermeye çalışılırken birçok farklı yöntem kullanılmıştır (Dilmaç, 1999; Bozkurt, 2017). Fakat teknolojinin hayatın bir parçasının olması bunun yanında yeni teknolojilerin her alanda kullanılması ve öğrencilerin yeni teknolojilere olan ilgisi değerler eğitimine teknoloji desteği gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu yüzden öğrencilerinde

ilgisini çekme adına değerler eğitimini dijital öykü anlatımı ile vermek çalışmanın temelini oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın problemi “Dijital öyküler değerler eğitiminde etkili midir?” olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı öğrencilerin dijital öyküler oluşturarak değerler eğitimini daha etkili öğrenmelerini sağlayarak olumsuz davranışların azalmasını sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda dijital öykü oluşturmada kullanılan programları ve dijital öykü oluşturma aşamalarını öğrenmelerinin ardından değerler eğitimi konularıyla ilgili dijital öyküler oluşturmalarıdır. Bunun yanında bilişim teknolojilerini kullanarak değerler eğitiminin verilmesi ve değerler eğitimine farklı bir bakışı açısı katmakta araştırmada hedeflenmektedir. Dijital öyküler oluşturan öğrencilerin değerler eğitimi konularının kazanımları nasıl etkilendiğini belirlemek için eylem araştırması yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

- a. Araştırma kapsamında ele alınan öğrencilerin değerler eğitimi konusunda sorunları nelerdir?
- b. Değerlerin öğretilmesi için kullanılan dijital öykü anlatımı öğrencilerde bazı değer kavramlarına nasıl katkı sağlamaktadır?

1.3. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Değerler eğitimi öğrencilere birçok yöntemle verilebilir. Hazırlanan değerler eğitimi programları uygulayarak (Dilmaç, 1999), çocuk oyunları ile değerler eğitimi öğretilerek (Bozkurt, 2017), öğrencilerin olumsuz davranışların önüne geçmek için değerlerle karakter eğitimleri verilerek (Duer, Parisi ve Valintis, 2002), değerleri öğretmek için öyküler okutularak (Xu ve diğerleri, 2013) değerler eğitimi verilmeye çalışılmıştır. Bunun yanında okullarda ders programlarında yer alan ünite ve konularda öğretmenler aracılığıyla öğrencilere verilmeye çalışılmaktadır. Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde ise eğitimdeki yöntemlerin teknoloji desteğiyle yürütülmesi öğrenciler için daha yararlı olacaktır. Geleneksel öyküler ile değerler eğitimi hâlihazırda verilmeye çalışılırken

öykülere teknolojik materyalleri dâhil etmemizle elde ettiğimiz dijital öyküler ile değerler eğitiminin verilmesi üzerine de araştırmalar yapılmaktadır (Yürük, 2015). Dijital öyküleme ile oluşturulan projelerde öğrencilerde birçok değeri kazanması yanında işbirliği ve iletişim becerisinin de arttırdığı belirlenmiştir (Demirer, 2013). Bu bağlamda değerler eğitiminin öğretiminde dijital öyküler birer materyal ve etkinlik olacağından öğrencilerin değerler eğitimini etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlayacaktır (Yürük ve Atıcı, 2017). Ortaokul öğrencileri üzerinde yapılan ve bu çalışmayı da destekler nitelikteki bir çalışmada öğrencilere değerler eğitimi ile ilgili dijital öyküler izletilmiş ve süreç sonunda öğrencilerin değerler eğitimi düzeylerinde olumlu gelişmeler olduğu ortaya çıkmıştır (Yürük, 2015). Bu çalışmanın farkı ise öğrencilerin hazır dijital öyküler kullanmasının yerine kendi dijital öyküler oluşturmalarıdır. Eylem araştırmaları okul ve sınıf ortamlarından eğitimin kalitesini anlamak ve geliştirmek için yapılan, araştırmacının ve örnekleminde aktif rol oynadığı bir yöntemdir (Johnson, 2015:19). Öğrencilerin aktif katılımlarını sağladığı ve değerler eğitiminin etkilerini gözlem fırsatı verdiği için eylem araştırması seçilmiştir. Çalışmada öğrenciler birer tasarımcı gibi kendi dijital öykülerini oluşturmuşlar, araştırmacı ise bu süreci eylem araştırması basamaklarına göre uygulayarak gözlem, görüşme ve notlarla verilerini toplamıştır. Teknolojinin her alanda hayatımızda olduğu günümüzde öğrencilerinde bu teknolojileri kullanmaya yatkın olmasından dolayı değerler eğitimi teknoloji desteği ile aktarmak gerekçesi ile bu araştırma yapılmaya çalışılmıştır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma;

- Beypınar Ortaokulu 6. Sınıf öğrencilerinden araştırma kapsamındaki 14 katılımcı,
- Araştırmanın yürütüldüğü Hoşgörü, Dürüstlük ve Sorumluluk değerleri,
- Araştırmanın yürütüldüğü 24 hafta ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın uygulanabilmesi için İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden ilgili prosedüre uyarak yazılı başvuru yapılmıştır ve uygunluk kararı alınarak çalışma yürütülmüştür.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Araştırmanın bu bölümünde Değer, Değerler Eğitimi ve Dijital Öykü Anlatımı ile ilgili kuramsal bilgilere ve bu konularla ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Değer

Bilim dallarına konu olan değer kavramı en genel anlamıyla bir şeyin önemini ölçmek olarak ifade edilmektedir. Türk Dili Kurumu (2018b) kaynaklarına bakıldığında değer kavramı şu şekilde tanımlanmıştır:

- Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet.
- Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, kıymet, paha.
- Üstün nitelik, meziyet, kıymet.
- Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse.
- Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey.
- Bir değişkenin veya bilinmeyeninin sayı ile anlatımı.
- Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü.

Değer kavramına yapılan tanımlamalara bakıldığında Dilmaç (1999)'a göre kişilerin yararlı gördükleri ve beğendikleri şeylerin göstergesi olan ölçütlerdir. Ulusoy ve Tay (2011) toplumun birlik ve beraberliğini sağlayan inanışları değer olarak tanımlamaktadır.

Aydın ve Akyol Gürler (2012)'e göre toplumun benimsediği amaçlar, Aladağ (2009)'a göre de insanların davranışlarını ve hayatlarını şekillendiren öğelerdir. Ulusoy ve Arslan (2014)'a göre toplumun ulaşmak istediği hedefler ve olması istenen güzel tutum ve davranışları “değer” olarak ifade etmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı (2017)'e göre de “*Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.*” şeklinde bir tanımlama yapılmıştır.

Aktepe ve Yel (2009)'a göre ise hayata bakış açımızı ve amaçlarımızı belirleyen, aldığımız kararlarda etkili, ilkelerimizi ve inançlarımızı yansıtan bir kavramdır. Yapılan birçok

tanımdan yola çıkarak değerler sonradan değiştirilebilir özellikleriyle eğitimde ele alınabilecek bir konu olduğu sonucu çıkmaktadır (Arıkan, 2011). Başka bir tanıma göre ise değerler bilgi, duygu ve davranışlarımızla ilgili olan, yaşamımızı nasıl devam ettireceğimizi, düzenleyeceğimiz ve yaşadığımız deneyimleri içeren bir kavramdır (Powney ve diğerleri, 2004; Akt: Kirmanoğlu, 2016).

2.2. Değerler Eğitimi

Değer ve eğitim arasında birbirini destekler bir ilişki vardır. Değerler bireylerdeki ahlaki, sosyal, estetik vb. yönlerine yönelirken bu değerlerin aktarılması ve özümsemesi içinde eğitim çok önemli bir işleve sahiptir (Senek, 2018). Tanımlama yapılırsa TDK (2018c) eğitim kavramını “*Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye*” olarak tanımlanmıştır. Eğitimin insanlarda davranış değişikliği sağlayarak insanların kendilerini geliştirmesini sağlamasının yanında, kişinin kendini yetiştirmesini de sağlamaktadır. Aileden başlayan ve sonraki yıllarda okulun da dahil olduğu bu süreçte kişilerin aldıkları eğitimler hayatlarında önemli yer tutmaktadır (Aydın ve Akyol Gürler, 2012). Değerler eğitimi ise doğrudan veya dolaylı etkilerle öğrencilerin değer bilgilerini geliştiren, beceriler kazandıran ve kazandıkları beceriler sayesinde toplumun bir parçası olmasını sağlayan, okul temelli faaliyetlerdir (Şahin, 2013).

Anaokullarının yaygınlaşması ve okullaşma oranının artması ile değerlerin verilmesi daha küçük yaşlara inmeye başlamıştır. Okullar toplumun gelişimine katkı sağlayacak olan bireylere bilgi, beceri ve yeterlilikler kazandırmasının yanında toplumun önemli kültürel değerlerini öğretmekle sorumludur (Branco, 2018). Demokratik toplumlarda okullar bireye bilgiye ulaşmayı öğretmesinin yanında, insanı insan yapan bütün değerleri vermelidir. Eğitim iyi bir insan ve iyi bir toplum yaratmak için bir çaba göstermelidir (Maslow, 1996). Bunun yanında insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen değerlere sınıf ortamlarında daha çok yer verilmesi toplumsal güven ve sınıf içi güven düzeyinin artırılmasına olumlu katkı sağlayacaktır (Akbaş, 2005).

Ailede anne babaları rol model olarak almaya başladıkları eğitimlere sonraki dönemlerde planlı bir şekilde okullar devam etmektedir. Anne babanın model olmasının yanında

öğretmenlerinde model olması öğrencilerin eğitim sürecine eklenir. Okullar değerler eğitimini iki yolla vermektedirler. Birinci yol olarak okullar değerlerin öğrenilebildiği aile, medya ve akranlarla birlikte çocukların, gençlerin ve dolayısıyla toplumun değerlerinin geliştirilmesini sağlar. İkinci yolda ise okulların toplumun değerlerini yansıtması ve şekillendirmesi özelliği ile değerler verilebilir. Eğitim bir taraftan yetişen bireylere toplumun değerlerinin kazandırılması sorumluluğunu üstlenirken, diğer taraftan değerlerin şekillendirilmesi görevini de üstlenir. Bireyin aile, okul ve çeşitli ortamlarda değerleri öğrenmesi yanında kendinde olan değerleri de keşfetmeye çalışmaktadır. Değerler eğitimi kavramı bireylerde var olan değerlerin farkına varması ve o değerleri kazanıp benimseme ve davranış haline getirme sürecidir (Yaman, 2012: 39 aktaran Baştürk, 2015).

Öğrencilere sorumluluk, adil olma, saygılı olma gibi birçok temel değer okul yaşantılarının ilk günlerinden itibaren verilmeye başlamaktadır. Bu bağlamda Türk Milli Eğitim Kanunu'nun genel amaçlarında da eğitim yoluyla bireylere kazandırılması gereken değerlere yer verilmektedir. 1739 sayılı kanunda yer alan madde incelendiğinde; milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyebilen, ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen, insan haklarına saygılı, topluma karşı sorumluluk duyan yurttaşlar yetiştirmek milli eğitim sisteminin amaçları arasında ifade edilmektedir. Geçmişten günümüze okullar var olduğu müddetçe değerler eğitimi vardır (Akbaş, 2008). 2004 yılından itibaren MEB değerler eğitimi üzerine daha çok durmaya başlamıştır. Değerler eğitimi eğitim sisteminin amaçları arasında yer almasına rağmen okul ders programlarında doğrudan ele alınan bir konu değildir; bu kazanım örtük programlarla sağlanmaktadır (Uygun, 2013). 2010 yılında Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın valiliklere ve tüm ilk ve orta dereceli okullara gönderdiği genelge ile 2010-2011 eğitim-öğretim yılı itibariyle okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde ders içi ve ders dışında değerler eğitimine yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için adım atılmıştır (Cihan, 2014).

Toplumun gelişmesinde önemli yeri olan değerlerin öğretilmesinin gerekliliği her geçen gün arttığı için özellikle okullarda bu konulara daha çok zaman ayrılması gerekmektedir. MEB'in hazırladığı ve 2018 yılı itibariyle duyurduğu öğretim programlarında Değerler Eğitimi derslerde daha fazla değinilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. MEB (2017)' e göre değerler eğitimi ayrı bir program veya öğrenme alanı olarak verilmesi yerine bütün eğitim sürecinin amacı ve ruhu olarak her öğretim programında yer almalıdır. Bu amaçla

yürütülen eğitim sisteminde akademik başarı, bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmanın yanında temel değerleri benimsemiş bireyleri yetiştirmekte eğitim sisteminin temel görevidir.

MEB yeni eğitim sistemiyle öğrencilere verilmesi planlanan 10 değer belirlemiştir. Bunlar: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir (MEB, 2017). Okullarda ve derslerde birçok değere dikkatler çekilmeye çalışılmaktadır bu araştırmada ise Hoşgörü, Dürüstlük ve Sorumluluk değerleri ele alınmıştır.

2.2.1. Hoşgörü

Hoşgörü kavramı dünya üzerindeki toplumlarda farklı tanımlamalar yapılarak ifade edilmiştir. TDK (2018) hoşgörü kavramını “*Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, müsamaha, tolerans*” olarak tanımlamıştır (TDK, 2018d). Toplumların kültürel, sosyolojik ve siyasal farklılıkları hoşgörü kavramına yapılan tanımlamaların çeşitlenmesini sağlamıştır ama tanımların ortak noktaları insanlar arasındaki saygı, anlayış ve empati ortamı kurabilmektir (Önlen, 2017). Keleş (1995) hoşgörü tanımlarken birey kendi fikirlerine uymasa bile düşünce ve değerlere saygılı olmak olarak ifade etmiştir. Köknel (1996) ise hoşgörü kişinin kendisini başkasının yerine koyabilmesi, karşı tarafın duygu, düşünce ve tutumları tanımaya, anlamaya ve yorumlamaya çalışması şeklinde ifade ederek empati kavramıyla aynı şekilde değerlendirmektedir.

Hoşgörü değeri evrensel nitelikte olan bir değerdir. Bu nedende dünya barışına katkı sağlaması açısından UNESCO, Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Birliği (AB) gibi uluslar arası yapılar hoşgörü değerinin geliştirilmesi için çalışmalar yapmaktadır (LVEP, 2009). Dünyada her yıl 16 Kasım günü “Uluslararası Hoşgörü Günü“ olarak kutlanmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin önerisiyle BM tarafından 1995 yılı “Hoşgörü Yılı”, 2007 yılı ise “Mevlana Yılı” olarak ilan edilmiştir. Bu bağlamda UNESCO Hoşgörünün İlkeleri Beyannamesi ismiyle yayınladığı belgede hoşgörü 4 maddede ifade etmiştir. Bu beyannameye göre:

- Hoşgörü; insanların bireysel ve kültürel farklılıklarını kabul etme ve bu farklılıklara saygı göstermektir. Dil, din, ırk, düşünce gibi farklılıkların yanında, vicdan özgürlüğü ve

adalet hoşgörünün gelişmesine katkı sağlayacak kavramlardır. Hoşgörü, toplumsal bir sorumluluk olmasının yanında, yasal bir gereklilik olarak karşımıza çıkar.

- Hoşgörü, insan haklarını, çoğulculuğu, demokrasiyi ve hukuk kurallarını destekler Buda onun hem toplumsal hem de insani sorumluluğu barındırdığının göstergesidir.. Hoşgörü, önyargıları, katı fikirleri (dogmatizm) reddederek ve evrensel insan haklarını kabul etmek olarak nitelendirilir.

- Hoşgörü; evrensel nitelikte insan hak ve özgürlükleri temelinde barındırır. Hoşgörü, bir lütuf ya da kişinin kendisinden taviz vermesi olarak düşünülmemelidir. Hoşgörü her insanın hak ettiği saygıyı barındırır. Hoşgörü insanların iyiliği için olmazsa olmaz bir değerdir.

- Hoşgörü karşıdaki bireyi olduğu gibi kabul etmeyi de barındırır. Adaletsizlik, farklı inançları küçük görme veya inancından vazgeçme hoşgörü değildir. Hoşgörü, kişilerin kendi inançlarına bağlı kalması bunun yanında diğer insanların onu olduğu gibi kabul etmesi anlamına gelmektedir. Hoşgörü; kültür, ırk, dış görünüş, dil ve değerlerin olduğu gibi kabul edilmesi, herkes ile aynı haklara sahip olma ve barış içinde yaşama hakkına sahip olması olarak nitelendirilebilir (UNESCO, 1995).

Türkiye’de aile ile başlayan çocuklara değerleri kazandırma süreci okullarda yapılan etkinlikler ve derslerle çocuklara kazandırılmaya çalışılmaktadır. MEB Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Türkçe dersi başta olmak üzere ders programlarına hoşgörü kazanımlarını koyarak değerlerin öğretilmesini sağlamaya çalışmaktadır. Belli derslere kazanımlar olarak koyulan değerler yenilenen öğretim programlarında öğrencilerin girdiği tüm derslerin programlarında yer alarak, öğretilmesi gereken kavramlar olarak yer almıştır. Okullarda hoşgörünün öğretilmesi kişinin sosyal ilişkilerinin gelişmesine yardımcı olacaktır.

2.2.2. Dürüstlük

Dürüstlük Türkçe sözlüklerde doğruluk olarak karşılık bulmaktadır. Doğruluk ise “*doğru ve dürüst olma durumu, doğru olana yakışır davranış, dürüstlük, adalet*” olarak ifade edilmektedir (TDK, 2018e). Çocuklar için küçük yaşlarda öğrenilmesi gereken bir değer olan dürüstlüğü öğretirken çocuğun hayal dünyasını ve yaşadığı zihinsel süreçleri göz önünde bulundurmak gerekir. Xu ve diğerleri (2013) çocukların dürüstlük, yardımseverlik ve güvenilirlik arasındaki ilişkiyi inceledikleri bir çalışmada 7-11 yaş arası çocuklara

öyküler okutularak bu öykülerdeki kahramanların değerlendirilmesi istenmiştir. Çocuklar güven kavramını dürüstlük ve yardımseverlik değeriyle bağdaştırdığı görülmüştür.

2.2.3. Sorumluluk

Sorumluluk bireylerin ve toplumun sahip olduğu değerler üzerine kurulu yazılı olmayan görevleridir (Girgin, 2012). Sorumluluk, çocukların ebeveynlerinden, okulundan ve toplumdan öğrendiği bir değer olarak tanımlanmıştır. Sorumluluk çocukların yaşamlarında başarılı olmalarına yardım edecek bir yaşam becerisi olarak ifade edilmiştir (Yontar ve Yurtal, 2009: 153). Kişilerin sorumluluk sahibi olmaları insanlara karşı saygılı olmanın yanında kendilerine de saygılı olmalarıdır (Aladağ, 2009). Öğrencilere okullarda sorumluluk değerini vererek, sorumlu insan olmalarını sağlanmasının yanında, tutum ve davranışlarını yerinde kullanmaları ile akademik başarılarının artırılması da sağlanabilir (Bozkurt ve Canlı, 2017). Kişilerin ahlak ve karakter eğitiminde, toplumsal hayatın devamı için gerekli olan saygı, sorumluluk, güvenilirlik, adil olma değerlerin öğretilmesi ve alışkanlıklar kazandırılması çok önemlidir (Akbaş, 2008).

Çocuklar büyüdükçe maruz kaldıkları sosyal çevredeki olumsuzluklardan etkilenmektedirler. Bu olumsuzluklardan etkilenmeden ve uygun tavırlar içinde olmaları için bireylerin etkili bir şekilde değerler eğitimi almaları gerekir (Tillman, 2000). Çocukların ilk eğitim ortamları olan ailede çocukların değerleri doğru şekilde öğrenmeleri için ve olumlu değer yargıları kazanmaları için ailelere büyük görevler düşmektedir.

2.2.4. Ailede değerler eğitimi

Aile; aralarında bir akrabalık bağı bulunan ve sosyal ilişkilerini bir soy altında yaşayan topluluk olarak tanımlanmıştır. Bunun yanında yakınlık ilişkisi kan bağıyla veya manevi bir bağla olan kişilerde aile tanımı içinde yer alır (Ülken, 1991). Başka bir tanıma göre ise aile “*Anne, baba, çocuklar ve tarafların kan akrabalıklarından meydana gelen ekonomik ve toplumsal birlik*” olarak ifade edilmiştir (Kurumu, 1995).

Toplumun temelini oluşturan aile, değer kavramının ilk adımlarının atıldığı ve değerlerin öğretildiği mekânlardır (Gülseren, 2009). Çocuklar dünyaya gözlerini açtıktan sonra ilk aşamada ailelerinin yanında yaşam tecrübeleri edinirler. Aile bireylerinin tutum ve

davranışlarını model alan çocukların karakterleri de şekillenmeye başlar. Ailede maddi ihtiyaçların karşılanması kadar bireylerin arasındaki olumlu iletişimin olması çocuğun ruhsal gelişimini için önemlidir ve aile bireylerinin model olması çocukların hayatında önemli bir yer tutar. Aile ortamında koyulan kurallar çocuğun vicdan gelişimi başlatır. Bunun sonucu olarak ta, çocuklar ailedeki yerlerini bilerek, iyilik, doğruluk gibi değerleri hayatlarına geçirmeye başlarlar. Çocuklar ailede öğrenmeye başladıkları değerleri ve davranış kurallarını hayatlarına rehber olarak kullanacaklardır (Gürhan, 2017).

Değerler eğitiminde ailelerin dikkat etmesi gereken bazı önemli konuları şu şekilde sıralayabiliriz (Uyanık Balat, 2014);

- İyi örnekler; ahlak değerinin öğretilmesinde önemli olan, doğru kişiliğe sahip bireylerin model olmasıdır.
- Yüksek beklentiler; ailenin çocuktan beklenti içinde olması küçük çocukların kendilerini gururlanmış hissettirdiği için hoşlarına giden bir durumdur.
- Mantıklı kurallar; Çocukların eğlenceli ve özgür hissettikleri ortamlara basit kurallar koyarak başta sorumluluk değeri ve iç kontrolü öğrenmeleri açısından önemlidir.
- İyi tavırlar; bu kavramın karşılığı davranış kurallarıdır. Günlük yaşamda insanlara karşı davranışlarımız ve kullandığımız kelimeler çocuklara model olan bireyler açısından önemlidir.
- Birlikte değerlere ilişkin uygulamalar; Çocuklara değerleri öğretmek için günlük hayattaki olaylara iyi davranışlar sergilenecek etkinlikler yerleştirilmedi.
- Doğru ve yanlışlar hakkında konuşma; aile çocuğuna bir şey söylediğinde bunun kendisi için önemli olduğunu bilmesi gerekliliği sağlanmalıdır.
- Değerler hakkında kitaplar okuma; ailenin çocuklarına hikâyeler ve şiirler okuması çocukların iyi değerler geliştirmesi açısından önemlidir. Hikâyelerin içindeki resimler çocuklara iyi ve kötü kavramlarını anlatmada yardımcı olacaktır. Bunun yanında hikâyelerdeki kahramanları çocuklar model alarak iyi olmayı öğreneceklerdir.

Değerler eğitimi yaşam boyu alınabilecek bir eğitim olmasının yanında en önemli temeli aile yanında alınan eğitimle olur. Ailede anne, baba ve çevrenin etkisiyle başlayan değerlerin öğrenilmesi okul yaşantısı başladığında okul ve ailenin etkileşimi ile devam etmektedir.

2.2.5. Okulda değerler eğitimi

İnsanlara akademik başarı elde ettirmenin yanında dürüstlük, saygılı olma, ahlaki değerlere uyma, rahat iletişim kurma, insan ilişkilerine özen, nezaket kurallarına uyma gibi değerleri de davranışlarına yansıtmaları önemlidir. Bundan dolayı da insanı insan yapan özelliklerin geliştirilmesi gerekir. Eğitim için önemli bir kurum olan okullarda bu değerlerin öğretilmesi için gerekli ortamlardır. Okullarda çocuklara değerler kazandırma ve kişide var olan değerleri keşfetmesi için eğitimler verilmektedir. Bunun yanında çocukların bu eğitimleri alarak davranışlarına yansıtması çevrelerini de olumlu yönde etkilemektedir (Aydın ve Akyol Gürler, 2012). Çocuklar değerleri keşfetme ve öğrenme süreçlerinde okul ve aile ortamında değerler eğitimini öğrenebilecekleri ortamlarda bulunmaları gerekir bu sayede değerler daha etkili şekilde öğrenilebilir (Berkowitz, 2002). Okul ortamında planla yürütülen dersler dışında öğrencilerin öğrenmeleri gözlemler ile devam etmektedir. Öğrencilerin okul ortamı ve öğretmenleri gözlemleyerek iyi, kötü, doğru ve yanlış gibi kavramları ve değerleri öğrenmeleri gerçekleşir (Halstead ve Bacon, 2006). Okullarda eğitim çalışmalarında ve yapılan etkinliklerde her zaman değerler yer almaktadır. Bu nedenle öğrencilerin bilişsel gelişimlerinin yanında duyuşsal gelişimlerinin de geliştirilmesinin sorumluluğu toplumun gelişiminde büyük önem taşımaktadır (Kapan, 2014).

Toplumsal huzuru bozan olaylardaki kişilere bakıldığında değerler konusunda yeterince eğitilmediklerini görülüyor, toplumsal yapının bozulmaması adına değerlerin öğretilmesinde eğitim kurumlarındaki öğretmenlere büyük görevler düşmektedir, ama bu noktada dikkat edilmesi gereken öğretmen öğrencilere iyi bir model değilse öğrencilerdeki mevcut değerlerinde körelip ortadan kalkmasına da neden olabilir. (Yazıcı, 2006). Öğretmenlerden kaynaklanabilecek olumsuzlukları engellemek için değerler eğitimi öğretiminde bazı önlemler alınabilir. Bunlar:

- Ders anlatımlarında alıntılar kullanmak,
- Öğrencilere toplumsal görevler verilmesini sağlamak,
- Öğrencilerin karışık gruplarla işbirliği içinde çalışmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin davranışları üzerine faaliyetler planlamak,

- Öğrencilerin öğrenmesini pekiştirmek ve cesaretlendirmek için şeref, onur, erdem ile ilgili örnekleri kullanabileceğiniz değerlerden başlamak (Titus, 1994).

2004 yılında değer kavramı MEB tarafından kullanılmaya başlamıştır ve 2010 yılına gelindiğinde yayınlanan ve uygulanmak üzere Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından valiliklere ve tüm ilk ve orta dereceli okullara gönderdiği genelgede 2010-2011 eğitim-öğretim yılı itibarıyla okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde ders içi ve ders dışında değerler eğitimine yönelik aktivitelerin gerçekleştirilmesi istenmiştir (Cihan, 2014). Gelişmeler sayesinde ders içinde kazandırılması hedeflenen değerler açıkça ifade edilmiştir ve değerler eğitimi ile gerçekleştirilmesi gereken etkinliklere daha planlı ve programlı bir şekilde yer vermeye bu sayede başlanmıştır. Okulların ve milli eğitim müdürlüklerinin değerler eğitimine yönelik geliştirdiği projelerle okul programları içinde değerler eğitimine doğrudan yer verilmesiyle değerler eğitimine verilen önem artmaya başlamıştır (Uygun, 2013).

MEB tarafından öğretim programları 2018 yılında uygulamaya başlanacak şekilde güncellenmiştir. Bu güncellenmenin gerekçelerinden biride öğrencilere milli ve manevi değerlerin kazandırılması gerekliliğidir. Bunun yanında öğretim programında öğrencilere aktarılması hedeflenen kök değerleri adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik olarak belirtmiştir ve bu değerler ile öğrencilere kazandırılması gereken tutum ve davranışlar Çizelge 2.1. de verilmiştir.

Çizelge 2.1. Yenilenen müfredatlarda değerler ve değerlerle ilişkili tutum ve davranışlar (MEB, 2017)

Değerler	Değerlerle İlişkili Bazı Tutum ve Davranışlar
Adalet	Adil olma, eşit davranma, paylaşma.
Dostluk	Diğerkâmlık, güven duyma, anlayışlı olma, dayanışma, sadık olma, vefalı olma, yardımlaşma.
Dürüstlük	Açık ve anlaşılır olma, doğru sözlü olma, güvenilir olma, sözünde durma...
Öz denetim	Davranışlarını kontrol etme, davranışlarının sorumluluğunu üstlenme, öz güven sahibi olma, gerektiğinde özür dileme.
Sabır	Azimli olma, tahammül etme, beklemeyi bilme.
Saygı	Alçakgönüllü olma, başkalarına kendine davranılmasını istediği şekilde davranma, diğer insanların kişiliklerine değer verme, muhatabının konumunu, özelliklerini ve durumunu gözetme.
Sevgi	Aile birliğine önem verme, fedakârlık yapma, güven duyma, merhametli olma, vefalı olma.
Sorumluluk	Kendine, çevresine, vatanına, ailesine karşı sorumlu olma; sözünde durma, tutarlı ve güvenilir olma, davranışlarının sonuçlarını üstlenme.
Vatanseverlik	Çalışkan olma, dayanışma, kurallara ve kanunlara uyma, sadık olma, tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olma, toplumu önemseme.
Yardıms severlik	Cömert olma, iş birliği yapma, merhametli olma, misafirperver olma, paylaşma.

Değerler eğitiminin verilmeye başladığı yıllardan bugüne kadar öğretim programlarına eklenen ya da çıkarılan farklı değerler olsa da genel olarak temel değerler üzerinde faaliyetler gerçekleştirildiği görülmektedir.

2.3. Dijital Öykü

Dijital öykü kavramını tanımlamak ve anlamak için bu konuyu barındıran öykü, dijital öykü, dijital öykü tarihi, gelişimi, türleri ve nasıl hazırlandığı gibi öğeleri incelememiz gerekmektedir.

2.3.1. Öykü nedir?

İnsan yaşamında olan veya olabilecek olayları anlatan yazılara öykü denir. Öyküler kısa olmaları nedeniyle çok fazla betimleme içermemektedirler bunun yanında zaman, mekân ve kişi özellikleri de kısıtlıdır (Balcı, 2006). Kısa olmaları kolay okunabilmelerini sağlayarak sevilen bir yazı türü olmalarını sağlamıştır. Öykülerin en önemli malzemesi insandır. İnsanlarla ilgili olan her şey öykünün konusu olarak karşımıza çıkabilir (Toparlı, Karataş ve Vural, 2000). Öykü aynı zamanda insanlık tarihinde iletişim biçimi ve çocukların eğitimi için kullanılan bir yöntem olarak bilinmektedir (Yoon, 2013). Öyküleme ise belli görüntüleri ortaya çıkarmak için dil, jest ve mimiklerin uygun olarak kullanımı olarak tanımlanmıştır (Gere, Kozlovich ve Kelin, 2002). Bunun yanında deneyimlerin, gerçek veya hayali durumların, bakış açılarının, kelimelerin dilini kullanarak aktarılması olarak da ifade edilebilir (McDrury ve Alterio, 2003).

Küçük yaşlardaki çocukların öyküler anlatması ve diyalog kurmaya çalışmaları yaşamlarında önemli bir yere sahiptir. Öykü anlatımı ile çocuklarda temel düzeyde bir başlangıç olarak iletişim ve okuryazarlık becerilerinin geliştiği bunun yanında duygu ve deneyimlerini eğlenceli bir yolla paylaşmaları fırsatını bulmaktadırlar (Huffaker, 2004). Öykü çocukların dinleme ve anlama becerilerinin gelişimine yardımcı olmakta ve kişinin geçmiş veya o an yaşamakta olduğu deneyimlerini düşünmesini sağlamaktadır (Farmer, 2004).

2.3.2. Dijital öykü nedir?

Dijital öykü dijital teknolojiler kullanarak öykü anlatma işidir (Alexandar, 2011). Hathorn (2005)'a göre dijital öykü kişinin iletişim, dil ve okuryazarlık becerilerini kullanarak oluşturduğu öykülere, teknoloji desteğini kullanarak yeni ürünler oluşturmasıdır. Diğer bir tanımlamada dijital öyküyü yapan kişi kendi bilgisini ve edindiği bilgiler ışığında oluşturduğu öykü ile izleyenlerin farklı duygularına hitap edecek şekilde ses, grafik, resim, müzik ve metin gibi çoklu ortam bileşenlerini kullanarak bilgilendirici, eğlendirici, eğitici vb. amaçlı bir ürünün ortaya çıkarılmasıdır (İnceelli, 2005). Lambert (2013) ise resimlerin müziğin sesli veya yazılı ifadenin bir araya sanat ile getirilip hikâyeleştirildiği 2-3 dakikalık videolardır. Dijital öykü ile ilgili birçok tanım yapılmasının yanında genel olarak bu tanımlardaki ortak nokta belirlenen öykünün ses ve resim gibi öğeler ile

zenginleştirilmesiyle oluşturulduğu videolardır (Robin, 2006). Konuyla ilgili Wang ve Zhan (2010) dijital öykülemenin geleneksel öykü anlatımının modern bir formda sunulması olarak ifade etmişlerdir. Dijital öyküleme fotoğraf ve müziğin basit bir şekilde birleştirilerek sunulmasından daha fazla şey barındırdığı öykü anlatma sanatını farklı medya araçlarıyla destekleyerek zenginleştirilmesi olarak ifade edilmiştir (Dreon, Kerper ve Landis, 2011).

Dijital Öyküleme farklı bakış açılarına sahip olmasından dolayı farklı alanlarda çalışan öğretmenler tarafından her yaştan, eğitim durumundan ve etnik yapıdan öğrenciler için popüler bir yöntem olarak kullanılabilir (Garcia ve Rossiter, 2010). Dijital öyküleme internet ortamından çok fazla kişiye ulaşabildiği için etkisi her geçen gün artmaktadır (Standley, 2003). Dijital öykü, öğrencilerin bir konu belirlemelerinden sonra araştırma yapmalarını, teknolojik araçları kullanarak, çoklu ortam öğelerini birleştirmelerini ve sonunda kısa bir video oluşturmaları sürecidir (Kajder ve Swenson, 2004). Dijital öykü kısa videolar olsa da, başarılı bir video elde etmek için sürecinin tam yapılması gerekir (Foley, 2013). Dijital öykü yapma sürecinde kişisel öyküler veya tarihi olaylar gibi farklı birçok konu ele alınabilir (Coutinho, 2010). Dijital öykü ile tarih eğitimi, dil becerisi, öğretmen eğitimi ve sosyal çalışmalar gibi konular daha kolay öğretilir. Bunun yanında bireyin görsel beceriler ve işbirliği beceriler gibi 21. yüzyıl becerileri geliştirmesini ve teknoloji kullanım becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır (McLellan, 2007).

2.3.3. Dijital öykülemenin gelişimi

Dijital Öyküleme ilk olarak 1960'larda film ve televizyon programlarında denense de etkisini gösterememiştir. Sonraki süreçte 1990'ların başlarında Joe Lambert ve Dana Atchley'n çalışmalarını ortaya çıkmış ve Kaliforniya'da "*Herkesin anlatacak bir hikâyesi vardır*" sloganıyla kurdukları bir sanat merkezi ile dijital öykülere öncülük etmişlerdir (Bull ve Kajder 2005). Dijital Öyküleme Merkezi (Center for Digital Storytelling-CDS) ismini verdikleri merkezde dijital öykülemeyle ilgili bilgisayar eğitimi vermenin yanında aynı zamanda bir sanat programı geliştirerek dijital öykülemeyle ilgili çalıştaylar düzenlemeye başlamışlardır (Lambert, 2013). Dijital Öykü Merkezi ve kurucuları öncülüğünde dijital öykü zaman içinde farklı kültür ve etnik yapıdaki insanlara ulaşmıştır (Garcia ve Rossiter, 2010).

1998 yılına gelindiğinde Dijital Öyküleme Merkezi taşınarak San Francisco’da kar amacı gütmeyen bir sanat platformu olarak çalışmalarına devam etmiştir. 2015 yılından itibaren de adını Öykü Merkezi (Story Center) olarak değiştirerek bilgisayar eğitimi ve sanat programları geliştirerek binlerce kuruluş ve insana eğitim vermeye devam etmektedir.

Dijital öyküleme okullarda yaygınlaşarak kullanılması ile yeni çalışmalara yön verecek özelliktedir (Robin, 2008). Dijital öykülemenin potansiyelinin farkına varan ülkeler okullarda, toplumsal konuları halka aktarmak için dijital öyküleri kullanmaktadır. Bunun yanında dijital öyküler müzelerde kullanarak tarihin toplum tarafından yorumlanmasını sağlamak için kullanılmaya başlamıştır. 2008 yılına gelindiğinde ise Yorkshire adında on bir müzeyi kapsayan bir proje başlatıldı, bu proje arşiv kayıtları ve fotoğraflarını bir araya getirerek tarihi olayları insanların yorumlayabilmesini sağlayacak dijital öyküler oluşturmuşlardır (Ayvaz Tunç, 2016). 2011 yılında Washington Üniversitesi kendi öğrencilerine ve dünyanın birçok farklı ülkesinden katılımcıya çevrimiçi kurslarla dijital öyküleme kursları vermiştir (Hartley ve McWilliam, 2009). Dijital öykü anlatımının gelişim sürecinde etkili olan ülkeler ve yaptıkları organizasyonlar Çizelge 2.2.’ de şu şekilde verilmiştir.

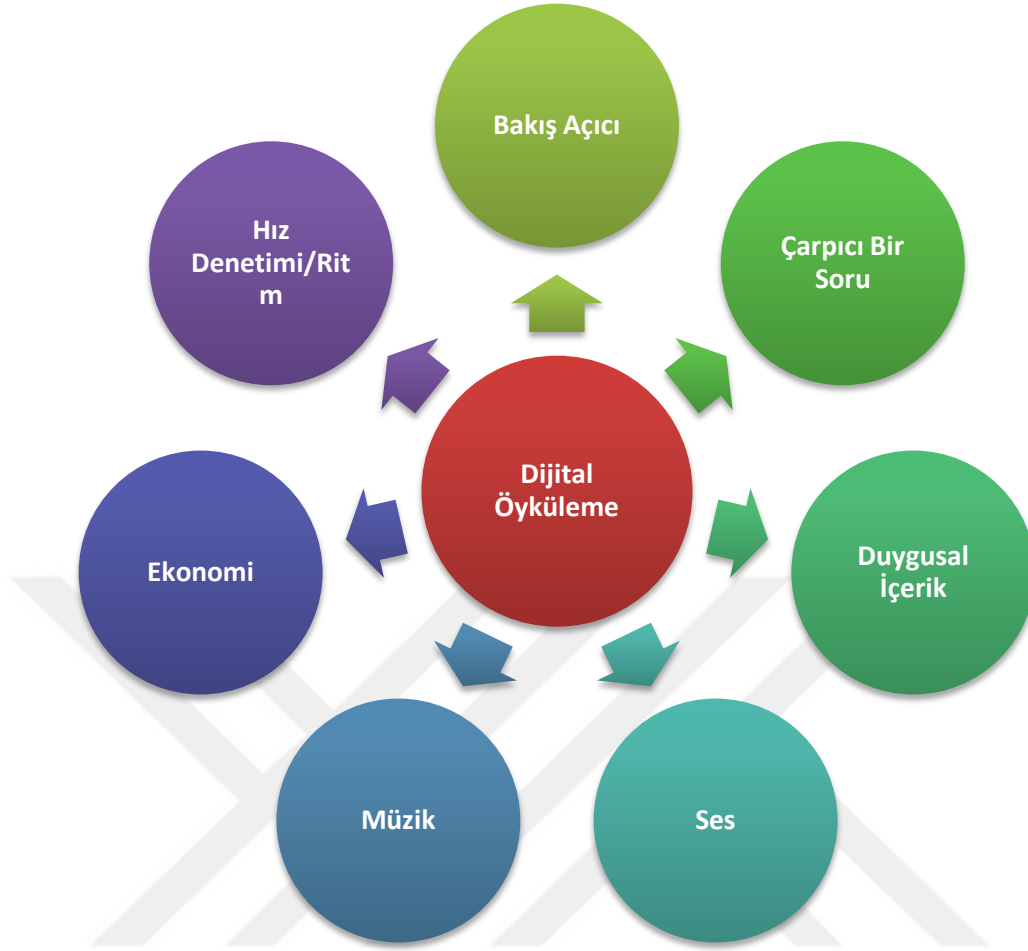
Çizelge 2.2. Dijital öykü anlatımı ile ilgili örnek çalışmalar (Hartley ve McWilliam, 2009: 55)

Başlangıç Yılı	1994	2001	2002	2003	2005	2006
Adı	Center For Dijital Storytelling	Capture Wales, BBC	Australian Centre fort he Moving Image	Kids For Kids	Men as Partners, Engender Health	Milion-Yount Life Stories, Museu da Pessoa and Aracati
Ülke	ABD	Galler	Avustralya	İsrail	Güney Afrika	Brezilya
Kıta	Kuzey Amerika	Avrupa	Avustralya	Asya	Afrika	Güney Amerika

2.3.4. Dijital öyküleme türleri ve bileşenleri

Robin (2006) dijital öyküleme türlerini üç ana başlık altında toplamıştır. Bunlar; kişisel öyküler, tarihi olayları inceleyen öyküler, bilgilendirici ve öğretici öykülerdir. Dijital öykülerden en yaygın kullanılanı kişisel öykülerdir. Kişisel öykülerle anılar, kişisel deneyimler, otobiyografiler oluşturulabilir. Ayrıca farklılıkları, kültürleri ve küreselleşme gibi konularda ele alınabilir. Ayrıca değerleri aktarmak için, hoşgörü, farklılıklara saygı gösterme, saygı, empati kurma gibi değerlerin öğretiminde kişisel öyküler kullanılabilir. Kişisel öyküler oluşturan bireyler yaşamlarına yakından bakma ve kendilerini daha çok tanıma fırsatı bulabilirler (Drake, Spillane ve Hufferd-Ackles, 2001). Tarihi olayları inceleyen öyküler ise geçmişte yaşanmış olayların dijital materyaller ile sunulmasıdır. Bu türdeki dijital öyküleri oluştururken tarihi fotoğraflar, gazete haberleri gibi materyaller kullanılarak geçmişteki olaylara derinlik katılır ve izleyenlere daha anlamlı gelmesi sağlanabilir (Robin, 2008). Ayrıca milli ve kültürel değerlere saygılı olma, barış, bağımsızlık, vatanseverlik, duyarlılık vb. değerlerin öğretiminde kullanılabilir. Bilgilendirici ve öğretici öyküler ise eğitsel içerikli anlatım materyalleri hazırlamak için kullanılabilir. Bu öyküdeki amaç izleyicilere bir şeyler öğretmektir bu özelliğiyle adalet, eşitlik, özgürlük gibi birçok değeri öğretmede kullanılabilir.

Dijital Öykü Merkezinin yaptığı birçok çalışma sonucundan dijital öykü anlatımının 7 bileşeninin olduğu belirtilmiştir. Robin (2008)'de öykünün yazımı, içeriği, özellikleri ve oluşturulmasıyla alakalı, dijital öykü oluşturmak için gerekli temel yedi bileşen olduğunu ifade etmiştir. Bunlar Şekil 2.1. 'de şu şekilde listelenmiştir:

Şekil 2.1. Dijital öykünün öğeleri

Bakış Açısı: Öyküde ele alınan konu ve yazarın konuya bakış açısı.

Çarpıcı bir soru: İzleyicinin ilgisini devam ettirmeyi sağlayacak öykünün sonunda cevaplanacak bir soru.

Duygusal içerik: Güçlü bir şekilde öyküde canlanan ve öyküyü izleyiciyle birleştiren konu.

Ses: İzleyicinin öyküyü kişiselleştirerek, öyküye bağlanması için seslendirme yapılması.

Müzik: Öyküyü güzelleştirmenin yanında destekleyen müzikler.

Ekonomi: İzleyiciyi konu veya mesajlarla çok fazla yormadan öyküyü anlatacak kadar içerik kullanımı.

Hız denetimi/ Ritim: Öykünün hızlı ve yavaş ilerlemesini sağlamak.

Oluşturulacak öykünün daha anlamlı ve etkili olması için öykü anlatımı bileşenleri araştırmacılar tarafından geliştirilmeye çalışılmıştır. Bileşenler öykü anlatıcısının ne

anlatmak istediğini ve öykünün amacını belirlemek için ayrıca izleyicilerde merak uyandırma ve izleyicileri etkileme gibi özellikleri doğru şekilde barındırması için belirlenmiştir (Lambert, 2013).

2.3.5. Dijital öykü anlatımının aşamaları

Kaliteli ve başarılı ürünlerin ortaya çıkması için dijital öykü anlatımının aşamaları etkili bir şekilde uygulanmalıdır. Jakes ve Brennan (2005) dijital öykü anlatımının aşamalarını altı başlık altında toplamıştır. Bunlar; Yazma, senaryolaştırma, öykü tahtası oluşturma, çoklu ortam araçlarını bulma ve kullanma, dijital öyküyü oluşturma, dijital öyküyü yayınlamadır.

Öykü Yazma Aşaması: Dijital öykü oluşturmanın ilk aşaması bir konuyla alakalı öykünün yazılmasıdır. Öykü yazarken dijital öykü türlerine göre yaşanmış veya yaşanabilecek kişisel konular, eğitsel veya bilgi verme amaçlı konular veya tarihi konular seçilebilir. İzleyicileri etkileyecek ve öyküyü daha iyi anlamalarını sağlayacak ifadelere ve anlatımlara öykünün yazım aşamasında belirleyip, nerelere vurgu yapılacağı tespit edilmelidir (Yılmaz, Üstündağ ve Güneş, 2017).

Senaryolaştırma: Öyküyü yazma aşaması tamamlandıktan sonra öyküye anlama ve derinlik katacak çoklu ortam araçlarının seçimini netleştirme adına, konunun anafikrine odaklı senaryolaştırma aşaması yapılır (Jakes ve Brennan, 2005).

Öykü Tahtasının Oluşturulması: Bu aşamada öyküyü hazırlayacak kişi videonun akış şemasını öykü tahtası ile oluşturur (Lambert, 2010). Öykü tahtası oluştururken hikayeyi oluşturan öğelerin hangi zamanda nasıl kullanılacağını belirlemek için belirli sıralamaya koyulur (Kadger ve Swenson, 2004). Öykü tahtası bilgisayar ortamında veya kağıt üzerinde yapılarak dijital öyküyü yapan kişiler tarafından çoğu zaman sıkıcı bir aşama olmasına rağmen çalışmanın verimli olması açısından önemli bir adımdır (Jakes ve Brennan, 2005).

Çoklu Ortam Araçlarını Bulma ve Kullanma: Öykü tahtası oluşturulurken belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda kullanılacak öğelerin ne şekilde elde edileceğinin belirlendiği aşamadır. Öykü hazırlayanlar arama motorlarından resim, müzik, ses ve grafik gibi çoklu ortam öğelerinden ihtiyacı olanları bulup çalışmalarına dahil edebilirler (Jakes ve Brennan, 2005).

Dijital Öyküyü Oluşturma: Öykü tahtasının oluşturulmasından ve uygun çoklu ortam materyallerinin seçiminden sonra video birleştirme için kullanılacak çevrimiçi (Wevideo) siteler veya masaüstü uygulamaları (Power Point, Movie Maker, Windows PhotoStory vb.) sayesinde öykünün öğeleri birleştirilir. Kullanılan bu yazılımlar sayesinde öykünün resimleri belli sıraya konularak üzerlerine seslendirmeler yapılabilir. Programların özelliklerine göre geçiş efektleri, fon müzikleri, altyazılar eklenebilir ve tüm yapılanlar birbirine uyumlu şekilde videoya son hali verilir (Barrett, 2009).

f. Dijital Öyküyü Yayınlama: Bu aşamada artık ortaya bir ürün çıkmıştır ve bu aşama dijital öykünün son basamağıdır (Yılmaz, Üstündağ ve Güneş, 2017). Yapılan çalışmanın çevrimiçi veya sınıf ortamında paylaşılmasıyla izleyenlerin farklı birçok konu hakkında bilgi edinmesi sağlanabilir (Barrett, 2009).

2.3.6. Dijital öykü anlatımı sürecinde kullanılacak araçlar

Dijital öyküler oluşturmak için bilgisayar başında uygulamalar yapmanın yanında cep telefonu ve tablet kullanımı arttığı için dijital öyküyü oluşturabilecek ortamlarda çeşitlilik kazanmıştır. Robin ve Mcneil (2013) dijital öyküleme için kullanılacak yazılımları masaüstü ve dizüstü bilgisayarlarda kullanılacak yazılımlar, akıllı telefon veya tabletlerde kullanılacak yazılımlar ve Web 2.0 araçları olarak adlandırılan web ortamındaki yazılımlar olmak üzere üç başlık altında toplamıştır.

Masaüstü ve dizüstü bilgisayarlarda kullanılacak yazılımlar altında Microsoft Photo Story 3, Microsoft Movie Maker, Microsoft Power Point, Adobe Flash, kodu, Scratch, Adobe After Effects vb. gibi programlardır.

Akıllı telefon veya tabletlerde kullanılacak yazılımlar olarak StoryKit, Storyrobe, iTalk, Movie for İpad, Animoto Video Maker, Drawing cartoons vb. uygulamalardır.

Web ortamındaki yazılımlarda ise Animoto, Toondoo, Powtoon, Domo Animate, GoAnimate, Myna, PicLits vb. araçlar gösterilebilir (Alexander, 2011; Pappas, 2013; Watanabe, 2015).

Web 2.0 Teknolojileri

Toondoo: Bu internet sitesi ile çizgi film sahneleri ve karikatürler hazırlanabilir. Dijital öykü anlatımında kullanılacak öykü sahneleri için gerekli resimler site içindeki hazır dokümanlardan seçilebilir veya kullanıcı tarafından çizilebilir. Hazırlanan resimler indirilebildiği gibi yayınlanabilmektedir. Bu site ücretsiz hizmet vermektedir (<http://www.toondoo.com>).

Powtoon: Öykülerde kullanılacak hazır temaların, karakterler ve sembollerin olduğu, hazırlanan çalışmaya çeşitli animasyonların eklenmesine izin veren web yazılımıdır. Ücretsiz ve ücretli kullanıcı profilleri olmasının yanında Türkçe dil desteği yoktur (<http://www.powtoon.com>).

Animoto: Görsellerin, ses ve müziklerin birleştirilerek videolar oluşturulmasını sağlayan web yazılımıdır. Ücretli ve ücretsiz kullanıcı profilleri vardır ve Türkçe dil desteği bulunmamaktadır (<http://www.animoto.com>).

Wevideo: Kullanıcıların video oluşturmasını sağlayan ve hazırlanan videolara düzenleme imkânı veren basit bir ara yüze sahip programıdır. Bunun yanında ücretli ve ücretsiz kullanıcı profilleri vardır ancak Türkçe dil desteği bulunmamaktadır (<http://www.wevideo.com>).

Masaüstü ve Diz Üstü Bilgisayarlarda Kullanılan Yazılımlar

Windows Photostory 3: Ücretsiz şekilde indirilen Windows Photostory 3 programı bilgisayara yüklendikten sonra çevrimdışı çalışabilmektedir ve Windows ortamında kullanılmaktadır (<http://www.microsoft.com/download/en/details.aspx?id=11132>). Programın Türkçe dil desteği bulunmaktadır. Kullanıcıların programa resimleri yükledikten sonra metin ve müzik eklemelerine olanak sağlamaktadır. Bunun yanında resimlere geçiş efektleri eklenebilen programın en belirgin özelliği her resim için ayrı seslendirmeler yapılabilmesine olanak tanınmasıdır (Yee ve Hargis, 2012).

Microsoft Windows Movie Maker: Windows platformunun desteklediği basit bir arayüze sahip ücretsiz bir programdır. Geçiş efektleri ve müzikler ekleyerek dijital öyküler

oluşturulmasını sağlayan yazılımda SD ve HD çözünürlükte kayıt imkanları vardır. Farklı formatlarda kayıt yapılabilmektedir (Robin ve Mcneil, 2013).

Microsoft Power Point: Microsoft Office içerisinde gelen ve dijital öyküler oluşturulabilecek bir yazılımdır. Windows ve Mac ortamlarında kullanılabilecek özelliktedir. Resim, ses ve grafik gibi çoklu ortam öğeleri düzenlenerek videoların oluşturulmasını sağlayan programdır (Microsoft, 2018).

Imovie: Mac kullanıcılarının dijital öyküler oluşturabilmesine olanak sağlayan bir yazılımdır. Basit bir ara yüze sahip program Photostory 3 programına benzer özellikler taşımaktadır (Robin ve Mcneil, 2013).

2.3.7. Dijital öykü anlatımının eğitimde kullanımı

Her geçen gün hayatımıza yeni teknolojiler girmektedir. Bu yeni teknolojilerin uygun şekilde kullanılabilmesi için toplumu oluşturan bireyler tarafından anlaşılması gerekir (Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003). Buda eğitimle mümkündür. Eğitim bu gelişmelerden etkilenmektedir çünkü bilim ve teknoloji arasında sıkı bir ilişki bulunmakta ve birbirlerini tamamlamaktadır (Korkmaz, 2016; Divarcı ve Saltan, 2017). Hızla gelişen teknolojilerin eğitim alanında yoğun şekilde kullanılmasıyla dijital çocuklar yeni teknolojileri kullanmakta zorlanmamaktadır (Çakır, 2016). Bunun yanında eğitimde teknoloji kullanımı gelecek yıllarda ilk ve orta öğretimde daha da önem kazanacaktır (Saltan, Türkyılmaz, Karaçaltı ve Bilir, 2018). Öğrenciler dijital öyküyü teknolojik imkânları kullanarak oluştururlarken birer tasarımcıdır. Öğrenciler bu süreci yaşarken fikirlerini yorumlayarak kendi anlatım dillerini oluşturabilirler (Barrett, 2006). Dijital öyküleme, geleneksel öyküleme olmayan öğrencilerin aktif rollerinin olduğu, kendilerini keşfettikleri ve teknolojiyi etkin kullandıkları bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır (Ohler, 2008). Dijital öyküyü oluşturan öğrenciler araştırmalar yaparak, yapılan araştırmaları analiz ederek süreç içerisinde fikirlerini daha iyi ortaya koyabilmeyi öğrenmektedir (Robin, 2006). Dijital öykü anlatımı ile öğrencilerde iletişim becerilerini geliştirmeleri sağlanabilir (Küngerü, 2016). Bunun yanında problem çözme becerilerini geliştiren bir yöntem olarak ta dijital öykü anlatımı kullanılmaktadır (Preradovic, Lesin ve Boras, 2016). Öğrencilerin veya öyküyü hazırlayacak bireylerin dijital öykü oluşturmaları

ile 21. Yüzyıl becerileri olarak adlandırılan birçok beceriyi geliştirmelerine ve kazanmasına yardımcı olacaktır. Bu beceriler şu şekilde tanımlanmıştır (Robin, 2008):

Dijital okuryazarlık; hızla büyüyen topluluklarda sorunları tartışmak, sorunlarla ilgili bilgi toplamak, iletişim kurmak ve yardım alma becerisidir.

Küresel okuryazarlık; bakış açısını küreselleştirerek mesajları okuma, yorumlama ve cevap verme becerisidir.

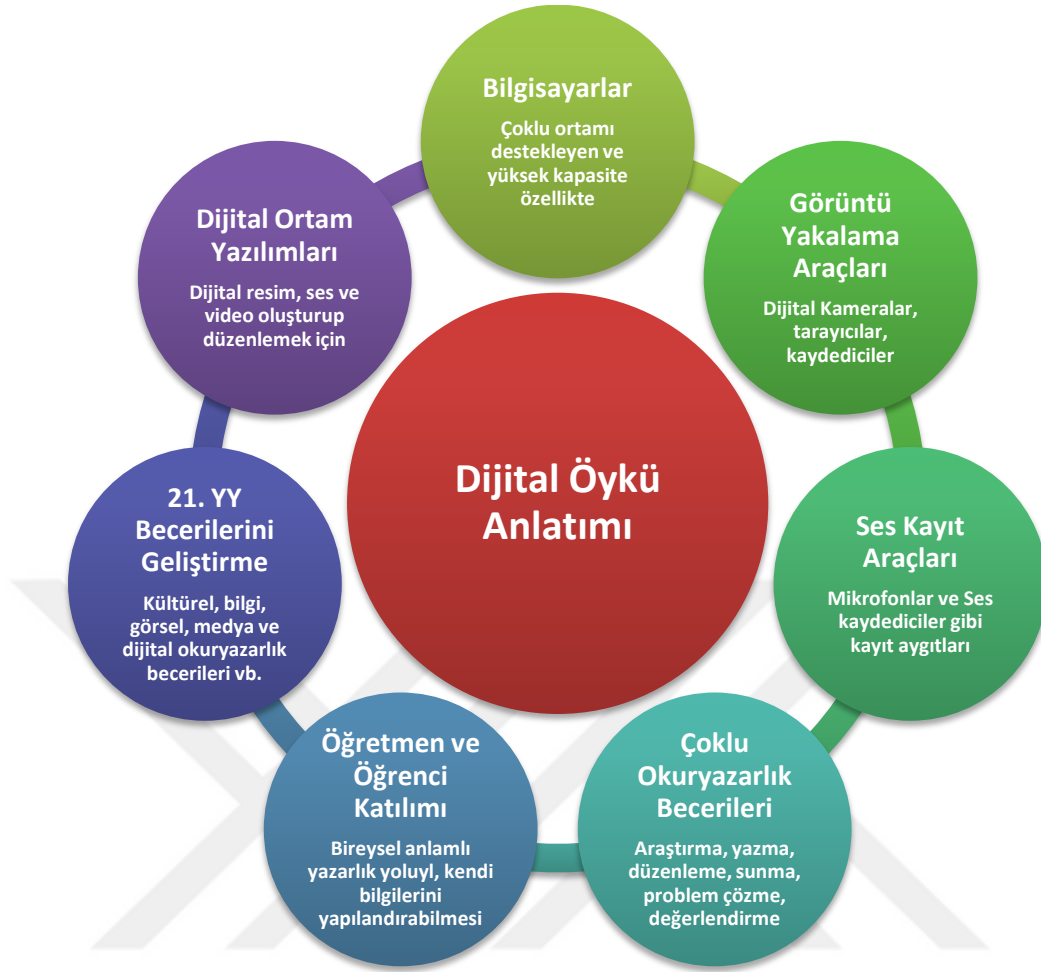
Teknoloji okuryazarlığı; bilgisayar ve birçok teknolojiyi kullanma amacı öğrenmeyi, üretkenliği ve performansı geliştirmek olan beceridir.

Görsel okuryazarlık; görsel öğeleri anlama, üretme ve iletişim kurma becerisidir.

Enformasyon/Bilgi okuryazarlığı; istenen bilginin aranıp bulunması, değerlendirilmesinin ardından sentezlenme becerisidir.

Eğitimde dijital öykü anlatımının kullanılmasını Robin (2008) daha detaylı anlatabilmek için dijital öykü anlatımının eğitimdeki rollerini listelemiştir. Teknolojinin daha da ulaşılabilir hale gelmesiyle dijital öykü anlatımı öğretim ortamlarının bir parçası olarak değerlendirilerek modern sınıf gündeminin bir yakınsaması olarak ifade edilmiştir (Robin, 2008 aktaran Kocaman-Karaoğlu, 2015). Şekil 2.2. 'de dijital öykü anlatımının eğitimdeki rolleri listelenmiştir.

Şekil 2.2. Dijital öykü anlatımının eğitimdeki rolleri (Robin, 2008'den aktaran Kocaman-Karaoğlu, 2015).

Dijital öykü anlatımının öğrencilerin yaratıcılık, problem çözme, yazma, iletişim, sunum, teknolojiyi kullanma, bilişsel olarak üst düzey düşünme kapasitesi, bakış açısı geliştirme, eleştirel düşünme, empati kurma becerileri ve motivasyonlarını arttırmada etkili olduğu yapılan çalışmalarla ortaya konulmuştur. Okullarda etkili ve verimli bir şekilde dijital öykü anlatımının kullanılabilmesi için gerekli alt yapının sağlanması ve yapılan dokümanların kaydedilmesi için dijital öykü kütüphaneleri oluşturulmalıdır. Bu sayede eğitimcilerin kullanımına açılarak öğrenme nesnesi olarak kullanılması sağlanır ve öğretmenler bu yöntem hakkında bilgilendirilebilir (Turgut ve Kışla, 2015).

2.4. Dijital Öykü Anlatımı ve Değerler Eğitimi

Değerler eğitiminin öğrencilere etkili ve verimli bir şekilde sunulması için uygun öğretim materyallerini kullanmak gerekir. Değerler soyut kavramlar olduğu için ilkokul çağındaki öğrencilerin somutlaştırabilecekleri materyaller ile öğretilmesi gerekir. Öğrencinin soyut değerleri algılayabilmesi için değer ve değerle ilgili eylemler hakkında zihninde resimler çizmesi gerekir (Dikici, 2006). Öğrencinin zihinde bu resimleri çizerek somutlaştırabilmesi için değerleri öğretirken görsel ve işitsel materyallerin sunulması gerekir. Her alanda gerçekleşen gelişmeler eğitim teknolojilerinde de birçok gelişim ve değişime neden olmuştur. Teknolojinin gelişimi ve günlük hayatımızda önemli bir yer tutması öğrencilerinde bilgisayar, akıllı telefon ve interneti çok fazla kullanmasına ve hatta bazı öğrenmeleri de bu araçlar üzerinde gerçekleştirmesini sağlamıştır (Bozkurt, 2017).

Geçmiş ve geleneklerle bağlantılı olan değerleri öğretmek için kullanılacak materyalleri tasarlarken gelişen teknolojilere eski kuşaklardan daha hızlı adapte olan öğrenciler için bilgisayar teknolojilerinden yararlanmak gerekir. Materyaller ilgi çekici ve merak uyandırıcı olması için bilgisayar oyunları, tanıtıcı filmler veya efektler ile zenginleştirilmiş videolar kullanılmalıdır (Bozkurt, 2017). Çünkü iyi hazırlanmış öğretim materyali, öğrenen kitlesinin beklentilerine ve amaca uygun olarak oluşturulmalıdır. Değerler eğitiminde kullanılacak materyallerle ilgili dikkat edilmesi gereken bir diğer hususta değerlerin içselleştirmesini ve günlük hayatta uygulama yapılabilmesini sağlayıcı nitelikte olmasıdır. Değerler eğitimi ile ilgili materyaller öğrencinin öğrenme yanlışlıklarını giderici nitelikte olmalıdır. Ayrıca öğrencinin fiziksel ve zihinsel olarak aktif katılımını sağlamalıdır.

2.5. Değerler Eğitimi İle İlgili Bazı Çalışmalar

Türkiye’de değerler ve değerler eğitimi konusunda birçok çalışma yapılmıştır. Çalışmalar değerlerin özellikleri, değerler eğitimi konuları ve eğitimde kullanımı yoğunlaşmıştır.

Dilmaç (1999) tarafından İnsani Değerler eğitimi verilen öğrencilerin ahlaki olgunluk düzeyini ölçmeyi amaçlayan yüksek lisans tezinde ilköğretime devam eden 4. ve 5. Sınıf öğrencilerine İnsani Değerler eğitimini verilmiştir. Verilen eğitim sonrasında Ahlaki Olgunluk Ölçeği ile öğrencilerden veriler toplanmıştır. Deney ve kontrol grubu 18’ er kişiden oluşan toplam 36 kişi ile araştırma yürütülmeye çalışılmıştır. Deney grubuna 36

oturum halinde İnsani Değerler Eğitimi verilmiştir. Uygulama sonunda, İnsani Değerler Eğitimi programının ahlaki olgunluk düzeyini geliştirmesinin yanında cinsiyet ve sınıf düzeyi gibi değişkenlere göre bu düzeyin değişmediği belirlenmiştir.

Fixler (2000) tarafından yapılan çalışmada anaokulu öğrencilerine karakter eğitimi programı uygulayarak saygı, sorumluluk ve işbirliği gibi değerlerin verilmesi amaçlanmıştır. Yapılan çalışmada çoklu zekanın kullanımı, öğretmenin rol model olarak değerleri yansıtması ve ailenin okulda yapılan etkinliklere katılmasının yanında öğrenme sürecinde aktif olması sonucunda bazı öğrencilerde karakter gelişiminde ilerlemeler görülmüştür.

Duer, Parisi ve Valintis (2002) lise öğrencilerine saygı ve sorumluluk değerlerini vermek aynı zamanda öğrencilerdeki olumsuz davranışları da azaltmak için karakter eğitim programı uygulamışlardır. Yapılan çalışma sonunda öğrencilerin gözlemlenen olumsuz davranışlarında azalmalar olduğu ve saygı ve sorumluluk değerlerinin düzeyinde de olumlu artışlar olduğu görülmüştür.

Refshauge (2004) tarafından yapılan araştırmada Avustralya devlet okullarında değerler eğitimi üzerinde durularak toplumsal ve sosyal yansımalarına da bakılmıştır. Araştırmada değerlerin sadece okul ortamında değil aile ve çevre etkisiyle de öğrenilebileceği vurgulanmıştır. Bunun yanında öğrencilerin okulda karşılarında iyi model insanlar olduğunda temel değerleri daha iyi benimsedikleri sonucuna varılmıştır.

Kalın (2013) tarafından ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin hoşgörü eğilimlerinin çeşitli değişkenlerle incelemeyi amaçlayan yüksek lisans tezinde Erzurum ilinde öğrenim gören ortaokul beşinci sınıf öğrencileriyle tarama modelinde bir araştırma yapılmıştır. “Hoşgörü Eğilim Ölçeği” kullanılarak toplanan veriler çeşitli değişkenlere göre analiz edilerek öğrencilerin hoşgörü değerine eğilimleri incelenmek istenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre hoşgörü eğilimleri daha yüksek çıkmıştır. Bunun yanında anne-baba öğrenim durumu yükseldikçe ve kitap okumanın hoşgörü eğiliminin olumlu yönde geliştiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Xu ve diğerleri (2013) tarafından hazırlanan çalışmada çocukların dürüstlük, yardımseverlik ve güvenilirlik arasındaki ilişki incelenmiştir. 7-11 yaş arası çocuklarla

yapılan araştırmada çocuklara öyküler okutulmuş ve öyküdeki karakterleri değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre çocukların güven kavramını dürüstlük ve yardımseverlik değeriyle bağdaştırdıkları görölmüştür. Bunun yanında birilerinin yardım etmek için yalan söylemesine büyük çocuklar küçük çocuklara göre daha çok güvendiği ortaya çıkmıştır.

Lee ve diğerleri (2014), tarafından “*Klasik Ahlaki Hikayeler Çocuklarda Dürüstlüğü Teşvik Edebilir mi?*” isimli çalışmada ahlaki mesaj içeren öykülerin öğrencilerin dürüstlük davranışlarına etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Araştırmada öğrencilere bir oyuncağa bakmadan sesine göre ne olduğunu tahmin etmeleri istenmiştir ve öğrenciler yalnız bırakılmıştır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun oyuncağa baktığı görölmüştür. Ardından dürüstlüğün olumlu sonuçlarına ve dürüst olmamanın olumsuz sonuçlarını içeren öyküler öğrencilere okutulmuştur. Araştırma sonucunda dürüstlüğün olumlu sonuçlarını konu alan öykülerin öğrenciler üzerinde daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Boyacı (2015) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin hoşgörü eğilimi ile zorbalık düzeylerini azaltmayı amaçlayan doktora tezi hazırlanmıştır. Beşinci sınıf öğrencilerinin hoşgörü eğilimlerini arttırmak ve zorbalık düzeylerini azaltmak için araştırma kapsamında geliştiren Hoşgörü Eğilimi Geliştirme Programı ile öğrencilere eğitim verilmiştir. Deneysel desenle yürütölen araştırmada Hoşgörü Eğilimi Geliştirme Programı adıyla verilen eğitim sonucunda elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre Eğitim uygulanan deney grubunda anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Uca (2015) tarafından yapılan çalışmada eğitim faköltesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına etki eden değişkenler ile hoşgörü eğilimlerine etki eden değişkenler araştırılmıştır. Eğitim faköltesine devam eden çeşitli alanlardaki son sınıf öğrencilerinden ölçekler ile elde edilen verilerin analizinden elde edilen sonuçlara göre öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile hoşgörü değerine sahip olma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında öğrencilerin öğretmen mesleğine tutumları cinsiyet ve öğrenim gördükleri bölüm değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Yaraş (2015) tarafından sınıf öğretmenlerinin hoşgörü ve adil olma değerlerine sahip olmalarının araştırıldığı yüksek lisans tezi yapılmıştır. 5. Sınıf öğretmenleri ve

öğrencilerinden araştırmacı tarafından geliştirilen nicel veri toplama araçları ile veriler toplanmıştır. Verilerden elde edilen bulgular ışığında öğrenciler öğretmenlerin kendilerine genel olarak adil ve hoşgörü ile yaklaştıklarını bunun yanında öğrenciler eğitim-öğretim süreci içerisinde öğretmenlerini kendilerine model aldıklarını ve öğretmenlerinden çok yönlü etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler de kendilerini adil ve hoşgörülü olarak gördükleri belirtilmiştir.

Selçuk (2016) tarafından hazırlanan çalışmada okullarda yürütülen planlı değerler eğitimi çalışmalarının ne kadar verimli olduğunu tespit etmek amaçlanmıştır. Veriler elde etmek için Bursa ili Nilüfer ilçesindeki okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlere sorular yöneltilmiştir. Elde edilen bulgulara göre okulların değerler eğitimi çalışmalarını desteklediği ve hazır etkinlik örneklerinin olumlu olduğu yaş ve okul türüne göre etkinliklerin farklılaştırılabileceği tespit edilmiştir.

Bozkurt (2017) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde oyun ve fiziki etkinlikler dersinde yer alan çocuk oyunlarının değerler ile verilerek değerler eğitimi gerçekleştirme ve çocuk oyunlarının değerler eğitimine etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmaya üçüncü sınıfa giden deney ve kontrol grubu 20'şer kişilik iki grup olarak 40 öğrenci katılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler ışığında bulgular incelendiğinde deney grubunda ön test son test değerlerinde anlamlı farklar gözlemlenirken kontrol grubunda anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Yapılan gözlemlerde de deney grubunun değerleri daha fazla uyguladıkları belirlenmiştir. Çalışma sonucunda değerler oyunları ile beraber verildiğinde çocuklara değerlerin öğretilabileceği ve öğrendikleri değerlerin ise kalıcı olabileceği sonucuna varılmıştır.

Güney (2017) tarafından ilkökul dördüncü sınıfa giden öğrencilerin sorumluluk değerleriyle ilgili metaforları ve bu metaforları hangi kavramlarla ilişkilendirdiklerini amaçlayan nitel bir araştırma yapılmıştır. İlkokul dördüncü sınıfa devam eden 114'ü kız, 111'i erkek toplam 225 öğrenci ile yürütülen çalışmada öğrencilerden toplanan verileri içerik analizi yaparak öğrencilerin sorumluluk değerine yükledikleri anlamlarla ilgili genel bir bilgi sahibi olmuştur.

Kara (2017) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde değerler eğitimi uygulamaları çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Toplanan verilerden elde edilen bulgulara göre sınıf

öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre, ilkokulda görev yapan öğretmenlerin ortaokulda görev yapan öğretmenlere göre, eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenlerin diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlere göre değerler eğitimi ilişkin görüşleri daha olumlu olmuştur. Bunun yanında değerler eğitimi konusunda hizmet içi eğitime katılmış öğretmenlerin katılmayan öğretmenlere göre ilkokul ve ortaokullardaki değerler eğitimi ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Ağır (2017) hazırladığı yüksek lisans tezinde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretim programında 8. Sınıf öğrencileriyle “sorumluluk” değeri ile ilgili kazanımların hangi düzeyde gerçekleştiğini belirlemeyi amaçlamıştır. Yürütülen araştırmada öğrencilere sorumluluk değeri ile ilgili kazanımlar öncesi ve sonrası başarı testleri uygulanmış ve aldıkları puanlar arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Buna karşın cinsiyet şube değişkeni açısından puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

UNESCO'nun desteği ile hazırlanan Yaşayan Değerler Eğitimi Programı (Living Values Education Program) değerler eğitimi konusunda kapsamlı bir programdır. Bu program, çocuklar ve gençlerin evrensel değerleri keşfedip geliştirmesine yardım etmek için eğitimcilere, ebeveynlere, çocuklarla ilgilenen ve bu konuya ilgi kişilere değerlerle ilgili etkinlikler sunmayı amaçlamıştır. Eğitim programında barış, saygı, sevgi, işbirliği, mutluluk, dürüstlük, alçakgönüllülük, sorumluluk, saflık, hoşgörü, özgürlük ve bütünlük/birlik gibi değerlerin etkinlikleri vardır. Program öğrenci merkezli yaklaşımı benimsemiştir. Bunun yanında uygulamalar esnek etkileşimlidir (Unesco, 2005).

2.6. Dijital Öykü Anlatımı İle İlgili Bazı Çalışmalar

Bu başlık altında dijital öykü anlatımının eğitimde kullanımının yanında dijital öykü anlatımı ile değerler eğitiminin verilmesini konu alan çalışmalar yer almaktadır.

Yüksel (2011) tarafından hazırlanan doktora tezinde teknoloji kullanımının her geçen gün yaygınlaştığı okul öncesi eğitim kurumlarında dijital öykü anlatımının etkili bir öğrenme öğretmen yöntemi olarak nasıl kullanılacağı araştırılmak istenmiştir. Dijital öykü anlatımı hakkında eğitim alan öğretmenler sınıflarında dijital öykü anlatımını uygulamışlardır ve bu

yöntemin derslerde kullanılmasının öğrenciler açısından yararlı olacağı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Demirer (2013) tarafından hazırlanan doktora tezinde web tabanlı dijital öyküleme sisteminin kullanılması ve ilköğretimde etkilerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. 6. Sınıf öğrencileri ile Sosyal Bilgiler dersi kapsamında dijital öykülerin akademik başarıya, derse yönelik tutuma, motivasyona ve öğrenme stratejileri kullanımlarına etkisi incelenmiştir. Deneysel desenle yürütülen araştırmadan elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre deney grubunun akademik başarı, derse yönelik tutum ve öğrenme stratejisi puanları dijital öyküleme etkinliği web tabanlı yürüten deney grubunda daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan görüşmeler sonuçlarına göre ise öğretmen ve öğrenciler dijital öyküleme etkinliklerinin ders başarısını, derse yönelik tutum ve motivasyonu arttırdığı sonucu ortaya koyulmuştur.

Kaya (2014) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde lisede okutulan almanca kitabındaki bölümler dijital öykü anlatımı yöntemi kullanarak öğrencilere sunulmak istenmiştir. Yapılan çalışma sonunda öğrencilerin yabancı dili daha iyi öğrenebilmeleri dijital öykü anlatımı ile sağlanmıştır.

Çıralı (2014) dijital öykü anlatımının görsel bellek ve yazma becerisine etkisini incelediği çalışmasında, ikinci sınıf öğrencileri ile yaptığı deneysel çalışmada deney ve kontrol grubuna uygulanan eğitim programı deney grubu öğrencilerine dijital hikaye anlatımı yöntemi ile uygulanmıştır. Araştırma sonunda iki grubunda görsel bellek kapasitesi ve yazma becerilerinde gelişmeler olduğu ve dijital öykü anlatımı ile eğitim alan öğrenci grubunun puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sever (2014) yaptığı çalışmada dijital öykücülüğün öğrencilerin motivasyonları üzerindeki etkisini incelemiştir. Dijital öykü anlatımı ile dil öğretimi yapılan gruplarda öğrencilerin motivasyonlarına olumlu etki yaptığı görülmüştür. Araştırma sonucunda dijital öykü anlatımının dil öğrenme öğretmen sürecine dahil edilmesinin öğrencileri motive etmede etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Göçen (2014) tarafından yapılan araştırmada dijital öyküleme yöntemine dayalı öğrenimin öğrencilerin akademik başarıları yanında öğrenme ve ders çalışma stratejilerine etkisi

incelenmiştir. Üniversite öğrencileri ile deneysel desende yürütülen araştırmada dijital öykü anlatımına dayalı ders gören deney grubu öğrencilerinin Powerpoint ders sunumu ile ders gören kontrol grubu öğrencilerine göre akademik başarılarının daha yüksek olduğu ve bu yöntemin derslerde kullanılmasının yarar sağlayacağı sonucuna varılmıştır.

Yamaç (2015) tarafından hazırlanan doktora tezinde ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin gelişimine dijital öykülerin etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Eylem araştırması olarak planlanan araştırmada öğrenciler dijital öyküleme etkinliklerine katılmışlardır. Nitel ve nicel veriler süreç boyunca toplanmaya çalışılmıştır. Toplanan verilerden elde edilen sonuçlara göre dijital öykülemenin öğrencilerde yazma becerilerinde olumlu değişimler gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Yürük (2015) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde 5. Sınıf öğrencilerine dijital öykülerin değerler eğitime etkisi araştırılmak istenmiştir. Deney ve Kontrol grubu oluşturulan iki gruptan deney grubuna değerler eğitimi ile ilgili dijital öyküler izletilmiştir. Dijital öyküler izletilen öğrencilerin diğer gruba göre değerler eğitimi düzeylerinde anlamlı farklılıklar çıkmıştır. Süreç sonunda ve yapılan görüşmelere göre hem öğrenciler hem de öğretmenler dijital öykülerin değerler eğitiminde kullanımına yönelik olumlu yanıtlar alınmıştır.

Ulusal ve Uluslar arası alanda yapılan çalışmalara bakıldığında değerler eğitimi konuları ele alınarak öğrencilerde davranış değişiklikleri sağlanmak istenmiştir. Toplumun bir parçası olan bireylerdeki olumlu davranış değişiklikleri toplumu etkileyecek özellikler barındırmaktadır. Yapılan çalışmalarda hoşgörü, saygı, sevgi, sorumluluk vb. birçok değerler ele alınmıştır. Dijital öykü anlatımının öğrenciler üzerindeki etkisini konu alan araştırmalarda ise bu yöntemin öğrencilerin okuma yazma becerisi, ders başarısı, derse olan tutum ve motivasyon gibi birçok değişkende olumlu değişimler olduğu gözlemlenmiştir. Dijital öykü anlatımının değerler eğitimi için kullanılacak bir yöntem olarak ele alındığı çalışmalarda ise dijital öykü anlatımı öğrencilerin değer kazanımlarında olumlu etkisi olduğu ortaya çıkmıştır.

3. YÖNTEM

Bu başlık altında birinci bölümde yer alan ve araştırmaya yön veren araştırmanın problemi ve araştırmanın amacı göz önünde bulundurularak kullanılan araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği, araştırmanın uygulama süreci ve verilerin analizi hakkında bilgiler bulunmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

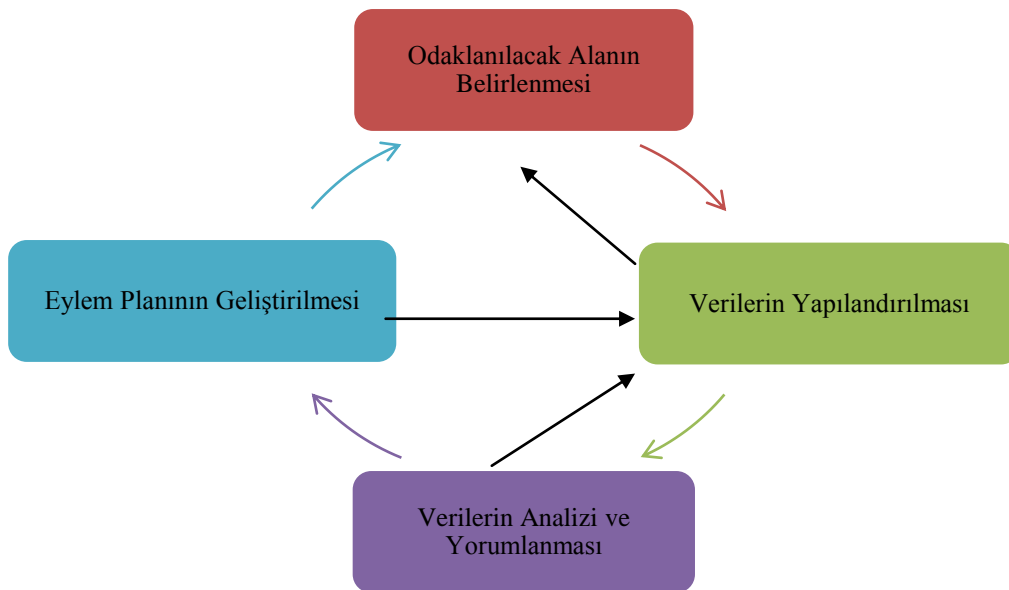
Araştırmanın konusu ve amacına uygun olduğundan nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması ile araştırma desenlenmiştir. Bu desen ile öğrenciler, öğretmenler ve araştırmacı bir sorunu belirleme ve sorunu çözme konusunda birlikte hareket edebilmelerine imkân sağlamıştır. Uygulama ortamlarında yeni veya geliştirilmesi gereken yaklaşımlar eylem araştırmasının konusu olabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 74). Eylem araştırması planlı olmasının yanında her aşamada alınan dönütlerle uygulama sürecini ve sorunu düzeltmeye yönelik durumları ortaya koymayı sağlar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016: 271).

Yıldırım ve Şimşek (2016: 307)' a göre eylem araştırması bir okulda çalışan öğretmen, yönetici, eğitim uzmanı veya farklı kurumlarda çalışan mühendisler, yöneticiler, insan kaynakları uzmanları gibi uygulama sürecinin içinde olan, kendilerinin uygulayıcı oldukları veya bir araştırmacı ile birlikte uygulamayı gerçekleştirebilecekleri bir yöntemdir. Bu uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması bunun yanında var olan bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı, toplanan verileri de analiz etmeyi içeren bir yaklaşım olarak ifade edilmiştir. Johnson (2015:19) eylem araştırmasını, gerçek okul ya da sınıf ortamında öğretimde eylemlerin kalitesini anlamak ve geliştirmek amacıyla yapılan bir araştırma süreci ayrıca önceden planlanmış, organize edilmiş ve diğer ilgili kişilerle paylaşılabilen bir araştırma türü olarak tanımlamaktadır. Eylem araştırmalarının esnek bir yapıya sahip olması ve araştırma sonuçlarının genelleme amacı yerine belirli bir durum için kesin bir bilgi etme ön planda olduğu için eylem araştırmasında genellikle nitel araştırma yöntemlerinin kullanılmasını sağlamıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016; Köklü, 1993).

Eylem araştırmasını araştırmacı olarak uygulayan öğretmenler, sınıflarında uygulamalarını yapar ve etkilerini gözlemlerler. Bu sayede öğretmenin kendi ders uygulamalarında öğrencilerin ne öğrendiklerini belirleme ve bunun sonucunda da verdikleri eğitim ile ilgili bilgi sahibi olmalarını amaçlar (Köklü, 2001). Eğitim alanında kullanılan eylem araştırması sonuçları mesleki gelişimi ve öğretimde kullanılacak programların oluşturulmasına katkı sağlamaktadır (Kuzu, 2009). Okul ve sınıfta başta olmak üzere eğitim alanında kullanılan eylem araştırmasının Köklü (1993)'e göre beş amacı vardır:

- Özel durumlar nedeniyle ortaya çıkan sorunlara çare bulmak için uygulanabilir.
- Hizmet içi eğitim aracı olarak kullanılabilir, bu sayede öğretmenin yeni bilgiler ve metotlar öğrenmesi, kendini geliştirmesi sağlanabilir.
- Eğitim sistemlerine yenilikçi öğretme ve öğrenme yaklaşımlarını getirmek için kullanılabilir.
- Öğretmenler ile akademik araştırmacılar arasındaki ilişkilerin kuvvetlendirerek geleneksel araştırmaların yerine yeni çalışma ve araştırmaların olmasını sağlamak.
- Okul ve sınıf ortamlarında yaşanan problemlerine getirilen duygusal çözümlerin yerine kullanılacak çözümleri bulmak için kullanılabilir (Köklü, 1993:257).

Eylem araştırmasının birçok araştırmacı tarafından çeşitli aşamalar ile tanımlanmıştır Mills (2007) aktaran Bayrak (2010) ise eylem araştırması sürecini dört basamak olarak ifade etmiştir (Şekil 3.1.).

Şekil 3.1. Eylem araştırmasının diyalektik döngüsü (Bayrak, 2010)

Öğrencilerin dijital öykü tasarım sürecini yaşayarak, değerleri kazanımları içselleştirerek davranışlarına yansıtması istendiği için araştırmada eylem araştırması modeli kullanılmıştır. Yapılan bu çalışmada uygulayıcı aynı zamanda araştırmacıdır. Araştırma başında uygulama aşamasında ve sonunda nitel veriler toplanmıştır. Şekil 3.1. de verilen eylem araştırması döngüsü araştırmada da uygun sıralamada ele alınmıştır. Çalışmada değerler eğitiminin daha iyi nasıl öğretileceği problemi üstüne odaklanılarak eylem planı öncesi öğrencilerden, öğrencilerin dersine giren öğretmenlerden, araştırmacı gözlem ve notlarından veriler toplanarak yapılandırılması sağlanmıştır. Bu veriler eylem döngüsü süresince toplanarak eylem planının yinelenmesi kararı da bu veriler ışığında alınmıştır. Verilerin analiz ve yorumlanmasının ardından eylem planı geliştirilmiştir, ardından uygulamaya koyulmuştur. Eylem planında öğrencilerle değerler eğitimi konularını içeren dijital öyküler oluşturmaları sağlanmıştır. Çalışmada eylem döngüsü iki kere yapılmıştır. Eylem döngüsünün tekrarlanması toplanan verilerin analizinden sonra hem öğrencilerin dijital öykü anlatımı yönetimini değerler eğitimi için etkili kullanabilmelerini sağlamak hem de değerler eğitimi öğrencilere daha iyi geçmesini sağlamak için yapılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma Sivas Merkez Beypınar Ortaokulu'nda 2017-2018 yılında eğitim gören öğrencilerle yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini bu okulda öğrenim gören 6. Sınıftan 7 kız (%50), 7 (%50) erkek toplam 14 öğrenci oluşturmaktadır. 4 öğrenci 11 yaşında, 9 öğrenci 12 yaşında, 1 öğrenci ise 13 yaşındadır. 7 öğrencinin evinde bilgisayar varken 7 öğrencinin evinde ise bilgisayar bulunmamaktadır. Bilgisayar kullanımını düzeyini 3 öğrenci orta seviyede, 4 öğrenci iyi seviyede, 7 öğrenci ise çok iyi seviyede olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler araştırmanın kapsamı ve uygulama süreci konusunda bilgilendirilmişlerdir. Katılımcılar araştırmacı tarafından belirlenen araştırma planı kapsamında araştırmaya katılmak için gönüllü olduklarını bildirmişlerdir. Bunun yanında öğrencilerin ailelerinden çalışma konusunda izin alınmıştır. Aile İzin Belgesi Ek8'de verilmiştir.

3.3. Eylem Araştırması Uygulama Süreci

Çalışmada öğrencilere ilk etapta dijital öykü oluşturma için gerekli yazılımlar öğretilmiştir. Görselleri hazırlamak için belirlenen web 2.0 aracı (toondoo) ile ilgili bilgilendirmeler

yapıp öğrencilerin istedikleri konuda görseller hazırlamaları istenerek yaparak yaşayarak öğrenmeleri sağlanmıştır. Oluşturulan resimlerin birleştirileceği masaüstü yazılımının (Windows Phorostory 3) kullanımı öğretilerek senaryoya göre resimlerin nasıl bir akışta sıralanacağı konusunda örnekler yapılmıştır. Öğrencilere geleneksel öyküler yazdırılarak birkaç basit senaryo oluşturmalarını sağladım. Dijital öykü anlatımının ne olduğu, nasıl ve hangi aşamalarla yapıldığı konusunda bilgilendirmeler yapılmıştır. Bunun yanında dijital öykülerde fon müziği olarak kullanılacak müziklerin nasıl belirleneceği ile ilgili telif hakkı konusunda bilgilendirmeler yapıldı. Bu süreç içinde İl Milli Eğitim Müdürlüğünden resmi izinler alınmıştır bunun yanında öğrenci velilerinden de izin alınmıştır. Bu konular öğrencilere aktarıldıktan sonra öğrencilerle uygulama yapmaya başlanmıştır. Öğrencilerin belirlenen değerle ilgili öyküler yazması için belirli bir süre verilmiştir (Ek12 Bkz.). Öğrenciler yazdıkları öykülerde insanların başından geçen veya geçebilecek konuları ele almışlardır. Öğrencilerin yazdıkları öyküler okuldaki Türkçe Öğretmeni ile kontrol edilerek yazım ve imla kullanımı konusunda düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca boş derslerinde öğrencilerle çalışmalarımızı takip eden Fen ve Teknoloji Öğretmeni ve İngilizce Öğretmeni ile öyküler okunarak kontrol edilmiş ve düzeltmeler yapılmıştır. Öyküleri tamamlanan öğrencilerle öykü tahtaları oluşturularak öykü metni parçalara ayrılmıştır. Sonraki aşamada toondoo sitesi üzerinden öykü tahtasına göre resimler oluşturulmuştur. Tüm çalışma grupları ile resimler oluşturulmuştur. Sonraki aşamada Windows Photostory 3 programı ile resimler birleştirilmiş ve seslendirmeler öğrenciler tarafından yapılmıştır. Dijital öyküler oluşturulup öğrenci görüşmeleri ve gözlemlerden elde edilen veri sonuçlarına göre eylem araştırmasının ikinci döngüsü yapılması kararı alınmıştır. İkinci eylem döngüsünde ilk döngüdeki aşamalar tekrarlanmıştır. Farklı olarak öyküler kahramanlarının genellikle hayvanlardan seçildiği fabl öykü olarak yazılmaya çalışılmıştır ve öykülere öğrencilerden gelen isteklere göre alt yazı ve fon müziği eklenmiştir. Bu aşamaların sonunda dijital öyküler oluşturulmuştur.

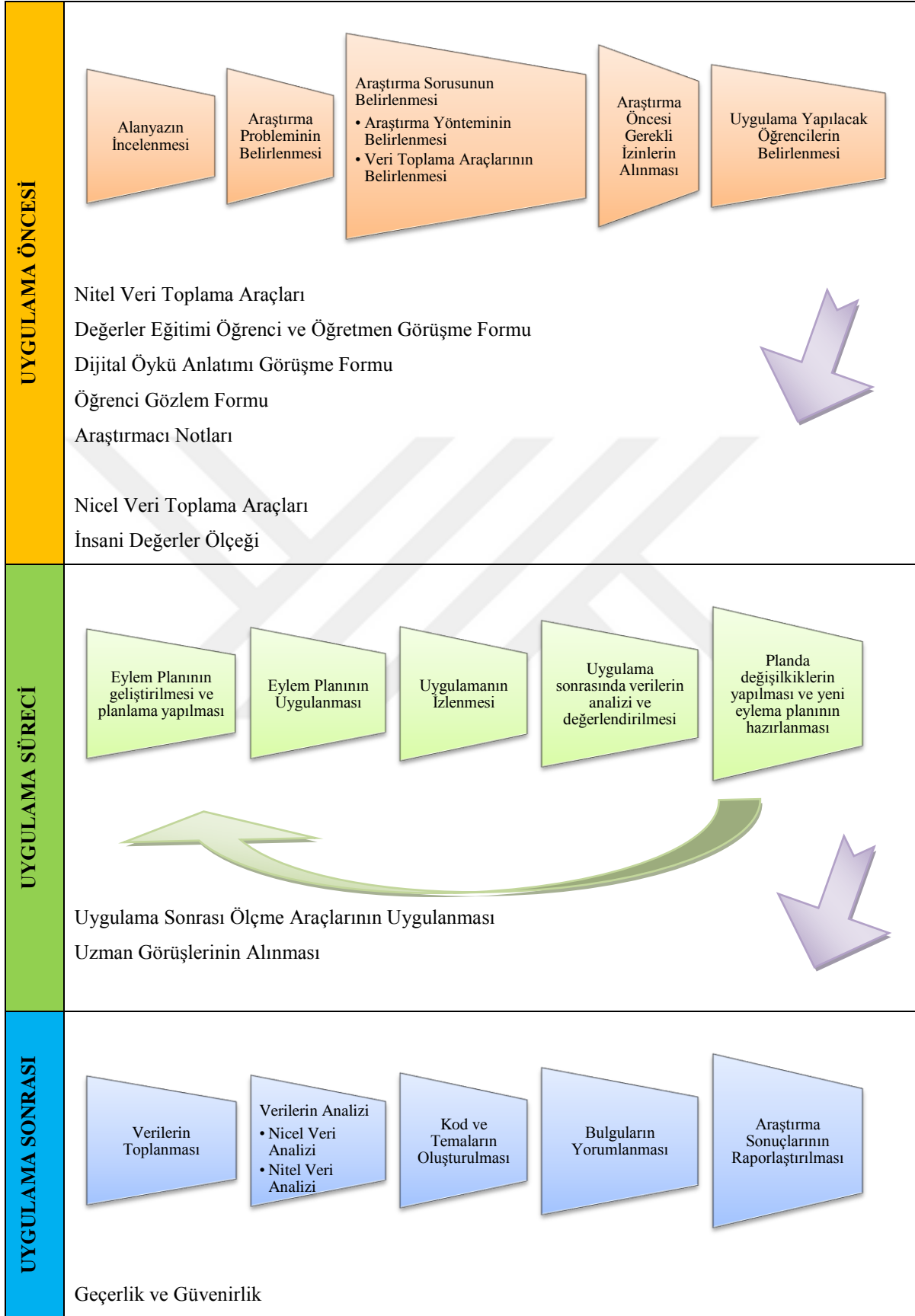
Araştırmada yöntem olarak belirlenen eylem araştırmasının uygulanma aşaması uzman görüşleri alınarak planlanmıştır. Öğrencilerin dijital öyküler oluşturmalarına başlamadan önce öykü yazma, öykü tahtası oluşturma, öykü resimlerini oluşturmak için uygun Web 2.0 araçlarının tanıtımı ve kullanımı, seslendirme yapılması, öyküde kullanılacak fon müziği için telif hakları gibi konular hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır.

Eylem araştırması için veri toplama sürecinde öğrencilerle araştırma başlamadan İnsani değerler ölçeği uygulanmıştır. Bunun yanında Değerler Eğitime karşı tutumları belirleme adına uzman görüşleri ile araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu ve gözlem formu ile veriler desteklenmiştir. Ayrıca araştırmayı gerçekleştirecek öğrencilerin dersine giren öğretmenlerle görüşmeler yapılarak hangi değer verilmesi ve hangi değer ilk önce verilmesi konusunda veriler toplanmıştır.

Eylem araştırmasının basamakları başladığında araştırmacı notları ve gözlemlerle veriler toplanmaya devam etmiştir. Basamaklar tamamlandığında ise süreç başında öğrencilerle yapılan değerler eğitim ile ilgili görüşme ve gözlem tekrarlanmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin dijital öykü hazırlama etkinliği deneyimleriyle ilgili uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu ile görüşme yapılmıştır. Sınıfın dersine giren öğretmenler ile de görüşmeler yaparak öğrencilerin geçen süre içinde tutum ve davranışlarındaki değişiklikler ve çalışmanın devamlılığı için görüşler alınarak veriler desteklenmiştir.

Toplanan veriler ışığında değerler eğitimi konularından ilk önce ele alınan Hoşgörü konusunun öğrencilerde belirli bir davranış değişikliği oluşturduğu fakat bu değer tam anlamıyla anlaşılabilmesi için zaman gerektiğinden eylem araştırmasının tekrarlanması kararlaştırılmıştır. Bu tekrarda değerler eğitimi için öğrencilerin dijital öyküler oluşturulmasının nasıl etki ettiği tekrar sorgulanması amaçlanmıştır. Öğrencilerle yapılan dijital öykü anlatımı görüşmesi verilerine göre öykülerin konusu ve içerikleri konusunda süreçte bazı değişiklikler yapılmıştır.

Eylem araştırmasının ikinci döngüsünde araştırmacı tarafından notlar tutularak ve gözlemler yapılarak süreçle ilgili veriler toplanmaya devam etmiştir. Döngü tamamlandığında ise öğrencilerle değerler eğitim ile ilgili ve dijital öykü anlatımı ile ilgili görüşmeler tekrarlanmış ve gözlem formu aracılığıyla uygun ortamlarda gözlem yapılmıştır. Sınıfın dersine giren öğretmenler ile de görüşmeler yapılarak sürecin genel değerlendirilmesi yapılmıştır. Eylem araştırmasının genel planı ve uygulama basamakları Avcı (2013) ve Papatğa (2016) tarafından hazırlanan şemalara göre düzenlenerek Şekil 3.2.' de gösterilmiştir.

Şekil 3.2. Uygulanan eylem araştırması basamakları

Araştırmada yapılan işlemler belirli bir düzen içinde yapılarak araştırmacı tarafından not defterine kayıt edilmiştir. Çizelge 3.1.' de çalışmanın uygulama süreci listelenmiştir.

Çizelge 3.1. Araştırmanın uygulama süreci

Süreç	Etkinlik	Tarih
Uygulama Öncesi	Öğrencilere İnsani Değerler Ölçeği Uygulandı. Öğretmen Görüşmelerine başlandı.	13.11.2017
	Öğrencilere Web 2.0 aracı toondoo ile ilgili bilgilendirmeler yapıldı. Öğretmen Görüşmeleri yapıldı. (Hoşgörü kavramının ve öğrencilerde hoşgörülü davranışlar olmadığı görüşmelerde özellikle vurgulandı.)	17.11.2017
	Toondoo kullanımı ile ilgili bilgi verildi, resimler hazırlanması için zaman tanındı ve Telif hakkı ile ilgili bilgilendirmeler yapıldı.	20.11.2017
	Öğrencilerin tepkilerini ölçme adına örnek olaylar üzerinden sohbetler yapıldı.	
	Öğrencilere istedikleri konularda öyküler yazmaları istenerek, öykü yazma konusunda denemeler yapıldı.	21.11.2017
	Öğrencilere öykü yazma konusunda bilgilendirmeler yapıldı. Dijital öykü aşamalarının anlatılması.	27.11.2017
	Öğretmen görüşmelerine devam edildi. (Öğrencilerin bazılarında yalan söyleme sorunu olduğu ifade edildi.)	
	Windows PhotoStory3 programı hakkında bilgi verilerek toondoo sitesinde hazırladıkları resimlerle video oluşturmaları konusunda rehberlik yapıldı.	18.12.2017
	Örnek öyküler yazmaları sağlandı.	25.12.2017
	Gözlem ve görüşme formları için uzman görüşleri alındı.	01.01.2018
	Çalışma için gerekli izinler alındı.	
	Öğrenci görüşmelerine başlandı	15.01.2018
	Uygulama çalışmalarına başlandı.	05.02.2018
	Öğrencilere öykü konuları verilerek öykü yazmaları istendi. Yazılan öyküler öğretmenler ile kontrol edildi.	08.02.2018
	Öyküsü tamamlanan öğrenciler ile hikaye tahtası oluşturuldu. Hikaye tahtası oluşturulmaya devam edildi.	12.02.2018
1. Eylem Toondoo üzerinden öykü resimleri hazırlamaya başlandı.		
Döngüsü Toondoo üzerinden öykü resimleri hazırlamaya devam edildi.	19.02.2018	
Toondoo üzerinden öykü resimleri hazırlamaya devam edildi.	23.02.2018	
Windows Photostory 3 ile resimler birleştirildi.		
Toondoo üzerinden öykü resimleri hazırlamaya devam edildi.		
Windows Photostory 3 ile resimler birleştirildi.	26.02.2018	
Seslendirmeler yapıldı.		

	Windows Photostory 3 ile resimler birleştirildi.	28.02.2018
	Seslendirmeler yapıldı.	
	Windows Photostory 3 ile resimler birleştirildi.	02.03.2018
	Seslendirmeler yapıldı.	
	Dijital öyküler tamamlandı.	02.03.2018
	Öğrencilerle görüşme yapıldı.	05.03.2018
	Öğrencilerle görüşme yapıldı.	09.03.2018
	Öğretmenlerle görüşme yapıldı.	
	Veriler analiz edildi.	10-13.03.2018
	Öykülere öykü konuları verilerek öykü yazmaları istendi.	19.03.2018
	Yazılan öyküler öğretmenler ile kontrol edildi..	22.03.2018
	Yazılan öyküler öğretmenler ile kontrol edildi.	26.03.2018
	Öyküsü tamamlanan öğrenciler ile hikaye tahtası oluşturuldu.	
	Yazılan öyküler öğretmenler ile kontrol edildi.	27.03.2018
	Öyküsü tamamlanan öğrenciler ile hikaye tahtası oluşturuldu.	
	Toondoo üzerinden öykü resimleri hazırlamaya başlandı.	02.04.2018
2. Eylem	Toondoo üzerinden öykü resimleri hazırlamaya başlandı.	04.04.2018
Döngüsü	Windows Photostory 3 ile resimler birleştirildi.	09.04.2018
	Windows Photostory 3 ile resimler birleştirildi.	11.04.2018
	Seslendirmeler yapıldı.	
	Windows Photostory 3 ile resimler birleştirildi.	16.04.2018
	Seslendirmeler yapıldı.	
	Seslendirmeler yapıldı.	30.04.2018
	Dijital öyküler tamamlandı.	02.05.2018
	Öğrencilere İnsani Değerler Ölçeği Uygulandı.	04.05.2018
	Öğrencilerle görüşme yapıldı.	07.05.2018
Uygulama	Öğretmenlerle görüşme yapıldı.	
Sonrası	Öğrencilerle görüşme yapıldı.	09.05.2018
	Öğretmenlerle görüşme yapıldı.	
	Veriler analiz edildi.	11-18.05.2018

3.4. Dijital Öyküleri Hazırlama Süreci

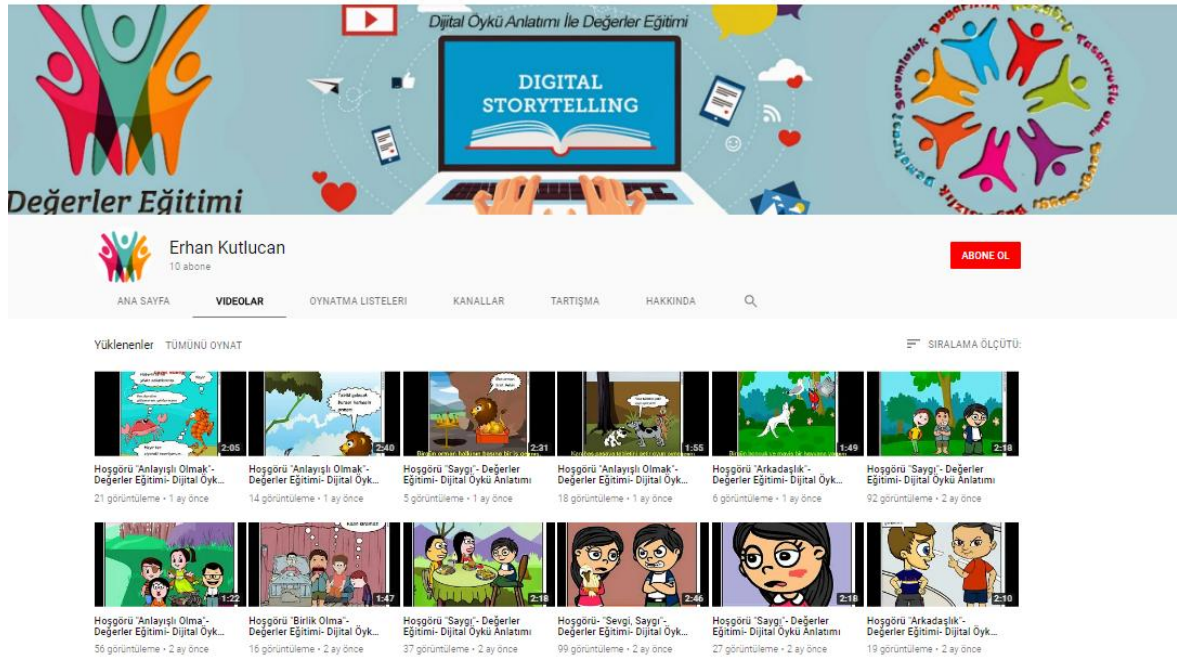
Öğrencilerin değerler eğitimi konularından dijital öyküler oluşturmaları için birçok aşama gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere değerler eğitimi ile ilgili kazanımlar Türkçe dersinde “BİZ VE DEĞERLERİMİZ” temasında yer almaktadır. Türkçe dersi öğretmeni ile iletişim halinde süreç yürütülerek temanın Türkçe dersinde işlenmesi takip edilmiştir. Bu tema altında konu sonlarında öğrenilen değerlerle ilgili şiir, mektup ve öykü yazdırılmaktadır.

siteden indirilerek çalışmada kullanılmıştır (<https://sampleswap.org>). Bunun yanında hikaye resimlerini oluşturmak için toondoo sitesi kullanılmıştır ve sitenin kullanımı ile ilgili öğrencilere bilgiler verilmiştir (<http://www.toondoo.com>). Öğrenciler ile yazıkları öyküleri daha rahat resimler haline getirmeleri için öykü tahtası çalışma kâğıtlarına aktarmaları sağlanmıştır (Ek 10 bkz.). Öykü tahtasına göre öğrenciler ToonDoo sitesi ile uygun resim oluşturmaya başlamışlardır. Oluşturulan resimler bilgisayara indirilip Windows Photostory 3 programında video oluşturulmaya başlanmıştır. Bu aşamadan sonra uygun seslendirmeler, resim geçişleri ve altyazılar eklenerek dijital öyküler oluşturulmuştur. Oluşturulan dijital öyküler araştırma için açılan youtube kanalında yayınlanmıştır (Şekil 3.4. bkz.).

https://www.youtube.com/channel/UCr1LmmUZn0_W5B4OqYE9YPg

Şekil 3.4. Araştırma için açılan youtube kanalı

Dijital öyküleri oluştururken ilk eylem döngüsünde öğrencilerden insanlar tarafından yaşanmış veya yaşanabilecek konularla ilgili öyküler yazmalarını istenmiştir. Eylem araştırmasının ikinci döngüsünde ise öğrencilerin önerilerini de dikkate alarak Fabl öyküler yazılması sağlanmıştır. Bunun yanında öykülerde fon müziği ve alt yazı eklenmiştir. Öğrenciler boş derslerde, öğle aralarında ve araştırma kapsamında belirlenen saatlerde bilgisayar sınıfına gelerek araştırma için gerekli materyalleri hazırlamışlardır (Ek 9 Bkz.).

3.5. Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında 2017-2018 eğitim öğretim yılında ilköğretim altıncı sınıfta eğitim gören 14 kişilik bir öğrenci grubuyla dijital öykü anlatımı ile değerler eğitiminin verilmesine yönelik bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya ilişkin veriler uygulama öncesi, süreç içerisinde ve sonrasında gözlem, görüşme, araştırma günlüğü ve İnsani Değerler Ölçeği ile toplanmıştır. Eylem araştırması süresince araştırma sorularına yanıt bulmak için birbirini destekler çeşitli verilere ihtiyaç duyulmaktadır. (Kuzu, 2009). Bu çalışmada da nitel ve nicel birbirini destekler şekilde bir arada kullanılmıştır.

3.5.1. İnsani değerler ölçeği

Bu çalışmada öğrencilerden nicel veriler toplamak için Dilmaç (2007) tarafından geliştirilen “İnsani Değerler Ölçeği (İDO)” kullanılmıştır. Ölçek insani değerleri altı boyutta ölçmektedir. Her boyut yedi maddelik sorulardan oluşmaktadır. Sorumluluk, Dostluk/Arkadaşlık, Barışçı Olma, Saygı, Hoşgörü ve Dürüstlük ölçeği oluşturan değerlerdir. Ölçek beş basamaklı Likert tipi bir ölçektir. Cevaplar A: Hiçbir Zaman, B: Nadiren, C: Ara sıra, D:Sık Sık, E: Her Zaman şeklinde derecelendirilerek ifade edilmektedir.

İnsani Değerler Ölçeğinin güvenilirliği için iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Yedi maddeden oluşan her bölüm için Sorumluluk iç tutarlılık katsayısı alfa: ,73, Dostluk/Arkadaşlık iç tutarlılık katsayısı alfa: ,69, Barışçı Olma iç tutarlılık katsayısı alfa: ,65, Saygı iç tutarlılık katsayısı alfa: ,67, Hoşgörü iç tutarlılık katsayısı alfa: ,70 ve Dürüstlük için iç tutarlılık katsayısı alfa: ,69 bulunmuştur, tüm ölçeğin iç tutarlılık katsayısı ise alfa ,92 bulunmuştur (Dilmaç, 2007). İnsani Değerler Ölçeği Ek2’de verilmiştir.

3.5.2. Kişisel bilgi formu

Araştırmacı tarafından geliştirilen ve öğrencilerden demografik bilgilerini elde etmek amacıyla kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda cinsiyet, kardeş sayısı, evinde bilgisayar ve internet erişimi gibi sorular yer almaktadır. Kişisel Bilgi Formu Ek2’de verilmiştir.

3.5.3. Görüşme

Bu araştırmada eylem planı öncesi problemi belirlemek için öğrencilerle ve sınıfın dersine giren Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Fen ve Teknoloji, Yabancı Dil, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Beden Eğitimi öğretmenleriyle görüşme yapılmıştır. Aynı zamanda eylem planı sonrasında hem uygulamanın değerlendirilmesi hem de öğrencilerin değerleri öğrenmelerini belirleme adına öğrencilerle görüşmeler tekrarlanmıştır. Öğretmenler ile süreci ve öğrencileri değerlendirme adına görüşmeler yapılmıştır. Araştırma kapsamında önceden sorular hazırlanarak görüşme formu oluşturulmuştur ve sorular yazıldığı sıraya göre sorulmuştur. Görüşme soruları araştırmacı tarafından hazırlanmış olup Amasya Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nde görev yapan birer akademisyenin uzman görüşleri alınarak son haline getirilmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmede öğrencilerin değerler eğitimi konularını bilip bilmediklerini belirleme aynı zamanda Hoşgörü, Sorumluluk ve Dürüstlük gibi değerler konusunda tutumlarını ortaya koymaya yöneliktir. 25 sorudan oluşan form öğrencilerle yaklaşık 30 ar dakikalık sürelerde tamamlamıştır. Öğrencilerle eylem planı sonrasında yapılan ve dijital öykü anlatımı süreci ile ilgili deneyimlerinin sorulduğu görüşme formu yedi sorudan oluşmaktadır. Bu sorularda süreçte yaşadıkları zorluklar ve bir dijital öyküde farklı ne olması istedikleri sorulmuştur. Görüşmelerden önce öğrencilerin velilerinden izin alınmıştır (Ek7). Görüşme sırasında öğrencilerden ses kaydı yapılması konusunda izinleri istenmiş olup ses kaydına izin veren öğrencilerin görüşmeleri kayıt altına alınmıştır. Öğrenci Değerler Eğitimi Görüşme Formu Ek3'te, Öğrenci Dijital Öykü Anlatımı Görüşme Formu Ek4'te, Öğretmen Görüşme Formu Ek6'da verilmiştir.

3.5.4. Gözlem

Nitel araştırmaların en önemli veri kaynaklarından biri olan gözlemler kişilerin doğal ortamlarındaki davranışlarını incelemektedir (Ekiz, 2003 aktaran Bayrak, 2010). Bu çalışmada öğrenciler araştırmacının kendi dersinde, teneffüslerde, öğle aralarında, yemekhanede, beden eğitimi derslerinde gözlemlenmiştir. Yapılan gözlemler araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan forma işlenmiştir aynı zamanda araştırmacının not defterine de gözlemle ilgili notlar yazılmıştır. Gözlem formunda öğrencilerin Hoşgörü, Dürüstlük ve Sorumluluk değeri ile ilgili 25 maddeden oluşan ve okul ortamında karşılaşılabilecek olaylara tepkileri listelenmiştir. Maddelerdeki olayları

öğrencilerin Hiç, Ara Sıra, Sık sık ve Ölçülemedi şekilde ne sıklıkla yaptıkları gözlemler yapılarak forma işlenmiştir. Öğrenci Gözlem Formu Ek5'te verilmiştir.

3.5.5. Araştırmacı notları

Çalışmaları gözlemleyen araştırmacının süreç boyunca tuttuğu notları veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırma notları araştırmacının kendi gözlemlerini yansıtmaktadır ve çalışmayı destekler özelliğe sahiptir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 312). Araştırma notları eylem araştırması süresince yapılan uygulamaların değerlendirilmesi ve sürecin geliştirilmesi için araştırmacının defterine notlar halinde tutulmuştur.

3.6. Veri Toplama Araçlarının Uygulanışı

Araştırmada ilk aşamada sınıfın dersine giren Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Fen ve Teknoloji, Yabancı Dil, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Beden Eğitimi öğretmenleriyle görüşmeler yapılarak öğrencilerin değerler eğitimi ve ders – ders dışı davranışlarını öğretmenlerin nasıl gördüğüne dair veriler toplanmıştır. Daha sonra ortaokul öğrencilerine İnsani Değerler Ölçeği (İDO) uygulanarak öğrencilerin değerler ile ilgili durumlarının nicel verileri toplanmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler, İDÖ sonuçları ve gözlemler sonucunda 6A sınıfıyla bu çalışmanın yapılması kararlaştırıldıktan sonra öğrencilerle değerler eğitimi ile ilgili görüşme yapılarak veriler toplanmıştır. Ayrıca gözlem yapılarak daha detaylı verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Eylem planı öncesi toplanan veriler ışığında eylem planına başlanmıştır. Eylem planı sürecinde gözlemler yapılmaya devam ederek araştırmacı tarafından notlar tutulmuş, gözlem yapılmış ve öğretmenlerle görüşmeler yapılarak süreç hakkında veriler toplanmıştır. Eylem planı tamamlandığında öğretmenlerle görüşmeler yapılarak öğrencilerin durumlarının değerlendirilmesi istenmiştir. Öğrencilerle değerler eğitimi ile ilgili ve dijital öykü anlatımı ile ilgili görüşmeler yapılmıştır. Gözlem formu ile gözlem tekrarlanarak olumsuz davranışlardaki azalmalar belirlenmeye çalışılmıştır. Eylem planı sonunda elde edilen verilerin analizi sonucunda eylem planının tekrarlanmıştır. İkinci eylem planı sonucunda öğrencilerle tekrar değerler eğitimi ve dijital öykü anlatımı ile ilgili görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır aynı zamanda olumsuz davranışların azalıp azalmadığını belirlemek için gözlem yapılmıştır.

3.7. Verilerin Analizi

Çalışmada Nitel ve Nicel veriler birlikte toplanmıştır. Nicel veriler İnsani Değerler Ölçeği ile elde edilmiştir ve analizi için SPSS 20.0 kullanılmıştır. Veri analizinde betimsel istatistikler kullanılarak öğrencilerin ölçekte yer alan alt boyut değerlerine ile ilgili düzeyleri belirlenmiştir. Araştırma sonunda ölçek tekrarlanarak öğrencilerin düzeylerinde değişim olup olmadığına bakılmıştır. Araştırmadaki nitel veriler görüşmeler, gözlem ve araştırma notlarından elde edilmiştir. Bu verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi ile birbirine benzeyen verileri belirlenen kavram ve temalarla bir araya getirerek okuyucuların anlayabileceği şekilde düzenledikten sonra yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 242). Araştırmada yapılan görüşmeler görüşme formu kağıtlarına yazılı olarak geçirilmiştir. Toplanan veriler analiz edilirken kodlamalar yapılmıştır ve bu kodlardan da temalar elde edilmiştir. Öğrencilerin ve öğretmenlerin görüşme sorularına verdikleri cevaplar temalar altında özetlenmiştir. Gözlem ve görüşmelerde öğrencilerin ve öğretmenlerin kişisel bilgileri gizli tutma adına numaralandırma yapılarak Öğrenci 1, Öğrenci 2 gibi takma isimler kullanılmıştır. Araştırmanın bulgular bölümünde alıntı olarak kullanılan metinlerde öğrenci ve öğretmenlerin isimleri yerine numaralar kullanılmıştır. Bulgularda öğretmen ve öğrencilerin cümleleri örnek olarak alınmıştır ve bulgular araştırmanın amacına ilişkili yorumlanmıştır.

Veri analizi, araştırma soruları ışığında verilerin toplanması, betimlenmesi ve yorumlanması aşamalarından oluşur. Eylem araştırmasında uygulamayı ve süreci anlaşılır kılmak için veri toplarken eş zamanlı olarak analizde yapılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Yapılan araştırmada nitel veri analizi tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi en fazla sosyal bilimler alanı olmak üzere birçok alanda kullanılan bir tekniktir. Belirli kurallarla oluşturulan kodları karşılayan bir metnin, sözcükler veya daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, tekrarlanabilen bir teknik olarak ifade edilmiştir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016: 250). İçerik analiziyle, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak istenir. İçerik analizinde yapılan işlem birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunlar sunulan okuyucuların anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamak amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 243). Araştırmada veri toplamak için kullanılan gözlem, görüşmeler ve notları analiz etmek için içerik analizi tekniği kullanılır ve buradan

elde edilen sonuçlar eylem döngülerini devam ettirmeyi sağlar. Veriler araştırma öncesinde ve iki eylem döngüsü sonrasında yapılan görüşme ve gözlemlerle toplanmıştır. Araştırma süresinde farklı zamanlarda, farklı araçlarla toplanan veriler araştırmacının kendi görüşlerini de yansıtacağı şekilde yorumlanmaya çalışılmıştır.

Yıldırım ve Şimşek (2016)' e göre görüşme, gözlem veya dokümanlar yoluyla elde edilen nitel araştırma verilerinin dört aşamada analiz edilmektedir. Bunlar;

-Verilerin kodlanması aşaması; araştırmacı elde ettiği bilgileri inceleyerek, anlamlı bölümler ayırmaya ve her bölümün kavramsal karşılığını bulmaya çalışır. Bu süreç genelde araştırmacının veri setini birkaç defa okumasını ve ortaya çıkan kodlar üzerinde tekrar tekrar çalışmasını gerektirir.

-Temaların bulunması aşaması; toplanan verilerin kodlar aracılığıyla kategorize edilmesidir. Bu aşamada ortaya çıkan temalar daha genel bir olguya işaret eder.

-Kodların ve temaların düzenlenmesi aşaması; araştırmacı elde edilen verileri düzenler ve bu şekilde belirli olgulara göre verileri tanımlamak ve yorumlamak mümkün olabilir. Bu aşamada verilerin okuyucunun anlayabileceği bir dille tanımlanması, açıklanması ve sunulması önemlidir.

-Bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşaması; tanımlanan ve sunulan bulguların araştırmacı tarafından yorumlanması ve bazı sonuçların çıkarılması bu aşamada yapılır.

Araştırmacı görüşme kayıtlarından elde edilen verileri herhangi bir değişiklik yapmaksızın kayıt altına almıştır. Sonraki aşamada araştırmacının amacını dikkate alarak kodlama aşamasına geçmiştir. Yapılan tüm görüşme verilerine içerik analiz yapılmıştır. Veriler kodlanırken her bir soru ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Kodlama yaparken her soru tekrar tekrar okunmuş bu değerlendirmelerin sonunda araştırma konusunun içeriğine uygun kodlamalar yapılarak, bazı durumlarda ise kodlamaları gruplandırılarak temalar belirlenmeye çalışılmıştır. Toplanan verilere göre değerlerin öğrencilerdeki etkisi, değerlerin öğrencilere sağladığı yararlar, duygular, değerleri tanımlamaları ve yöntemin öğrencilere sağladığı yararlar adında temalar belirlenmiştir. Ortaya çıkan kod ve temalar Doktora eğitimine devam eden ve nitel araştırmalar yapmış bir öğretmen tarafından değerlendirilmiş ve görüş birliğine varılan kodlama ve temaların üzerinde durularak düzenlemeler yapılmıştır. Bu kod ve temalar göz önünde bulundurularak verilerin yorumlamaya çalışılmıştır.

Araştırmada son aşamada amaçlar doğrultusunda toplanan ve çözümlenen bütün veriler alan yazı ışığında yorumlanmış, uygulamaların geliştirilmesine ve daha sonraki araştırmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

3.8. Geçerlik ve Güvenirlik

Nicel araştırmalarda üzerinde durulan geçerlik ve güvenirlik eylem araştırmalarında farklı bir şekilde değerlendirilmektedir. Nicel araştırmalarda kullanılan iç geçerlik, dış geçerlik, güvenirlik ve nesnelliliğin yerini nitel araştırmalarda inandırıcılık, transfer edilebilirlik, güvenilmeye layık olma ve onaylanabilirlik ölçütleri kullanılmaktadır (Lincoln ve Guba, 1985; Akt: Öztürk, 2013). Gözlemler yapma, meslektaş görüşlerine başvurma, verileri dikkatli bir şekilde kayıt altına alma, verilerin betimlenmesinde ve yorumlanmasında nesnel olmak iç geçerliliği karşılayan inandırıcılık olarak tanımlanır (Johsonn, 2015: 82). Ayrıntılı betimsel veriler toplamak ve araştırma sonuçlarının ayrıntılı şekilde yazılması dış geçerlilik yerine kullanılan transfer edilebilirlik olarak tanımlanır. Araştırma verilerinin yansız ve objektif olması da araştırmanın güvenilmeye layık olması olarak tanımlanır (Lincoln ve Guba, 1985; Akt: Öztürk, 2013). Bu bağlamda geçerlilik ve güvenirliliği sağlamak için yapılan çalışmalar şunlardır.

- Araştırmada geçerliliği sağlama adına birden fazla veri toplama yoluna gidilmiştir. Bu amaçla veri toplamak için gözlem, görüşme ve araştırma notları kullanılmıştır. Geçerliliğin sağlanması için kullanılan veri toplama araçlarının hazırlanmasında uzman görüşüne başvurulmalıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016: 256).
- Araştırmada kullanılan veri toplama araçları hazırlanırken Amasya Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesinden akademisyenlerin görüşleri alınarak uygulanmaya hazır hale getirilmiştir.
- Araştırma yapılan görüşmeler veri kaybını engelleme adına kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır.
- Araştırmacı süreç boyunca ön yargılı davranışlardan uzaklaşma adına kendini sorgulamıştır.
- Verilerin analizinde ve yorumlanmasında nesnel olmaya dikkat edilerek uzman görüşmelerine başvurulmuştur.
- Görüşme verileriyle içerik analizi yapılarak tema ve kodlar oluşturulmuştur. Tema ve kodlar öğrenci ve öğretmenlerin görüşleriyle oluşmuş ve tablolştırılmıştır. Tüm süreç

boyunca toplanan verilerin güvenilirliğini sağlama adına analiz sonuçlarındaki kodlamalar Amasya Üniversitesi'nde görev yapan akademisyen ve doktora eğitimine devam eden bir öğretmenin uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Araştırma verileri başka bir araştırmacıya incelenmiştir ve kod ve temaların kendisi tarafından yapılması sağlanmıştır. Bu sayede kod ve temalar karşılaştırılarak görüş ayrılığı ve görüş birliği belirlenmeye çalışılmıştır. Kodlama güvenilirliğini hesaplamak için Milles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen formül kullanılmıştır (Güvenilirlik= Görüş Birliği / (Görüş Birliği+ Görüş Ayrılığı)). Hesaplama sonucunda araştırma güvenirliliği %81 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik hesaplama sonucunun %70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Burada elde edilen sonuca dayanarak araştırma güvenilir kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

Bulgular başlığı altında araştırma süresince elde edilen bulgular ve yorumlar açıklanmıştır. Araştırma verilerinin betimsel analizleri için yapılan görüşmeler, gözlemler ve araştırmacı notları, içerik analizleri içinde öğrencilerle yapılan görüşmeler araştırma sorusu kapsamında alan uzmanlarının görüşleri alınarak incelenmiştir. Eylem araştırması döngüsüne başlamadan önce gözlem ve görüşmeler ile veriler toplanarak süreç şekillenmeye başlamıştır. Eylem döngüsü başladığında öğrenciler gözlemlenmiş ve sürecin nasıl işlediğine dair veriler toplanmıştır. Eylem döngüsü sonunda yapılan görüşmelerden elde edilen veriler ışığında eylem döngüsünün tekrarlanarak hem dijital öykü anlatımının değerler eğitimi için uygun bir yöntem olup olmadığı sınılanmış hem de öğrencilerin değerleri öğrenmedeki eksikliklerini giderme adına konular seçilerek eylem döngüsü tekrarlanmıştır. İkinci eylem döngüsü sürecinde öğrencilerle gözlem yapılmaya devam edilerek veriler toplanmıştır. Eylem döngüsü tamamlandığında görüşmeler tekrarlanarak hem araştırma öncesi hem de birinci eylem döngüsü sonundaki verilerle karşılaştırmalar yapılmıştır.

Bu başlık altında ele alınan alt başlıklarda eylem araştırmasının amacına göre belirlenen alt amaçlar dikkate alınarak bulgular yazılmaya çalışılmıştır. Değerler eğitiminde kullanılan yöntemin ve sürecin öğretmenler tarafından değerlendirilmesi, değerler eğitimine öğrencilerin bakış açıları ve çalışmada ele alınan değerleri nasıl anladıkları, dijital öykü anlatımının öğrencilerdeki etkisi bunun yanında yapılan gözlemler ve araştırmacı tarafından tutulan araştırmacı notlara alt başlıklarda değinilmiştir.

4.1. Birinci Alt Amaca Yönelik Elde Edilen Bulgular

Eylem döngüsüne başlamadan önce araştırma probleminin net bir şekilde ortaya konulması için okuldaki öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin değerler eğitimine tutumlarını öğrenmek için ölçek uygulanmış ve gözlem yapılmıştır.

Çizelge 4.1. Araştırma Öncesinde İnsani Değerler Ölçeği'nin boyutlarına göre öğrenci düzeyleri

	N	X	S.S.
Sorumluluk	14	3,6888	0,56146
Dostluk/Arkadaşlık	14	4,1667	0,44632
Barışçı Olma	14	3,5680	0,68377
Saygı	14	3,7245	0,73562
Hoşgörü	14	3,4422	0,35312
Dürüstlük	14	3,0918	0,62799

Çizelge 4.1.'de sınıfa uygulanan İnsani Değerler Ölçeğinde yer alan değerlerin sınıfa göre düzeylerinin bilgileri yer almaktadır. Eylem döngüsü öncesinde değerler eğitimi konularında düzeylerini ortaya koymak için uygulanan İnsani Değerler Ölçeği'nin boyutlarına göre öğrencilerde Dürüstlük değeri en düşük çıkarken, Dostluk/ Arkadaşlık değeri en yüksek çıkmıştır. Değerlerin düzeyleri en büyükten en küçüğe Dostluk/ Arkadaşlık, Saygı, Sorumluluk, Barışçı Olma, Hoşgörü ve Dürüstlük olarak sıralanmıştır.

Okullarda değerler eğitimi her ayın belirlenen değer çeşitli şekillerde (drama, oyun, yarışma, pano vb.) işlenmesiyle olmaktadır ayrıca yapılan etkinlikler okul idaresinin ve öğretmenlerin tutum ve isteklerine göre şekillenmektedir. Araştırmanın yapıldığı okulda da her ayın değeri, okulda yapılan etkinliklerin yanında öğretmenler tarafından tanıtıcı bir pano yardımıyla sunulmaktadır. Değerlerin öğrencilere tam anlamıyla geçip geçmemesi konusunda yapılan etkinliklerin yeterliliğini öğretmenlere sorduğumuzda öğrencilerin konulara ilgisiz davranışları nedeniyle çalışmaların verimsiz olabileceği dile getirilmiştir. Bazı öğretmenler yapılanların yeterli ve öğrenciler için verimli geçtiğini belirtmesinin yanında bazı öğretmenler ise öğrencilerin aktif katılımının sağlandığı etkinliklerin daha verimli olacağını dile getirmiştir. Öğretmenler yapılan görüşmelerde çalışmaların tekrarlanarak süreklilik içinde verilmesi hem davranış değişikliği sağlayacağı hem de sosyal yaşamda daha ahlaklı bireyler olmalarına katkı sağlayacağı dile getirilmiştir.

Eylem döngüleri öncesinde öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır. Yapılan tüm görüşmelerde öğrencilere gerekli açıklama yapılarak ses kaydı yapılmasının izni alınmıştır. Ses kaydı yapılmasını istemeyen öğrencilerin cevapları bilgisayar ortamında yazılı halde kayıt altına alınmıştır. Araştırma öncesi yapılan görüşmede 7 öğrenci ses kaydı yapılmasını

istememiştir ve cevaplar sadece yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Öğrencilere değerler eğitimi konularından bildiklerini saymaları istendiğinde Çizelge 4.2.’ teki bir liste elde edilmiştir.

Çizelge 4.2. Öğrencilerin eylem döngüsü öncesinde değer eğitimini tanımlamaları

	Değerler Eğitimi (Değerleri Tanımlama Teması)	f
	Saygı	3
	Sevgi	1
Kodlar	İyilik	2
	Hoşgörü	1
	Aklıma bir şey gelmiyor/ Bilmiyorum	9
	Toplam	16

Çizelge 4.2. de f; Araştırma Öncesi Yapılan Görüşme’yi ifade eder. Araştırma öncesi görüşme verileri incelendiğinde değerleri tanımlama teması altında değerler eğitimi kavramı ile ilgili 9 öğrenci “Aklıma bir şey gelmiyor.” diyerek soruya cevap vermemiştir. Öğrenci12 soruya “*Değerler eğitimi hiç duymadım.*” şeklinde cevap vermiştir. Diğer öğrenciler ise soruya bir veya birden fazla değeri cevaplarında vermişlerdir, cevaplarda 3 kez saygı, 1 kez sevgi, 2 kez iyilik ve 1 kez hoşgörü cevabını geçmiştir. Öğrencilere “Hoşgörü kavramı sizin için ne ifade ediyor?” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin görüşmelerdeki cevapları kodlar halinde listelenmiştir.(Çizelge 4.3.)

Çizelge 4.3. Öğrencilerin hoşgörü değerleri tanımlamaları

	Hoşgörü (Değerleri Tanımlama Teması)	f
	Sevgi ve saygılı olmak	5
	İyi ve güzel davranışlar	4
	Dürüst olmak	2
Kodlar	Anlayışlı olmak	1
	İnsanları birbirine yaklaştıran ve akrabalık ilişkilerini güçlendiren bir kavram	1
	Bir şey ifade etmiyor	1
	Toplam	14

Araştırma öncesi öğrenciler ile yapılan görüşmede değerleri tanımlama teması altında hoşgörü kavramı ile ilgili 5 öğrencinin hoşgörü kavramını “Sevgi ve saygılı olmak”, 4 öğrenci “İyi ve güzel davranışlar”, 2 öğrenci “dürüst olmak”, 1 öğrenci “anlayışlı olmak”, 1 öğrenci “insanları birbirine yaklaştıran ve akrabalık ilişkilerini güçlendiren bir kavram” olarak kodlamıştır. 1 öğrenci ise hoşgörü kavramının kendisi için bir şey ifade etmediğini dile getirmiştir. Öğrenci5 hoşgörü kavramıyla ilgili “*Arkadaşlarımız kavga ederken kavga etmemelerini söylemek ve doğru olanı anlatmak hoşgörülü bir davranıştır.*” şeklinde bir tanımlama yapmıştır.

İnsanları olduğu gibi kabul etmek kavramı ile ilgili öğrencilerin cevapları incelendiğinde değeri tanımlama teması altında 5 öğrenci sorunun kendisi için bir şey ifade etmediği dile getirmiştir. 4 öğrenci ise insanları iyi veya kötü huylarıyla, düşüncelerini olduğu gibi kabul etmek şekilde cevap vermiştir. Diğer öğrenciler ise soruya anlamı dışında cevaplar vermiştir. Soruya Öğrenci2’ nin verdiği cevap “*İnsanları olduğu gibi kabul etmek insanların bana hediye veya eşya verdiğinde kabul etmem anlamına gelir.*” şeklindedir.

Kendini başkasının yerine koymak kavramının öğrencilerdeki yansımaları incelendiğinde 2 öğrenci kendini başkalarının yerine koyamayacağını ifade etmiş ve bir öğrenci “*Başkası gibi olmak anlamına gelir. Ben kendimi başkasın yerine koyamam.*” Şeklinde cevap vermiştir. 12 öğrenci ise kendini başkalarının yerine koyabileceğini ifade etmiştir. Verilen cevaplar incelendiğinde ise 1 öğrencinin bu kavramı yanlış ifade ettiği görülmüştür. Öğrenci14 soruya “*Karşı tarafa özenmek anlamına gelebilir. Onu gibi davranmak olarak ifade edebilirim. Kendimi başkasının yerine koyabilirim.*” şekilde cevap vermiştir.

Araştırmacı tarafından öğrencilerin davranışlarını ortaya koyma adına gözlemler yapılmıştır. Değerler eğitim konularından Hoşgörü, Dürüstlük ve Sorumlulukla ilgili tutum ve davranışların yer aldığı ve araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan gözlem formu araştırmada kullanılmıştır. Gözlemler okul ortamında, araştırmacının ders saatlerinde, ders akışını bozmadan beden eğitimi derslerinde, boş derslerde, serbest zamanlarda, yemekhanede ve teneffüslerde öğrencileri rahatsız etmeden ve doğal ortamlarına müdahale etmeden yürütülmeye çalışılmıştır.

Değerler eğitiminin öğretilmesindeki sorunların giderilmesi araştırmacının amacıdır ve yürütülen bu araştırmada gözlemlenen durumlar belirlenen değerlere göre tespit edilmeye

çalışılmıştır. Öğrencilerin bazılarının yapılan etkinlikleri diğer arkadaşlarından önce yapması veya sadece onların yapıyor olması diğer arkadaşlarına karşı alaycı davranışlar sergilemelerine neden olmaktadır. Öğrencilerin genelinin sorunları kendi aralarında çözmek yerine şikayet etmeleri, birbirlerine karşı üstünlük kurmaya çalışmaları, başkalarının haklarına saygı göstermedikleri gözlemlenmiştir. Özellikle serbest zamanlarda, oyun oynarken veya başlarında öğretmenlerin olmadığı anlarda birbirlerine nazik davranmamaları ve güzel konuşmadıkları gözlemlenmiştir.

Dürüstlük değeri ile ilgili yapılan gözlemlerde öğrencilerde yalan söylemek gibi bir sorun gözlenmemiştir. Öğrencilerin okul ve sınıf ortamında her okulda olabilecek benzer sorunlar tespit edilmiştir. Derse hazırlık aşamasında konuşanların tahtaya yazılması nedeniyle öğretmenle yaşanan diyaloglar, arkadaşlarıyla girdikleri tartışmalarda birbirlerini suçlamaları bir sorun olarak nitelendirilmese de değiştirilebilir davranışlar olarak değerlendirilebilir. Öğrenciler özellikle verilen görevleri tam ve zamanında yerine getirme konusunda eksiklikleri çok belirgindir. Birkaç öğrencinin bu konudaki durumu gözlemlenemezken, birkaç öğrenci görevleri zamanında yapma ve gönüllü katılım gösterirken diğer öğrenciler verilen görevleri zamanında yapmamakta ve etkinliklere gönüllü katılım göstermemektedir.

Araştırmacının notlarını aldığı defter incelendiğinde öğrencilerin hem bireysel notlarının alındığı bölümler hem de süreçle ilgili notların olduğu bölümlerde veriler toplanmıştır (Ek11). Araştırmacı notlarındaki veriler incelendiğinde öğrencilerin arkadaşlarına ve öğretmenlerine karşı olumsuz davranışlar sergiledikleri belirlenmiş ve öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Notlarda olumsuz davranışların önüne geçme adına hangi değerlerin verilmesi gerektiği de ifade edilmiştir. Araştırmacı notlarında öncelikli olarak hoşgörü değerinin verilmesinin önemli olduğu belirtilmiştir.

Yapılan görüşmeler, gözlemler ve notlar ışığında araştırmada öğrencilere ilk önce Hoşgörü değerinin verilmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Hoşgörü değerinin öğretilmesiyle öğrencilerin birçok değeri de beraberinde keşfedebilecekleri düşünülmektedir. Hoşgörü değerinin çok kapsamlı bir anlam ve içeriğe sahip olması öğrencilerde diğer değerleri de etkileyecek şekilde davranış değişikliğine yol açacağı düşünülmektedir. “Öğrencilerin değerler eğitimi ile ilgili sorunları dijital öykü anlatımı ile nasıl giderilebilir?” araştırma problemi ile eylem

döngüsü planlanarak öğrencilerle değerler eğitimi ile ilgili dijital öyküler hazırlanmak üzere uygulamalar yapılmaya başlanmıştır.

4.2. İkinci Alt Amaca Yönelik Elde Edilen Bulgular

Araştırma öncesinde sınıfın dersine giren ortaokul öğretmenleri ile yapılan görüşmeler, öğrencilerle yapılan görüşmeler, araştırmacı notları ve gözlemlerden elde edilen sonuçlara göre araştırma problemi belirlenerek eylem döngüsü planlanmıştır. Öğrencilerin değerler eğitimi konularından hoşgörü değeri ile ilgili dijital öyküler hazırlamaları istenerek öykülerde insanların başından geçmiş veya geçebilecek konuları seçmeleri istenmiştir. Bu sayede öğrencilerde gözlemlenen olumsuz davranışlar öykü konularında yer alarak öğrencilerin yaptıkları olumsuz davranışların yanlış olduğunu yazdıkları öykülerde görmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

Birinci eylem döngüsü sonrasında öğrencilerle değerler eğitimi ile ilgili tekrar görüşmeler yapılmış ve verilen cevaplar incelenmiştir. Görüşmede 7 öğrenci ses kaydı yapılmasına izin vermemiş ve cevapları yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Görüşmede değerleri tanımlama teması altında değerler eğitimi kavramı öğrencilere sorulduğunda bir öğrenci soruya cevap verememiştir. Diğer öğrenciler değerler eğitimi denildiğinde Hoşgörü kavramını cevap olarak vermişlerdir. Bunun yanında saygı, sevgi, dürüstlük ve anlayışlı olmak değerleri öğrencilerin cevaplarında ifade edilmiştir. Cevaplarda 13 kez Hoşgörü, 10 kez saygı, 7 kez sevgi, 3 kez anlayışlı olmak ve 2 kez dürüstlük değeri cevaplarda yer almaktadır (Çizelge 4.4.).

Çizelge 4.4. Öğrencilerin birinci eylem döngüsü sonrasında değerler eğitimi tanımlamaları

Değerler Eğitimi (Değeri Tanımlama Teması)	f	f ₁
Saygı	3	10
Sevgi	1	7
İyilik	2	
Kodlar		
Hoşgörü	1	13
Anlayışlı Olma		3
Dürüstlük		2
Aklıma bir şey gelmiyor/ Bilmiyorum	9	1
Toplam	16	36

Çizelge 4.4. te f; Araştırma öncesi yapılan görüşme, f₁; 1.Eylem döngüsü sonrası yapılan görüşmeyi ifade eder. Öğrencilerin dijital öykü konularını belirlerken öğrencilere hoşgörü kapsamında arkadaşlık, saygı, anlayışlı olma konuları da verildiği için öğrencilerin ilk görüşmeden daha fazla değeri saydıkları görülmüştür. Şekil 4.1.’ de öğrencilerin iki görüşmede verdikleri cevaplara göre değerler şu şekildedir.

Şekil 4.1. Eylem araştırması öncesi ve ilk eylem döngüsü sonrası değerler eğitimi kavramını tanımlamadaki cevapları içeren kelime bulutları

Değerleri tanımlama teması altında Hoşgörü kavramı ile ilgili öğrencilerin cevapları incelendiğinde 7 öğrenci “Sevgi ve Saygılı Olmak”, 2 öğrenci “Anlayışlı olmak”, 2 öğrenci “iyilik yapmak ve iyi davranmak”, 1 öğrenci ise “yardımsever olmak” şeklinde kodlarla tanımlamalar yapmışlardır (Çizelge 4.5.).

Çizelge 4.5. Birinci eylem döngüsü sonunda öğrencilerin hoşgörü değerleri tanımlamaları

	Hoşgörü (Değeri Tanımlama)	f	f ₁
	Sevgi ve saygılı olmak	5	7
	İyi ve güzel davranışlar	4	2
	Dürüst olmak	2	
	Anlayışlı olmak	1	2
Kodlar	İnsanları birbirine yaklaştıran ve akrabalık ilişkilerini güçlendiren bir kavram	1	
	Yardımsaver olmak		1
	Bir şey ifade etmiyor	1	
	Toplam	14	12

Ayrıca ilk görüşmede soruya cevap veremeyen bir öğrenci bu görüşmede ”*Bir insanla kavga etmemek anlamına gelir. Karşıdaki insana saygılı davranmak anlamına gelir.*” ifadeleriyle hoşgörü kavramını tanımlamıştır. Bunun yanında Öğrenci 8 hoşgörü kavramı ile ilgili “*Bir arkadaşım benden bir şey istediğinde ona hayır demeden onu kırmadan istediğini vermektir.*” cevabını vermiştir.

İnsanları olduğu gibi kabul etmek kavramı değerleri tanımlama teması altında incelenmiş ve öğrencilerden bu kavramı tanımlamaları istenmiştir. İlk görüşmede soruya anlamı dışında cevap veren Öğrenci 2 bu görüşmede “*Bir insanın davranışı ne olursa olsun olduğu gibi kabul etmektir.*” şekilde cevap vermiştir. İnsanları olduğu gibi kabul etmek kavramını tanımlarken 9 öğrenci insanın davranış ve huylarını olduğu gibi, 3 öğrencide kişide fiziksel özelliklerini olduğu gibi kabul etmek kodlarını kullanmıştır. 2 öğrenci ise genel bir ifade kullanarak “*İnsanların özellikleri ne olursa olsun o şekilde kabul etmek anlamına gelir.*” ifadesini kullanmışlardır.

Kendini başkasının yerine koymak kavramının öğrencilerdeki yansıması incelendiğinde ilk görüşme olduğu gibi 2 öğrenci kendini başkalarının yerine koyamayacağını belirtmiştir. Bu öğrencilerden bir tanesi kendini başkasının yerine koymayı karşı tarafın işlerini yapmak olarak ifade etmiştir. Öğrenciler kendini başkalarının yerine koymayı karşı tarafın duygularını hissedebilme ve düşünebilme kodları ile tanımlamıştır.

Öğrencilerin dijital öykü oluşturma sürecindeki deneyimleriyle ilgili yapılan görüşmede duygular teması altında öğrencilerin hepsi yapılan etkinliği beğendiğini dile getirmiştir. Dijital öykü anlatımı süreci öğrencilerin ilgisini çekmiş ve her aşamayı öğrenciler eğlenceli bulmuştur. Öykü yazmaları, yazılan öyküyü resimleştirdikten sonra seslendirme yaparak video haline getirmeleri öğrenciler tarafından ilgi çekici bulunmuştur.

Çizelge 4.6. Dijital öykü anlatımı yönteminin öğrencilerdeki yansıması

	Duygular Teması	f ₁
Kodlar	Eğlenceli/ Eğlendim	4
	Mutlu Oldum	2
	Toplam	6

Çizelge 4.6. incelendiğinde duygular teması altında çalışmayı 4 öğrenci eğlenceli, 2 öğrenci ise etkinliği yaptığına mutlu olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanında dijital öykü anlatımı sürecinde 6 öğrenci resim hazırlamayı, 5 öğrenci seslendirme yapmayı, 3 öğrenci ise video oluşturmaya beğendiğini duygular teması altında ifade etmiştir.

Öğrencilerin dijital öykü anlatımı sürecinde zorlandıkları aşamalar sorulduğunda çoğu öğrenci öyküyü resimleştirdiğimiz Web 2.0 aracı Toondoo sitesinde aradıkları resimleri bulmakta zorlandıkları dile getirilmiştir. Bunun nedeni sitenin İngilizce olması olarak gösterilebilir. Öğrenciler aradıklarını menülerde bulamadıklarında sitenin arama bölümüne aradıkları nesnenin İngilizce karşılığını yazarak daha hızlı ulaştıklarını keşfetmeleri işlerini daha hızlı yapmalarını sağlamıştır. 9 öğrenci toondoo sitesinde aradığını bulmakta ve resimleri oluşturmakta zorlandığını, 3 öğrenci öykü yazarken, 1 öğrenci öykü tahtası oluştururken ve 1 öğrenci ise seslendirme yapmakta zorlandığını ifade etmiştir. Öğrenciler ilk defa seslendirme yaptıkları için seslendirme yaparken zorlandıkları dile getirilmiş.

Dijital öykünün diğer derslerde kullanılmasını dört öğrenci uygun görmemiştir. Dijital öyküleri kendileri hazırlayan öğrenciler, diğer derslerde zaman bulamama gibi sorunlardan dolayı kullanılmasını uygun görmemiştir. 2 öğrenci diğer derslerde dijital öykü anlatımının kullanılmasının yararlı olacağını ve 6 öğrenci ise dijital öykü anlatımının dersleri daha eğlenceli hale getireceğini yöntemin etkisi teması altında ifade etmiştir. Öğrenciler yöntemin kendilerine sağladığı yararları ifade ederken yapılan etkinlikte kitap okuduğu,

araştırma yaptığı, daha iyi bilgisayar kullanmaya başladığı, daha iyi öykü yazmaya başladığı ve seslendirme yaparak kendilerine olan güvenlerinin arttığı gibi veriler elde edilmiştir. Öğrencilere sağladığı yararlar teması altında 5 öğrenci araştırma yapmayı daha iyi öğrendiğini ifade etmiştir.

Öğrencilerin aynı çalışmadan tekrar yaptıklarında ilk çalışmadaki eksiklikleri belirleme ve nelerin olmasını istediklerini ortaya koyma adına fon müziğinin eklenmesi 10 öğrenci tarafından dile getirilmiştir. Bunun yanında sahnelere altyazı eklenmesinin duyma engelli kişiler için yarar sağlayacağı 7 öğrenci tarafından ifade edilmiştir. Öykünün fabl olarak yazılması 8 öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bunun yanında öğrenciler işbirliği içinde bu çalışmayı yürütmeleri hoşlarına gitmiştir. Birbirlerinin eksiklerini bu şekilde tamamlamaları işlerini kolaylaştırıldığı dile getirilmiştir.

Öğrencilerin olumsuz davranışları ortaya çıkaran ve sonunda o davranışın yanlış olduğunu anlatan öyküler yazması davranışlarından olumlu değişikliklere yol açtığı söylenebilir. Fakat çalışmanın belirli bir süre içinde yürütülüyor olması iki gözlem arasından fazla zaman farkının olmaması ve insanlarda davranış değişikliklerinin uzun zamanda değişiyor olması tespitlerin kesin sonuçlar olmadığını göstermektedir. Öğrenciler yapılan birinci etkinlik sonunda hoşgörü değerini daha iyi anladıkları ve arkadaşlarıyla konuşmalarında değişiklikler olduğu gözlemlenmiştir. İlk gözlemden sık sık gözlemlenen bu durum geçen süre içinde daha az gözlemlenir olmuştur. Sıra arkadaşlarıyla derslerin doğal sürecinde yaşadıkları olumsuz davranışlarda da azalmalar gözlemlenmiştir. Öğrencilerin kendi aralarında öyküde geçen olumlu davranışları kendi aralarında kullanmaları bu davranışları içselleştirdikleri olarak yorumlanabilir. Davranış değişikliğinin kısa sürede gerçekleşmesinin zor olduğu da düşünüldüğünde Hoşgörü değerinin öğrencilere tam olarak aktarıldığı düşünülmemektedir. Çalışmanın tekrarının yine Hoşgörü konusuyla olması gözlem sonuçlarından elde edilmiştir.

Araştırma süresince öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yaparak uygulamalar hakkında ve uygulamanın öğrencilere yansımaları hakkında cevaplar alınmaya çalışılmıştır. İlk eylem döngüsü tamamlandıktan sonra öğretmenlerle yapılan görüşmelerde verilen ortak cevap uygulamanın değerler eğitimi açısından fayda sağlayabileceği fakat değerlerin öğrencilerde davranış değişikliğine dönüşmesinin zaman içinde olacağı yönündedir. Sınıfın

dersine giren altı öğretmen ele alınan hoşgörü değerinin daha iyi kavranabilmesi için çalışmanın tekrarlanması konusunda önerilerini ifade etmişlerdir.

Birinci eylem döngüsü süresince yapılan gözlemler, tutulan notlar ve sonunda yapılan görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde hoşgörü değeri öğrenciler tarafından daha iyi anlaşılması için eylem döngüsünün tekrarlanması sonucuna varılmıştır. Eylem araştırması basamakları takip edilerek ikinci eylem döngüsü yapılmıştır. Bu döngüde farklı olarak öğrencilerin fabl yazmaları, dijital öykülere fon müziği ve alt yazı eklemeleri gibi değişiklikler bu döngüde öne çıkmaktadır.

Sınıfın dersine giren ortaokul öğretmenleri ile yapılan görüşmeler, öğrencilerle yapılan görüşmeler, araştırmacı notları ve gözlemlerden elde edilen sonuçlara göre eylem döngüsü ikinci kez uygulanarak elde edilen sonuçlar araştırma öncesi ve birinci eylem döngüsü ile karşılaştırılmak istenmiştir. İkinci eylem döngüsünde öğrencilerin değerler eğitimi konularından hoşgörü değeri ile ilgili dijital öyküler hazırlamaları ilk eylem döngüsünden farklı olarak öykülerin fabl olarak yazılması istenmiştir. İkinci eylem döngüsü eylem araştırması basamaklarına uygun olarak yapılmaya çalışılmıştır.

Araştırma öncesinde çalışmaya verilerini desteklemek için nicel verilerde toplanmıştı ikinci eylem döngüsü sonunda da öğrencilerin değerlere olan tutumlarında değişimi belirleme adına İnsani Değer Ölçeği tekrar uygulanmıştır.

Çizelge 4.7. Araştırma Sonunda İnsani Değerler Ölçeği'nin boyutlarına göre öğrenci düzeyleri

	N	X	S.S.
Sorumluluk	14	4,0102	0,42844
Dostluk/Arkadaşlık	14	4,2653	0,44425
Barışçı Olma	14	3,6786	0,41056
Saygı	14	4,1088	0,67665
Hoşgörü	14	3,6973	0,47942
Dürüstlük	14	3,0000	0,75385

Çizelge 4.7. incelendiğinde yapılan analize göre ölçeğin boyutlarından en yüksek düzey Dostluk/Arkadaşlık değerinde çıkmıştır. Ölçeğin ilk yapıldığı sonuçlar kıyaslandığında

Dürüstlük değeri dışındaki Sorumluluk, Dostluk/Arkadaşlık, Barışçı Olma, saygı ve Hoşgörü değerlerinin düzeylerinde artış olmuştur. Dürüstlük değerinin ilk ölçüme göre düşük çıkmasının nedeni olarak öğrencilerin sorulara kendilerini daha çok yansıtan cevapları vermeleri gösterilebilir.

İkinci eylem döngüsü sonunda öğrencilerle değerler eğitimi ile ilgili yapılan görüşmede, beş öğrenci kayıt yapılmasını istemediği için görüşmeler yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Öğrencilere değerleri tanımlama teması altında değerler eğitimi kavramının ne anlam ifade ettiği sorulduğunda cevap veremeyen öğrenci olmadığı görülmektedir.

Çizelge 4.8. Öğrencilerin ikinci eylem döngüsü sonunda değer eğitimini tanımlamaları

Değerler Eğitimi (Değerleri Tanımlama Teması)		f	f ₁	f ₂
Kodlar	Saygı	3	10	14
	Sevgi	1	7	6
	İyilik	2		
	Hoşgörü	1	13	10
	Anlayışlı Olma		3	8
	Dürüstlük		2	
	Arkadaşlık/Kardeşlik			7
	Paylaşmak			1
	Birlik Olmak			1
	Aklıma bir şey gelmiyor/ Bilmiyorum	9	1	
	Toplam	16	36	47

Çizelge 4.8.de f; Araştırma öncesi yapılan görüşme, f₁; 1.eylem döngüsü sonrası yapılan görüşme, f₂; 2. Eylem döngüsü sonrası yapılan görüşmeyi ifade eder. Çizelge 4.8. incelendiğinde yapılan ilk iki görüşmede soruya cevap veremeyen öğrenciler olmasına karşın bu görüşmede tüm öğrenciler değeri tanımlama teması altında birden fazla cevap vermişlerdir. Tüm öğrenciler saygı değerini cevaplarının arasında saymışlardır ve on öğrencide hoşgörü değerini cevaplarında söylemişlerdir. Verilen cevaplarda 8 kez anlayışlı olmak, 6 kez sevgi, 8 kez arkadaşlık, birer kez de paylaşmak ve birlik olmak gibi kavramları değerler eğitimi kavramını tanımlarken kodlamışlardır (Şekil 4.2.).

Şekil 4.2. İkinci eylem döngüsü sonrası değerler eğitimi kavramını tanımlamadaki cevapların kelime bulutu

Eylem araştırmasının ikinci döngüsünde öğrenciler hoşgörü konusu ile ilgili farklı hikayeler yazmışlardır. Yazılan hikâyelerin kontrolünden sonra dijital hikayeler oluşturulmuştur. Değerleri tanımlama teması altında hoşgörü değerinin öğrencilerdeki karşılığı incelendiğinde 7 öğrenci hoşgörü kavramını “İnsanlara iyi davranmak ve insan veya hayvanlara zarar vermemek” olarak ifade etmiştir. Bunun yanında 2 öğrenci “güzel sözler söylemek”, 2 öğrenci “anlayışlı olmak” kodları ile ifade etmiştir. Bu cevaplara ek olarak “*Bir insana iyi davranmak, güzel sözler söyleyerek hoşgörülü olunabilir.*” ve “*Bir insanı olduğu gibi kabul etmek, bir yanlış olduğu zaman onu hoşgörüyle karşılamak.*” şeklinde cevaplar verilmiştir.

Çizelge 4.9. İkinci eylem döngüsü sonunda öğrencilerin hoşgörü değerleri tanımlamaları

Hoşgörü (Değerleri Tanımlama Teması)	f	f ₁	f ₂
Sevgi ve saygılı olmak	5	7	
İyi ve güzel davranışlar	4	2	7
Dürüst olmak	2		
Anlayışlı olmak	1	2	2
İnsanları birbirine yaklaştıran ve akrabalık ilişkilerini güçlendiren bir kavram	1		
Güzel sözler söylemek			2
Yardımsever olmak		1	
Bir şey ifade etmiyor	1		
Toplam	14	12	11

Çizelge 4.9. incelendiğinde ilk iki görüşmede hoşgörü kavramını tanımlamak birçok kavram kullanılırken ikinci eylem döngüsü sonunda cevaplar iyi ve güzel davranışlar, anlayışlı olmak ve güzel sözler söylemek kodları etrafında toplanmıştır.

İnsanları olduğu gibi kabul etmek kavramını değerleri tanımlama teması altında incelediğimizde ikinci eylem döngüsü sonunda 11 öğrenci insanların davranışları ve huylarını olduğu gibi kabul etmek, 2 öğrenci ise fiziksel özelliklerini olduğu gibi kabul etmek ifadelerini insanları olduğu gibi kabul etmek olarak ifade etmiştir. 1 öğrenci ise bu soruya cevap vermek istememiştir. Soruya Öğrenci1 “*Allahın yarattığına saygı duymak anlamına gelir. Engelli olsa da, huyu kötü olsa da o özelliklerini kabul etmek.*” Şeklinde cevap vermiştir.

Araştırmanın sonunda toplanan verilerde kendini başkasının yerine koymak kavramı ile ilgili öğrencilerden cevaplar alınmak istenmiştir. Değerleri tanımlama teması altında görüşmeye katılan 13 öğrenci kendini başkasının yerine koyabileceğini ifade etmiştir. 2 öğrenci bu kavramı karşı tarafın duygularını anlamak veya hissetmek, 4 öğrenci karşı tarafın üzüldüğü gibi üzülebilmek ve 7 öğrencide düşündüğü gibi düşünebilmek şekilde kodlar ile tanımlamıştır. Görüşmeye katılan 1 öğrenci ise “*Her insanın kusurları ve düşünceleri farklıdır benimde aynı şekilde farklıdır bende onun için kendimi başkalarının*

yerine koyamam.” Şekilde cevap vererek kavramı tam karşılamayan bir cevap vererek kendini başkalarının yerine koyamayacağını ifade etmiştir.

Eylem sürecinin sonunda öğrencilerle dijital öykü anlatımı yöntemi ile ilgili görüşmeler tekrarlanmıştır. Etkinliği beğenmek ile ilgili duygular teması altında 2 öğrenci eğlenceli olduğu ve etkinliği yapmaktan dolayı mutlu oldukları temalarıyla ifade etmişlerdir. Öykü bileşenleri teması altında 5 öğrenci resimler hazırlamayı 3 öğrenci ise öykü yazmaktan dolayı mutlu olduğunu ifade etmişlerdir (Çizelge 4.10.). Aynı zamanda yapılan bu etkinlikte dijital öykü anlatımının kullanılmasıyla Değerler eğitimi ve Hoşgörü değerini daha iyi öğrendiklerini dile getirmiştir.

Çizelge 4.10. Dijital öykü anlatımı yönteminin öğrencilerdeki duygu yansımaları

	Duygular Teması	f ₁	f ₂
Kodlar	Eğlenceli/ Eğlendim	4	2
	Mutlu Oldum	2	3
	Toplam	6	5

Öğrencilerin dijital öykü anlatımında zorlandıkları aşamalarında belirleme adına öğrencilerin cevapları incelendiğinde ilk etkinlikte göre öğrencilerin daha az zorlandığını ifade edilmiştir. Bir öğrencinin öykü yazmakta bir öğrencinin ise seslendirme yapmakta zorlandığını, diğer öğrenciler ise öyküyü resimleştirirken aradığı nesnelere bulmakta zaman harcadığı ifade edilmiştir.

Dijital öykünün diğer derslerde de kullanılması konusunda iki öğrenci diğer derslerde kullanılmasını istemezken, 12 öğrenci ise diğer derslerde kullanılmasının dersi eğlenceli yapacağını ve derslere daha çok ilgili olacaklarını duygular teması altında ifade etmişlerdir. Ayrıca diğer derslerde kendilerinin dijital öyküler hazırlamalarının yanında derslerle ilgili hazır dijital öykülerin kullanılması ve izletilmesinin derslerde faydalı olacağı dile getirilmiştir. Dijital öykü anlatımı sürecinin nasıl sağladığını belirleme adına cevaplar incelendiğinde ilk görüşmede verdikleri cevaplara benzer daha iyi bilgisayar kullandıklarını ve öykü yazmalarının geliştiğini yöntemin sağladığı yarar teması altında ifade etmişlerdir. Bunun yanında bazı öğrenciler değerler eğitimi daha iyi öğrendiklerini,

öykülerinin konularından etkilenerek yanlış yaptıkları davranışları tekrarlamaması gerektiğini, daha iyi bir insan olmaları gerektiği ve süreci yaşayarak sabırlı olmayı öğrendikleri gibi cevaplar vermişlerdir.

Dijital öykü anlatımı öğrencilerin değerleri tanınmasına, değerleri davranışlarına yansıtmasına, değerler eğitiminin farklı tekniklerle de öğretilebileceğini görmelerine olanak sağlamıştır. Bu sonuçların öğrenciler tarafından da dile getiriliyor olması değerler eğitiminde dijital öykü anlatımının kullanılması gerekliliğini ortaya koymuştur. Değerler ile ilgili öğretmenler veya öğrenciler tarafından hazırlanan dijital öykülerin kullanılması bunun yanında insanların kullanımına sunulan dijital öykülerin değerler eğitiminde kullanılması öğrenci ve öğretmenlerce kabul görmektedir.

Öğrencilerin aynı çalışmadan tekrar yaptıklarında ilk çalışmadaki eksiklikleri belirleme ve nelerin olmasını istediklerini ortaya koyma adına bir dijital öyküde farklı fon müzikleri kullanabileceklerini ve fabl öyküdeki karakterlerin meyve gibi cansız nesnelere olabileceğini ifade etmişlerdir. Aynı zamanda öyküde resim yerine animasyon kullanarak karakterlerin hareket etmesinin daha eğlenceli olabileceği ifade edilmiştir.

Çalışma sonunda öğrencilerin ekip çalışması ile sürecin yürütülmesiyle ilgili öğrencilerden bir tanesinin tekrar böyle bir çalışma yapıldığında yalnız yapmak istediği diğer öğrenciler aynı veya istedikleri farklı bir arkadaşları ile ekip çalışması halinde yapabileceklerini ifade etmişlerdir. Bir arkadaşları ile bu çalışmayı yapmanın işlerini kolaylaştırdığını ve daha hızlı ilerlediklerini, birbirlerine yardım ettiklerini ve ekip çalışmasıyla sürecin yürütülmesinin duygular teması altında 4 öğrenci güzel, 2 öğrenci eğlenceli olarak duygular teması altında kodlamışlardır. Çalışma sonunda yinelenen görüşmede aynı soru öğrencilere yöneltildiğinde bu tarz etkinlikler yapıldığında 10 öğrenci ekip çalışması ile, 3 öğrenci yalnız ve ekip çalışması ile fark etmeyeceği, 1 öğrenci ise yalnız yapmak istediğini dile getirmişlerdir. Cevaplar incelendiğinde ekip çalışmasının 3 öğrencide güzel ve eğlenceli olarak kodlandığı görülmektedir. Öğrenciler ekip çalışması ile etkinliklerin yapılmasını genel olarak işleri kolaylaştırdığını, ekip arkadaşından yeni şeyler öğrendiğini ve yapamadıkları şeyleri daha hızlı yaptıklarını yöntemin sağladığı yarar teması altında ifade etmişlerdir. Öğrenciler süreçle ilgili “Eklemek istediğin bir şeyler var mı?” sorusuna ise eklemek istedikleri bir şey olmadığını belirterek hayır cevabını vermişlerdir.

Bu araştırmada süreç ve öğrencilerin durumları ile notlar tutulmuştur. Araştırmacı ajandasına her öğrenci için resimlerinin olduğu sayfalar hazırlamıştır. Bu sayfalarda sınıfın dersine giren öğretmenlerin ve araştırmacının tespitleri maddeler halinde kayıt altına alınmıştır. Öğrencilerle ilgili 97, araştırma süreci ilgili 34 not tutulmuştur. Bu notlar incelendiğinde öğrencilerle ilgili araştırma sonlarına doğru olumsuz davranışlar yerine olumlu davranışların not edildiği görölmektedir. Süreç başında öğrencilerin hangi konuda öykü yazması gerektiğini belirleme adına yol gösterici olan notlar araştırma sonuna gelindiğinde dijital öykü anlatımı ile değerler eğitiminin verilmesinin olumlu sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Öğrencilerle görüşme formları ile yapılan görüşmeler tamamlandıktan sonra çalışmayı başından sonuna genel olarak değerlendirmeleri istenmiştir. Bu görüşme sohbet ortamında yarı yapılandırılmış şekilde yürütölmüştür. Öğrenciler genel olarak eğlenceli bir etkinlik olduğunu dile getirmelerinin yanında değerler eğitimi konularından öykülerine konu olan Hoşgörüyü öğrendiklerini, yanlış yaptıkları bazı davranışların farkına vardıklarını ve güzel davranışlar sergilemeleri gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğrencilerden davranışlarının değiştiğini ifade eden bir öğrenci *“Öykü yazmadan önce fazla anlayışlı olmadığımı düşünüyordum. Değerler eğitiminde anlayışlı olmakla ilgili öykü yazınca hatamı anladım ve anlayışlı olmanın önemini anladım.”* ve *“Bu çalışmayı yaparak yaptığım hataları gördüm ve tekrar yapmayacağımı anladım.”* şeklinde cevaplar vermiştir. Aynı zamanda değerler eğitimini daha iyi öğrenmeleriyle ilgili ise *“Değerler eğitimini ve hoşgörü kavramını öğrendiğimi düşünüyorum.”*, *“Değerler eğitimi ile ilgili değerleri öğrenmemi sağladı. Bu çalışmayla saygı kavramını daha iyi anladım.”*, *“Yazdığım hikayeden anladığım kimseye küsmemeliyiz sevgili ve saygılı davranmalıyız”* şeklinde cevaplar vermişlerdir.

Araştırma sonunda öğretmenlerle tekrar görüşmeler yapılarak süreci genel olarak değerlendirmeleri istenmiştir. Öğrencilerin dersine giren 6 öğretmenle yapılan görüşmelerde üç öğretmen öğrencilerde bazı olumsuz davranışların azaldığını belirtmiştir. Diğer üç öğretmen hissedilir bir değişimi gözlemlemediklerini belirtmiştir. Bu konuda Matematik Öğretmeni *“Sınıfla ilgili çok fazla hissedilir davranış değişikliği gözlemleyemiyorum ama çocuklardan küfür ve kötü söz duymuyorum birbirlerine karşı sataşma ve kavga da gözlemlemedim”* şekilde cevap vermiştir. Görüşme yapılan tüm öğretmenler yapılan çalışmanın değerler eğitimi açısında faydalı olacağını fakat somut

değişiklikler gözlemek için çalışmanın aynı öğrenciler üzerinde tekrarlanması veya ilerleyen yıllarda gözlemlerin devam etmesi gerektiği dile getirilmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu araştırma değerler eğitiminin okullarda verilmesindeki sorunlar üstüne ortaokul 6. sınıfa giden 14 öğrencinin değerler eğitimi konularını dijital öykü anlatımı ile öğrenme deneyimlerini konu almaktadır. Araştırma eylem araştırması modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın sonuçlarının tartışıldığı bu bölümde öğrencilerin dijital öykü anlatımı sürecindeki deneyimlerini ve değerler eğitimine etkisi yer almaktadır.

Eylem döngüleri öncesinde veri toplamak için İnsani Değerler Ölçeği öğrencilere uygulanmıştır. Elde edilen verilere göre Dürüstlük ve Hoşgörü değerlerinin düzeyi en düşük çıkmıştır. Hoşgörü kavramını değerler eğitimi altında okullarda genelde pano, afiş vb. çalışmalarla öğretilmeye çalışılmaktadır. Öğrencilerin bu kavramı somutlaştırarak öğrenebilmeleri gerekmektedir. Öğrencilere araştırma öncesi uygulanan ölçek sonucunda hoşgörünün düşük düzeyde çıkması öğrencilerin değeri somutlaştıramamalarından kaynaklandığı söylenebilir. Bu çalışma ile dijital öykü anlatımı sürecini yaşayarak öğrencilerin birçok değeri de kapsayan hoşgörü kavramını öğrenmeleri amaçlanmıştır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde hoşgörünün öğretilmesi gereken bir değer olduğunu dile getirilmiştir (Aral, 2008; Çalışkan ve Sağlam, 2012; Büyükkaragöz ve Kesici, 1996; Kalın, 2013). Danimarka, Finlandiya, İzlanda, Norveç ve İsveç'teki anaokullarında öğrenim gören öğrenciler ve öğretmenleriyle değerler eğitimi ile ilgili yapılan çalışmada demokrasi, etik disiplin, yetkinlik, kendini geliştirme ve verimlilik gibi kavramların önemsendiği belirlenmiştir (Johansson, 2018). Eylem döngüleri sonunda ölçek öğrencilere tekrar uygulanarak sonuç ilk verilerle kıyaslanmıştır. Öğrencilerin son ölçümdeki değerlerin düzeyi ilk uygulamaya göre artış göstermiştir. Öğrencilerin değerler konusunda bilgi sahibi olmaları ve dijital öykü anlatımı süreci ile değerlerle ilgili öyküler yazmaları bu artışın nedeni gösterilebilir.

Eylem döngüleri öncesinde öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde öğrencilerin birbirleri arası şiddet, kavga, hakaret etme gibi olumsuz davranış sorunları olmadığı dile getirilmiştir. Öğrencilerde gözlemlenen bazı sorunların yaşları ve çevresel faktörlerle zaman içinde değişebileceği benzer sorunların üst sınıftaki öğrencilerde de geçtiğimiz yıllarda gözlemlenmesine rağmen azalmalar olduğu öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Öğrencilerde diğer sınıflarda pek rastlanmayan ve değişmesi gereken bazı olumsuzlukların araştırmaya konu olan değerlerin kapsamında

olması çalışmanın sınıfta uygulanmasını desteklemektedir. Bazı öğrencilerde arkadaşlarına karşı kaba sözler ve davranışlar sergiledikleri öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Sınıf genelinde öğretmenlerin verdikleri sorumlulukları yerine getirme konusunda bir sıkıntı olduğu dile getirilmiştir. Çalışmada öncelikli olarak Hoşgörü, Dürüstlük, Sorumluluk ve Saygı değerlerinin sınıfta öncelikli olarak gösterilmesi gerektiği öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Araştırma kapsamında bu değerlerin gösterilmesi öğrencilerin değerleri öğrenmesini ve davranışlarında değişimlere yol açtığı araştırma sonunda öğretmenlerle yapılan görüşmelerde dile getirilmiştir. Bu sonucu destekler nitelikte Erdem Zengin (2014) yaptıkları çalışmada sosyal bilgiler dersinde yer alan hoşgörü ve saygı değerlerinin öğretilmesinde yaratıcı drama yöntemini kullanan araştırmacılar süreç sonunda bu yöntem sayesinde öğrencilerde sevgi ve hoşgörü düzeylerinde artış belirlemişlerdir. Boyacı (2015) tarafından yapılan araştırmada ortaokul beşinci sınıf öğrencilerin hoşgörü düzeylerini belirleme adına Hoşgörü eğilimi geliştirme programının etkileri araştırılmıştır. Çalışma sonunda araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin hoşgörü eğilimi puanlarını artırmada ve zorbalık puanlarını azaltmada etkili olduğu sonuçları ortaya çıkmıştır. Eylem döngüleri sonunda sınıfın dersine giren 6 öğretmen ile tekrar görüşmeler yapılmış ve öğretmenlerden süreci değerlendirmeleri istenmiştir. Öğretmenler tarafından süreç başında dile getirilen birbirlerine karşı kaba sözler ve davranışların sıklığında azalmaların olduğu dile getirilmiştir. Görüşme yapılan öğretmenler değerler eğitiminin sonuçlarının zaman içinde etki göstereceğini ve davranış değişikliğini gözlemlemek için çalışmanın ilerleyen yıllarda tekrarlanması gerektiği ifade edilmiştir. İkinci eylem döngüsü sonunda öğrencilerle değerler eğitim ile ilgili görüşme tekrarlanmıştır. Öğrenciler bildiklerini söyledikleri değerler eylem planı öncesi ve birinci eylem döngüsü sonunda yapılan görüşmede az sayıda iken ikinci eylem döngüsü sonunda yapılan görüşmede her öğrenci birçok değerini adını bildiğini ifade etmiştir. İlk görüşmede 9 öğrenci soruya cevap veremezken araştırma sonunda tüm öğrenciler soruya cevap verebilmiştir. Bu değişimin nedeni olarak öğrencilerin dijital öykü anlatımı sürecinde değerleri öykülerinde kullanmaları bunun yanında öykülerin sonunda kahramanların başından geçenlerden bir ders çıkararak birçok değerini tanımlamalarını kullanmaları gösterilebilir. Okulda değerlerin işlendiği panonun önünden öğrencilerin sürekli geçmesine rağmen değerleri bilmediklerini ifade etmeleri ama değerleri yazdıkları öykülerde, hazırladıkları resimlerde sık sık kullanmaları değerleri öğrenmelerine yardımcı olmuştur.

Eylem planı doğrultusunda öğrencilerle hoşgörü konusuyla ilgili kendi yazdıkları öykülerle dijital öyküler oluşturmaları sağlanmıştır. Eylem döngüsü öncesi yapılan öğrenci görüşmelerinde hoşgörü kavramını bir öğrenci tanımlayamayacağını ifade etmiştir. Diğer öğrenciler ise soruya sevgi ve saygılı olmak, dürüst olmak, iyi davranışlar sergilemek ve anlayışlı olmak gibi cevaplar vermişlerdir. Birinci eylem döngüsü sonrası yapılan görüşme sonucunda hoşgörü kavramını hakkında daha doğru bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir. İlk görüşmede soruya cevap veremeyen öğrencide bu görüşmede cevap vermiştir. İkinci eylem döngüsünü de tamamlandıktan sonra yapılan görüşmede öğrenciler hoşgörü kavramını tanımlarken hoşgörülü davranışların neler olduğunu ifade edecek şekilde tanımlamalar yapmışlardır. Öğrenciler çalışma öncesi tam ifade edemedikleri kendini başkasının yerine koymak ve insanları olduğu gibi kabul etmek kavramlarına eylem döngüleri sonralarında anlamına yakın cevaplar vermeye başlamışlardır. Değerler eğitiminin öğretilmesinde öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenme sürecinin içinde olmaları bu kavramları öğrenmesini kolaylaştırmıştır. Yazar Kaptan (2015)' in Hoşgörü değerini bilgisayar destekli etkinliklerle öğretmeyi amaçladığı bir çalışma yapmıştır ve bu çalışmada bilgisayar destekli etkinliklerle hoşgörü değerinin öğretimi yer almaktadır, değer öğretim sürecini somutlaştırmakla beraber öğrencilere eğlenceli ve kalıcı bir öğretim süreci yaşattığı gözlenmiştir. Aynı şekilde öğrencilere sunulan örnek olayların ve ahlaki ikilemlerin öğrencilerin hoşgörü değerini günlük hayatın içerisine yerleştirebilmelerinde ve uygulayabilmelerinde yardımcı olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin süreçte aktif rol oynayarak dijital öyküler hazırlamaları hoşgörü değerinin öğretilmesinde etkili olduğu söylenebilir. Öykülerde ele alınan konularda hoşgörüsüz kişilerin yanlışlarını anlaması ve pişman olması gibi sonuçlar öğrencilerde değeri daha iyi öğrenmelerine yardımcı olduğu söylenebilir.

Birinci eylem döngüsü sonrasında öğrencilerle dijital öykü anlatımı ile ilgili yapılan görüşmede öğrenciler dijital öykü anlatımı sürecini yaşayarak daha iyi öykü yazdıklarını, kendilerini daha iyi ifade ettiklerini, araştırma yapma konusunda daha bilgili olduklarını, seslendirme yaparak kendilerine olan güvenlerinin arttığını ifade etmişlerdir. Eğitimde genellikle hazır materyallerin derslerde kullanılarak öğrencilerin öğrenmeleri sağlanırken bu çalışmada ürün odaklı, öğrencilerin süreci yaşayarak videolar oluşturmaları öğrenciler tarafından olumlu karşılanmıştır. Öğrencilere sorumluluk değerini öğretmek ve kazandırmak içinde dijital öykü anlatımı sürecinde verilen görevler etkili olmuştur. Öğrencilere verilmesi gereken temel değerler, 21. yüzyıl becerilerinin de temelini

oluşturmaktadır. Karakoyun ve Kuzu (2016)' nin yaptıkları çalışmada da hem öğretmen adayları hem de ilkokul öğrencileri, dijital hikaye anlatımının öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirdiğini kabul etmişlerdir. Yüzer ve Kılınç (2015)' te dijital öykü anlatımı ile öğrenenlerin 21. Yüzyıl becerilerini keşfetmeleri ve geliştirebileceklerini ifade ederek araştırma bulgusunu destekler ifadeler kullanmışlardır. Bunun yanında Kurudayıoğlu ve Bal (2014) tarafından ortaokul Türkçe dersinin amaç ve kazanımlarının dijital öykü anlatımı ile sunulmasını kuramsal temelde araştırdığı çalışmasında, dijital öykü anlatımının dinleme, konuşma, yazma, okuma becerilerini geliştirmede kullanılabilir bir öğrenme-öğretme tekniği olabileceği ifade edilmiştir. Balaman (2016) ise üniversite öğrencileri ile yapılan araştırmada öğrencilere toplumsal konularla ilgili dijital öyküler hazırlanmıştır. Çalışma sonunda öğrenciler bilişim teknolojilerini daha iyi kullandıklarını ve dijital öyküde ele aldıkları konulara ilgilerinin arttığını ifade etmişlerdir. Değerler eğitimi dijital öykü anlatımı verilmesini ilgi çekici bulmasının nedeni olarak öğrencilerin teknolojinin gelişimine hızlı ayak uydurabildikleri ve yeni teknolojilerle desteklenen eğitim ortamlarında öğrencilerin daha iyi öğrenmeler sağlayabilecekleri söylenebilir.

Eylem döngüleri sonunda öğrencilerle yapılan görüşmelerde dijital öykü anlatımının farklı etkinliklerde ve diğer dersler de kullanılmasının öğrenciler tarafından olumlu karşılanarak, kullanılması gerektiği ve bu sayede zor derslerin daha kolay ve anlaşılır olmasını sağlayacağı ifade edilmiştir. Bunun yanında derslerin dijital öykü anlatımı ile daha eğlenceli geçebileceği öğrenciler tarafından dile getirilmiştir. Dersler için dijital öykü anlatımı videolarını kendilerinin hazırlayabileceklerini ve hazır dijital öyküler kullanılmasının da dersi ilgi çekici hale getireceği öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Sarıtepeci ve Durak (2016) tarafından lise öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojileri dersinin belirlenen ünitelerini dijital öykü anlatımı ile işlenmesinin öğrenci motivasyonuna etkisini konu alan araştırmada öğrencilerin etkinlik sonucunda motivasyonlarının artmasının yanında derse olan istekleri de olumlu yönde gelişme gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin dijital öykülere benzer şekilde ses destekli animasyonlar yapmalarını konu alan araştırmada öğrencilerin akademik başarılarını arttırdıkları ve gelecekte bu uygulamadaki yazılımları kullanmaya devam edeceklerini belirtmişlerdir (Akça, Aytan ve Ünlü, 2016). Wake (2012) tarafından öğrencilerin coğrafi ve sosyolojik ortamlardaki kimliğin keşfedilmesini teşvik etmek için yapılan çalışmada dijital öykü anlatımı kullanılmıştır. Bu çalışma öğrencilerin kimliklerini araştırmak, kırsal bağlamlarını incelemek ve teknoloji destekli uygulamalarla okuryazarlık gelişimlerini

ilerletmek için dijital öykü anlatımı kullanımının önemini desteklemektedir. Üniversite öğrencileri ile yapılan ve dijital öykü anlatımı deneyimlerini ortaya koymaya amaçlayan çalışmada öğretmen adaylarını, dijital hikâye anlatım etkinliğinin öğretim sürecine dahil edilmesinin öğrenci katılımı başta olmak üzere motivasyon ve yaratıcı düşünme becerisi gibi özellikleri geliştirebileceği sonuçlarına ulaşılmıştır (Karataş, Bozkurt ve Hava, 2016). Kocaman Karoğlu (2016) tarafından yapılan okul öncesi öğretmen ve öğrencilerin dijital öykü anlatımı deneyimlerini konu alan araştırmada öğretmenler dijital öykü anlatımı çalışmalarının öğrencilerin aktif katılımını sağlayan, somut deneyimler elde etmelerinin yanında teknolojik gelişimlerine katkı sağlayan bir uygulama olarak gördükleri belirlenmiştir. Günümüz öğrencilerinin teknolojiyi çok sık kullanmaları ve eğitim ortamlarını teknoloji ile desteklemesiyle değerler eğitimi ve diğer konuları öğretmeye destekler materyaller olarak kullanılması öğrenciler tarafından ilgi çekici bulunduğu söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada öğrenciler ikişer kişilik yedi grup halinde çalışmayı yürütmüşlerdir. Gruplar belirlenirken öğretmenlerin, araştırmacının ve öğrencilerinde fikirleri alınmıştır. Öğrencilerin çalışmayı arkadaşları ile yaparak işbirliğini daha iyi öğrenmişlerdir. Bunun yanında yapamadıklarını daha hızlı yapmışlar ve arkadaşlarından da yeni şeyleri öğrenmeyi sağlamışlardır. Benzer çalışmalarında yine grup çalışması şeklinde yürütülmesinin daha verimli olacağı öğrenciler tarafından dile getirilmiştir. Enokida (2016) öğrencilerin okuma ve dijital öykü anlatımı becerilerini geliştirme adına çalışma yapmıştır. Bu çalışmada kapsamlı ve detaylı okumaları dijital hikaye anlatımıyla birleştirmeyi amaçlayan çalışma sonucunda dijital öykü anlatımı etkinlikleri hem bireysel hem de grup çalışması için elverişli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Balaman (2016) tarafından yapılan araştırmada dijital öykülemenin üniversite öğrencilerinin demografik değer yargıları üzerine etkisi incelenmek istenmiştir. Araştırma sonucunda Dijital Öyküleme tekniğinden elde edilen videoların daha fazla duyuya hitap etmesinin, süreç boyunca öğrencilerin dijital öykülemeye aktif rol almasının ve grup çalışmasının öğrenciler üzerinde olumlu katkılar sağladığı ve demokratik değer yargıları konusunun öğrencilerin ilgilerini çektiği sonuçlarına ulaşılarak araştırmada elde edilen sonuç desteklenmiştir. Dijital öykü anlatımının işbirliğine yatkın çalışma özelliğinin olması öğrencilerin okul ortamında bireysel çalışmalar yanında arkadaşları ile birlikte çalışmalar yapmaya istekli olmalarını desteklediği söylenebilir.

6. SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde bulgulara göre elde edilen sonuçlar yer almaktadır. Öğrencilerde gözlemlenen olumsuz davranışlar ve değerler eğitimi konularının öğretilmesinde dijital öykü anlatımının kullanılması öğrenciler açısından ilgi çekici bulunmuştur. Yeni teknolojileri hızlı kabul eden günümüz öğrencileri için dijital öykü anlatımının eğitimde kullanılabilir bir yöntem olabileceği sonucuna ulaşılabılır.

Öğrencilerin süreç başında gözlemlenen olumsuz davranışlarında azalmalar olmasının yanında değerler eğitiminden öğrendikleri konuları da davranışlarına yansıttıkları gözlemler ve öğretmen görüşmeleri sonucunda belirlenmiştir. Öğrencilerin belirli davranışlar ile ilgili öyküler yazmaları ve dijital öykü anlatımı sürecini yaşamaları değerler eğitimi konularını öğrenmelerinde etkilidir. Dijital öykü anlatımı ile birçok davranışın öğretilebileceği, öğrencilerde özgüven, işbirliği, dayanışma gibi kavramları da benimsemeleri için uygun bir yöntem olduğu sonucu çıkarılabilir.

Öğrenciler tarafından derslerde dijital öykü anlatımının kullanılması dersleri ilgi çekici hale getireceği dile getirilmiştir. Buda gösteriyor ki eğitime teknoloji kullanımının bir basamağı olarak dijital öykü anlatımı eğitimde kullanılması öğrenciler tarafından kabul görmektedir. Eğitimde yeniliklerin kullanılması öğrencilerde merak uyandırmasının yanında eğitimin kalitesini de artırmada önemli bir etken olduğu ortaya çıkmıştır

Bunların yanında dijital öykü anlatımı süreci için okullarda belli bir teknik altyapı ihtiyacı olması gerekmektedir. Bu çalışmada da öğrencilere kısıtlı imkânlarla çalışmalar yaptırılmıştır. Alt yapının yeteri kadar sağlanması ile öğrenciler için bu tarz çalışmalar ilgi çekici hale gelecektir. Bu ve benzeri çalışmalar öğrencilerin teknoloji kullanımını da geliştireceği sonucu çıkmıştır.

7. ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünü altında araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı ve ileride yapılacak araştırmalarına yönelik öneriler yer almaktadır.

Araştırmacılar İçin Öneriler:

1. Çalışma kısıtlı sürede belirli sayıda bir örneklem grubu ile yapılmıştır. Aynı çalışmanın farklı öğrencilerle aynı değerler ile tekrarlanmasıyla sonuçlarının karşılaştırılması veya farklı değerler ile yapılarak değerler eğitiminde dijital öykü anlatımının etkisi araştırılabilir.
2. Araştırmada değerler eğitiminin geçtiği Türkçe dersinin bir teması ele alınarak değerler ile ilgili öyküler yazılmıştır. Milli Eğitimin yenilenen öğretim programında değerler eğitimi tüm derslerde kazanım olarak ele alınmaktadır. Benzer çalışmalar yenilenen öğretim programının etkilerini belirlemek için tekrarlanabilir.
3. Çalışma kısıtlı bir zamanda yürütülmeye çalışılmıştır. Değerler ve etkileri zaman içinde ortaya çıkan kavramlar olduğu için benzer çalışmaların öğrencilerde etkisini belirleme adına öğrencilerin üst sınıflara geçmesini de kapsayacak şekilde daha uzun süreli yapılabilir.
4. Araştırmada kullanılan ölçek veya farklı ölçeklerle çok sayıda öğrenciyle veri toplayarak dijital öykü anlatımının değerler eğitimi üzerindeki etkisi araştırılabilir.
5. Dijital öykü anlatımı ile değerler eğitiminin verilmesinin faydalı olup olmayacağını belirleme adına deneysel çalışmalar yapılabilir.

Öğretmenler İçin Öneriler: Öğrencilerin özellikle anlamakta zorlandıkları veya karmaşık gelen konuların anlatılmasında dijital öykü anlatımı ile oluşturulan videoların yararlı olacağı söylenebilir. Özellikle öğretmenlerin kendi derslerine uygun dijital öyküleri dönem boyunca oluşturmaları ilerleyen yıllarda hem ellerinde hazır doküman olmasına hem de derslerini eğlenceli ve ilgi çekici hale getirmelerini sağlayabilir. Öğretmenlerin sınıflarında karşılaştıkları veya bireysel olarak öğrencilerinde gözlemledikleri olumsuz davranışları değiştirme adına ve değerler eğitiminin daha iyi öğretilmesi için bu çalışmanın okullarında uygulamaları ve sonuçlarının karşılaştırılması dijital öykü anlatımının değerler eğitiminde kullanılabilmesini destekler çalışmalar olacaktır.

KAYNAKLAR

- Ağır, H. S. Ö. (2017). *İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde Sorumluluk Değeri İle İlgili Kazanımların Gerçekleşme Düzeyi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Akbaş, O. (2005). Lise birinci sınıf öğrencilerinin sınıf içi güven düzeylerinin belirlenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2).
- Akbaş, O. (2008). Değer eğitimi akımlarına genel bir bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9-27.
- Akça, M.A., Aytan, N. ve Ünlü, S. (2016). Seslendirme destekli animasyonlaştırma programının geliştirilmesi ve hikâye uygulaması. *Journal of International Social Research*, 9(42), 1185-1191.
- Aktepe, V. ve Yel, S. (2009). İlköğretim Öğretmenlerinin Değer Yargılarının Betimlenmesi: Kırşehir İli Örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3).
- Aladağ, S. (2009). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde Değer Eğitimi Yaklaşımlarının Öğrencilerin Sorumluluk Değeri Kazanma Düzeyine Etkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altan, M. Z. (2011). Çoklu zekâ kuramı ve değerler eğitimi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 53-57
- Alexander, B. (2011). The New Digital Storytelling: Creating Narratives with New Media. <http://newdigitalstorytelling.net/> adresinden 22.06.2018 tarihinde erişilmiştir.
- Aral, D. (2008). *Milli Eğitim Bakanlığının Hazırladığı 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Değerler Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Arıkan, A. (2011). Değerler Eğitiminin Tanımı, Önemi Ve Kapsamı, *Okulöncesi Dönemde Değerler Eğitimi*, 1-28.
- Avcı, E. (2013). *Dijital Sanat Bağlamında Dijital Teknolojilerin Güzel Sanatlar Eğitimine Entegrasyonu: Bir Eylem Yöneyem Araştırması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Aydın, M. Z. ve Akyol Gürler, Ş. (2012). *Okulda değerler eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, sayı:18, ss.16-19.
- Ayvaz Tunç, Ö. (2016). *Dijital Teknolojiler Bağlamında Dijital Öyküleme Yaklaşımının Güzel Sanatlar Eğitimine Entegrasyon*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Bacanak, A., Karamustafaoğlu, O. ve Köse, S. (2003). Yeni Bir Bakış: Eğitimde Teknoloji Okuryazarlığı. *Pamukkale üniversitesi eğitim fakültesi dergisi*, 14(14), 191-196.

- Balaman, F. (2016). Dijital Öykülemenin Üniversite Öğrencilerinin Demokratik Değer Yargılarına Etkisi: Mustafa Kemal Üniversitesi Örneği. *Current Research in Education*, 2(1), 42-52.
- Balcı, H. A. (2006). Kısa Bir Öykünün Anatomisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2).
- Barrett, H. (2006). Researching and evaluating digital storytelling as a deep learning tool. In *Society for information technology & teacher education international conference* (pp. 647-654). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Barrett, H. (2009). How to create simple digital stories. <http://electronicportfolios.org/digistory/howto.html> sitesinden 20.06.2018 tarihinden erişilmiştir.
- Baştürk, M. (2015). Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatrolarında değerler. *Journal of Values Education*, 12(30), 105-140.
- Bayrak, E. B. (2010). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Senaryo Temelli Öğrenmeye İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi: Bir Eylem Araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Burdur
- Berkowitz, M. W. (2002). The science of character education. *Bringing in a new era in character education*, (508), 43-63.
- Bıçak, B., Karataş, S., Sünter, E., Ünver, A., Korkut, G., Gökalp, H. ve Akunova, Z. (2016). *Ortaöğretim öğrencilerinin okullarda yürütülen değerler eğitimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5(4), 401-422.
- Bozkurt, B. Ü. ve Canlı, S. (2017). *İlköğretim Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı*. Başak Matbaacılık.
- Bozkurt, E. (2017). *Çocuk Oyunları ile Değerler Eğitimi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Boyacı, M. (2015). *Hoşgörü Eğilimi Geliştirme Programının Etkililiği: Hoşgörü Eğiliminin Geliştirilmesi ve Zorbalığın Önlenmesi*, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Branco, A. U. (2018). Values, Education and Human Development: The Major Role of Social Interactions' Quality Within Classroom Cultural Contexts. In *Alterity, Values, and Socialization*, 31-50, Springer, Cham.
- Bull, G. and Kajder, S. (2005). Digital storytelling in the language arts classroom. *Learning & Leading with Technology*, 32(4), 46-49.
- Büyükkaragöz, S. ve Kesici, Ş. (1996). Öğretmenlerin hoşgörü ve demokratik tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 2(3), 353-365.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (20.Baskı). Ankara: Pegem Yayınevi, 250.
- Cihan, N. (2014). Okullarda Değerler Eğitimi ve Türkiye'deki Uygulamaya Bir Bakış. *Electronic Turkish Studies*, 9(2).
- Coombs-Richardson, R. and Tolson H. (2005). A comparison of values rankings for selected American and Australian teachers. *Journal of Research in International Education*, 4(3), 263-277.
- Coutinho, C. P. (2010, March). *Storytelling as a strategy for integrating technologies into the curriculum: An empirical study with post-graduate teachers*. Society for Information Technology and Teacher Education (SITE), Portugal.
- Çalışkan, H. ve Sağlam, H. İ. (2012). A study on the development of the tendency to tolerance scale and an analysis of the tendencies of primary school students to tolerance through certain variables. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(3), 1440 – 1446.
- Çakır, R. (2016). Okullarda Teknoloji Entegrasyonu, Teknoloji Liderliği Ve Teknoloji Planlaması. K. Çağıltay ve Y. Göktaş (Editörler) *Öğretim Teknolojilerinin Temelleri: Teoriler, Araştırmalar, Eğilimler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çengelci, T., Hancı, B. ve Karaduman, H. (2013). *Okul ortamında değerler eğitimi konusunda öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Değerler Eğitimi Dergisi, 11(25), 33-56.
- Çıralı, H. (2014). *Dijital Hikâye Anlatımının Görsel Bellek Ve Yazma Becerisi Üzerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirer, V. (2013). *İlköğretimde E-Öyküleme Kullanımı Ve Etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Dilmaç, B. (1999). *İlköğretim Öğrencilerine İnsani Değerler Eğitimi Verilmesi Ve Ahlaki Olgunluk Ölçeği İle Eğitimin Sınanması*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dilmaç, B. (2007). *Bir Grup Fen Lisesi Öğrencisine Verilen İnsani Değerler Eğitiminin İnsani Değerler Ölçeği İle Sınanması*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Dikici, A. (2006). Sosyal Alanlarda Öğretim Teknolojileri ve Materyaller. Gürol, M. (Editör). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Hazırlama*. Ankara: Akış.
- Divarçı, Ö. F. ve Saltan, F. (2017). Multimedya Destekli Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Fen Eğitiminde Akademik Başarıya ve Tutuma Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*
- Drake, C., Spillane, J. P. and Hufferd-Ackles, K. (2001). Storied identities: Teacher learning and subject-matter context. *Journal of Curriculum Studies*, 33(1), 1-23.

- Dreon, O., Kerper, R. M. and Landis, J. (2011). Digital storytelling: A tool for teaching and learning in the YouTube generation. *Middle School Journal*, 42(5), 4-10.
- Duer, M., Parisi, A. and Valintis, M. (2002). Character Education Effectiveness. ERIC.
- Duveskog, M., Tedre, M., Sedano, C. I. and Sutinen, E. (2012). Life planning by digital storytelling in a primary school in rural Tanzania. *Journal of Educational Technology & Society*, 15(4), 225.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elbir, B. ve Bağcı, C. (2013). Değerler Eğitimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi, *Electronic Turkish Studies*, 8(1), 1321-1333.
- Enokida, K. (2016). Digital story (re) telling using graded readers and smartphones. *CALL communities and culture—short papers from EUROCALL 2016 Edited by Salomi Papadima-Sophocleous, Linda Bradley, and Sylvie Thouésny*, 132.
- Erdem-Zengin, E. (2014). *Yöntem olarak yaratıcı drama kullanımının ilkokul 4. sınıf sosyal bilgiler öğretim programındaki değerlere etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Farmer, L. (2004). Using technology for storytelling: Tools for children. *New review of children's literature and librarianship*, 10(2), 155-168.
- Fixler, B. (2000). *A caring and sharing environment helps teach values kindergarten students*. ED 445781
- Frazel, M. (2009). *Digital storytelling: Guide for educators*. Eugene, OR: International Society for Technology in Education (ISTE).
- Foley, L. M. (2013). *Digital storytelling in primary-grade classrooms*. Arizona State University.
- Garcia, P. A. And Rossiter, M. (2010). Digital storytelling: A new player on the narrative field. *New directions for adult and continuing education*, 2010 (126), 37-48.
- Garrety, C. M. (2008). *Digital storytelling: An emerging tool for student and teacher learning*. Iowa State University.
- Gere, J., Kozlovich, B. A. and Kelin, D. A. (2002). *By Word of Mouth: A Storytelling Guide for the Classroom*.
- Girgin. M. (2012). *Pedagojik değerler*. Ankara: Vize Yayınları.
- Göçen, G. (2014). *Dijital Öyküleme Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarı İle Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejilerine Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla

- Gülseren, H. Ö. (2009). Değerlerimiz Ve Eğitimde Kalite Ödülü. *I. Ulusal İyilik Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, (1), 39.
- Gürhan, E. (2017). *İlkokullarda Uygulanan Değerler Eğitimi Uygulamalarının Yönetici Ve Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Güney, S. (2017). *İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Sorumluluk Değerine İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Hartley, J. and McWilliam, K. (Eds.). (2009). *Story circle: Digital storytelling around the world*. John Wiley and Sons, 55.
- Halstead, M. and Bacon, M. (2006). *Citizenship and moral education: Values in action*. Routledge.
- Hathorn, P. P. (2005). Using digital storytelling as a literacy tool for the inner city middle school youth. *The Charter Schools Resource Journal*, 1(1), 32-38.
- Huffaker, D. (2004). Spinning yarns around the digital fire: Storytelling and dialogue among youth on the Internet. *First Monday*, 9(1).
- İnceelli, A. (2005). Dijital Hikaye Anlatımının Bileşenleri. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(3).
- Jakes, D. S. and Brennan, J. (2005). Capturing stories, capturing lives: An introduction to digital storytelling. *Retrieved January*, 16, 2011.
- Johnson, A. P. (2015). *Eylem Araştırması El Kitabı* Y. Uzuner ve M. Özten Anay (Editörler), Anı Yayıncılık, Ankara, 19, 82.
- Johansson, E. (2018). The Heart of Values Education in Early Childhood: Key Issues and Patterns. In *Values Education in Early Childhood Settings*, 33-54.
- Kajder, S. and Swenson, J. A. (2004). Digital Images In The Language Arts Classroom. In the Curriculum: Language Arts. *Learning & leading with technology*, 31(8).
- Kalm, Z. T. (2013). *Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerinin Hoşgörü Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kapan, E. (2014). *7. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersindeki Değerleri Kazanma Durumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kara, B. (2017). İlköğretim Okullarında Değerler Eğitimi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri, Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

- Karakoyun, F. (2014). *Çevrimiçi Ortamda Oluşturulan Dijital Öyküleme Etkinliklerine İlişkin Öğretmen Adayları Ve İlköğretim Öğrencilerinin Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Karakoyun, F. ve Kuzu, A. (2016). The Investigation of Preservice Teachers' and Primary School Students' Views about Online Digital Storytelling. *European Journal of Contemporary Education*, 15(1), 51-64.
- Karataş, S., Bozkurt, Ş. B. and Hava, K. (2016). The perspective of history pre-service teachers' towards the use of digital storytelling in educational environments. *Journal of Human Sciences*, 13(1), 500-509.
- Kaya, O. (2014) *Yabancı Dil öğretiminde dijital hikaye anlatımı yönteminin araştırılması lise öğrencileriyle eylem araştırması*, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Keleş, B. (1995). Siyasette Hoşgörü. *Uluslararası Hoşgörü Kongresi*. Antalya.
- Kirmanoglu, B. (2016). *Değerler eğitiminin ilkökul toplum hizmeti uygulamalarına etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Giresun Üniversitesi, Giresun.
- Kocaman-Karoglu, A. (2015). Öğretim Sürecinde Hikaye Anlatımının Teknolojiyle Değişen Doğası: Dijital Hikaye Anlatımı. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(2), 89-106.
- Kocaman-Karoglu, A. (2016). Okul Öncesi Eğitimde Teknoloji Entegrasyonu: Dijital Hikâye Anlatımı Üzerine Öğretmen Görüşleri.
- Korkmaz, Ö. (2016). İlk Ve Orta Öğretimde Öğretimsel Amaçlı Teknoloji Kullanımı. K. Çağıltay, ve Y. Gökteş (Editörler), *Öğretim Teknolojilerinin Temelleri: Teoriler, Araştırmalar, Eğilimler* (s. 431-446). Ankara: Pegem Akademi.
- Köklü, N. (1993). Eylem Araştırması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 26 (2), 357, 366.
- Köklü, N. (2001). Eğitim eylem araştırması – Öğretmen araştırması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 34(1-2), 35-43.
- Köknel, Ö. (1996). Hoşgörünün ruhsal-toplumsal temelleri. B. Onur (Ed.). *Hoşgörü ve Eğitim*, 67-78, Türk Eğitim Derneği Yayınları, Ankara.
- Kutlu, N., Bacanak, A. ve Gökdere, M. (2016). Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Sisteminin Sorunlarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 287-307. doi:10.17539/aej.07102
- Kurudayıoğlu, M. ve Bal, M. (2014). Ana Dili Eğitiminde Dijital Hikâye Anlatımlarının Kullanımı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 74-95.
- Kurumu, B. A. A. (1995). Ailede çocuk eğitimi araştırması. *Ankara: Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Yayınları*, Yayın, (84)

- Kuzu, A. (2009). Öğretmen Yetiştirme Ve Mesleki Gelişiminde Eylem Araştırması, *Journal of International Social Research*, 1(6).
- Küngerü, A. (2016). Bir ifade aracı olarak dijital öykü anlatımı. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 1(2).
- Lambert, J. (2010). *Digital storytelling cookbook*. In Seven Steps of Digital Storytelling.
- Lambert, J. (2013). *Digital storytelling: Capturing lives, creating community*. Routledge.
- Lee, K., Talwar, V., McCarthy, A., Ross, I., Evans, A. and Arruda, C. (2014). Can classic moral stories promote honesty in children?. *Psychological science*, 25(8), 1630-1636.
- Lincoln, Y.S. and Guba, E.G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Newbury Park, Ca.: Sage Publications.
- İnternet: LVEP. (2009). *Living Values Education Program*, URL: www.livingvalues.net Son Erişim Tarihi: 23.06.2018.
- Maslow, A. (1996). *Dinler, Değerler ve Doruk Deneyimler*, Kuraldışı Yayınları, İstanbul.
- McDrury, J. and Alterio, M. (2003). *Learning through storytelling in higher education: Using reflection and experience to improve learning*. Routledge.
- McLellan, H. (2007). Digital storytelling in higher education. *Journal of Computing in Higher Education*, 19(1), 65-79.
- Miles, M., and Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA
- Mills, G. E. (2007). *E. Action Research. A Guide For The Teacher Researcher*. 3rd Edition. New Jersey: Person Education, Inc.
- İnternet: Milli Eğitim Bakanlığı, (2017). *Müfredatta Yenileme ve Değişiklik Çalışmalarımız Üzerine... Ankara, 18 Temmuz 2017* URL: https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/18160003_basin_aciklamasi-program.pdf Son Erişim Tarihi: 23.06.2018.
- İnternet: Microsoft, (2018). *Movie Maker*, <https://www.microsoft.com/tr-tr/p/instant-movie-maker-free/9mvfq4lmz6c9> Son Erişim Tarihi: 23.06.2018.
- Ohler, J. (2008). *Digital storytelling in the classroom: New media pathways to literacy, learning, and creativity*. Thousand Oaks, CA: Corwin.
- Ohler, J. B. (2013). *Digital storytelling in the classroom: New media pathways to literacy, learning, and creativity*. Corwin Press.
- Önlen, M. (2017). *Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Sevgi-Saygı Ve Hoşgörü Değerlerinin Ulusal Gazete Haberlerine Yansımaları*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.

- Özensel, E. (2003). Sosyolojik Bir Olgu Olarak Değer. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1 (3), 217-240
- Öztürk, A. (2013). *Sosyo-bilimsel konularla argümantasyon becerisi ve insan haklarına karşı tutum geliştirmeye yönelik bir eylem araştırması*. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Papatğa, E. (2016). *Okuduğunu Anlama Becerilerinin Scratch Programı Aracılığıyla Geliştirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Pappas, C. (2013). 18 Free Digital Storytelling Tools For Teachers And Students, <https://elearningindustry.com/18-free-digital-storytelling-tools-for-teachers-and-students> adresinden 13.06.2018 tarihinde erişilmiştir.
- Powney, J., Cullen, M. A., Schlapp, U., Glissov, P., Johnstone, M. ve Munn, P. (2004). *Understanding values education in the primary school*. UK: University of Glasgow.
- Preradovic, N. M., Lesin, G. and Boras, D. (2016). Introduction of Digital Storytelling in Preschool Education: a Case Study from Croatia. *Digital Education Review*, (30), 94-105.
- Refshauge, A. (2004), *Values in NSW Public Schools*, NSW Department of Education and Training,
- Robin, B. (2006). The educational uses of digital storytelling. In *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp. 709-716). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Robin, B. R. (2008). Digital storytelling: A powerful technology tool for the 21st century classroom. *Theory Into Practice*, 47, 220-228.
- Robin, B. and McNeil, S. (2013). The evolution of digital storytelling technologies: From PCs to iPads and e-Books. In *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (s. 1712-1720).
- Rokeach, M. (1979). Some unresolved issues in theories of beliefs, attitudes, and values. In *Nebraska symposium on motivation*. University of Nebraska Press.
- Sadik, A. (2008). Digital storytelling: A meaningful technology-integrated approach for engaged student learning. *Educational technology research and development*, 56(4), 487-506.
- Saritepeci, M. ve Durak, H. (2016). Bilgi Teknolojilerinin Temelleri Ünitesinin İşlenmesinde Dijital Hikaye Anlatımı Kullanımının Öğrenen Motivasyonuna Etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Aralık 2016 Cilt:5 Özel Sayı Makale No: 30, ISSN: 2146-9199.

- Saltan, F., Türkyılmaz, T., Karaçalı, C. and Bilir, K. (2018). Use of Current Educational Technology in Science Education: A Scoping Review. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 47(1).
- Senek, S. (2018). *Aytül Akal'ın Masallarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Selçuk, E. (2016). *Okullarda Değerler Eğitimi Uygulamalarının Verimliliği*, Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sever, T. (2014). *An Investigation into the Impact of Digital Storytelling On The Motivation Level of Students*, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale
- Sharp, B., Garofalo, J. and Thompson, A. (2004). Digital Images in the Mathematics Classroom. In the Curriculum--Mathematics. *Learning & Leading with Technology*, 31(8), 30-32.
- Standley, M. (2003). Digital storytelling using new technology and the power of stories to help our students learn—and teach. *Cable in the Classroom*.
- Şahin, T. (2013). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Değerler Eğitimi Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tillman, D. (2000). *Living values activities for young adults*. Deer field Beach-Florida: Health Communications Inc.
- Titus, D. N. (1994). *Values Education in American Secondary Schools*. www.eric.ed.gov, Eric No: ED 381423.
- Turgut, G. ve Kışla, T. (2015). Bilgisayar destekli hikâye anlatımı yöntemi: Alanyazın araştırması. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(2), 97-121.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2018a). Güncel Türkçe Sözlük. http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=uzun%20%C3%B6yk%C3%BC&guid=TDK.GTS.595b94941f6504.62834801 adresinden 18 Haziran 2018 tarihinde alınmıştır.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2018b). Güncel Türkçe Sözlük. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b32b2ca13d8a4.85036713 adresinden 18 Haziran 2018 tarihinde alınmıştır.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2018c). Güncel Türkçe Sözlük. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b32b2d0bb3d11.95311673 adresinden 18 Haziran 2018 tarihinde alınmıştır.

- Türk Dil Kurumu (TDK). (2018d). Güncel Türkçe Sözlük. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b32b5d0303831.44438270 adresinden 18 Haziran 2018 tarihinde alınmıştır.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2018e). Güncel Türkçe Sözlük. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b32bc13a868e8.54985550 adresinden 18 Haziran 2018 tarihinde alınmıştır.
- Toparlı, R., Karataş, T. ve Vural, H. (2000). *Türk Dili, Yazılı ve Sözlü Anlatım Bilgileri*. Sivas: Seyran Yayınevi.
- Uca, M. A. (2015). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Hoşgörü Değerine Sahip Olma Düzeyleri Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- İnternet: UNESCO, (1995). *Dünya Hoşgörü yılı*, URL: <http://www.un.org/en/events/toleranceday/>, Son Erişim Tarihi: 04.06.2018.
- İnternet: UNESCO, (2005). *Living values education*. URL: www.livingvalues.net, Son Erişim Tarihi: 04.06.2018.
- Ulusoy, K. ve Arslan, A. (2014). Değerli Bir Kavram Olarak “Değer ve Değerler Eğitimi”. R. Turan, & K. Ulusoy içinde, *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*(s. 1-16). Ankara: Pegem Akademi.
- Ulusoy, K. ve Tay, B. (2011). *Sosyal bilgilerde değer eğitimi. Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar II* (ss. 59-73). Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Uyanık Balat, G. (2014). Çocuklar ve Değerler Eğitimi. <http://www.kimpsikoloji.com/wp-content/uploads/2014/02/Do%C3%A7-Dr.-G%C3%BClden-Uyan%C4%B1k-Balat-Okul-%C3%96ncesinde-De%C4%9Ferler-E%C4%9Fitimi.pdf> adresinden 05 Haziran 2018 tarihinde erişilmiştir.
- Uygun, S. (2013). Değerler eğitimi program tasarılarının değerlendirilmesi (Antalya örneği). *Mediterranean Journal of Humanities*, 3(2), 263-277.
- Ülken, H. Z. (1991). “Aile”, Aile Yazıları I, Temel Kavramsal Yapı ve Tarihi Süreç, Bilim Serisi 5/1, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, s. 28
- Wake, D. G. (2012). Exploring rural contexts with digital storytelling. *The Rural Educator*, 33(3).
- Wang, S. and Zhan, H. (2010). Enhancing teaching and learning with digital storytelling. *International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)*, 6(2), 76-87.
- Watanabe, L. (2015). 64 Sites for digital storytelling tools and information, <https://globaldigitalcitizen.org/64-sites-for-digital-storytelling-tools-and-information> sitesinden 13.06.2018 tarihinde erişilmiştir.

- Xu, F., Evans, A. D., Li, C., Li, Q., Heyman, G. and Lee, K. (2013). The role of honesty and benevolence in children's judgments of trustworthiness. *International Journal of Behavioral Development*, 37(3), 257-265.
- Yarar Kaptan, S. (2015). *İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Hoşgörü Değerinin Karma Yaklaşımına Dayalı Bilgisayar Destekli Etkinliklerle Öğretimi*, Doktora tezi Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yaraş, İ. (2015). *Sınıf Öğretmenlerinin 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Yer Alan Hoşgörü ve Adil Olma Değerlerine Sahip Olma Boyutunda Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Yamaç, A. (2015). *İlkokul Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerinin Gelişiminde Dijital Hikayelerin Etkisi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yaman, E. (2012). *Değerler Eğitimi*. Ankara: Akçağ Yayınevi.
- Yazıcı, K. (2006). Değerler Eğitimi'ne Genel Bir Bakış. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 19(19), 499.
- Yee, K. and Hargis, J. (2012). Digital Storytelling: Kizoa, Animoto, and Photo Story 3. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 13(1), 12-14.
- Yeşil, R. ve Aydın, D. (2007). Demokratik değerlerin eğitiminde yöntem ve zamanlama. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(2), 65-84.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları, 74, 242, 307, 312.
- Yılmaz, Y., Üstündağ, M. T. ve Güneş, E. (2017). Öğretim materyali olarak dijital hikâye geliştirme aşamalarının ve araçlarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (3), 1621-1640.
- Yüksel, P. (2011). *Okul Öncesi Eğitiminde Dijital Öykü Anlatımının Kullanılması: Bir Olgu Bilim Çalışması*", Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Yürük, S. E. (2015). *Dijital Öykülemeye Dayalı Değerler Eğitiminin Öğrencilerin Değer Kazanımı ve Tutumlarına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Yürük, S. E. ve Atıcı, B. (2017). Dijital Öykü Temelli Değerler Eğitimi Materyallerinin Öğrencilerin Değer Kazanımına Etkisi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 56-74.
- Yüzer, T. V. ve Kılınç, A. G. H. (2015). Açık Öğrenme Sistemlerinde Dijital Öykülemeye Dayalı Faydalanmak. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt:4 Sayı: 1 Makale No: 23 ISSN: 2146-9199.

Yontar, A. ve Yurtal, F. (2009). Sorumluluk kazandırmada öğretmenler tarafından kullanılan yaptırımların incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34 (153).

Yoon, T. (2013). Are you digitized? Ways to provide motivation for ELLs using digital storytelling. *International Journal of Research Studies in Educational Technology*, 2(1), 1-10.

EKLER

EK-1. İnsani Değerler Ölçeği İzni

Re: İnsani Değerler Ölçeği-Tez çalışması -Erhan KUTLUCAN

BÜLENT DİLMAÇ <bulentdilmac@konya.edu.tr>

14.11.2017 (Sal), 13:44

Siz

kullanabilirsiniz. iyi çalışmalar

prof. dr. bülent dilmaç

----- Orijinal Mesaj -----

Kimden: "Erhan Kutlucan" <erhankutlucan@hotmail.com>

Kime: bulentdilmac@konya.edu.tr

Gönderilenler: 14 Kasım Salı 2017 10:30:05

Konu: İnsani Değerler Ölçeği-Tez çalışması -Erhan KUTLUCAN

Merhaba hocam

Ben Sivas Merkez'e bağlı Beypınar köyünde Bilişim teknolojileri öğretmeni olarak görev yapmaktayım.

Aynı zamanda Amasya Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği (BÖTE) bölümünde yüksek lisans eğitimi alıyorum.

2008 Yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi BÖTE bölümünden mezun oldum.

Danışmanım Yard. Doç Dr. Yavuz Ünal gözetiminde tez çalışmamı yürüteceğim.

Tez Konum: Dijital Öküler ile verilen değerler eğitiminin ortaokul öğrencileri üzerine etkisini inceleyen bir eylem araştırması

EK-2.Kişisel Bilgi Formu ve İnsani Değerler Ölçeği

DİJİTAL HİKAYE KULLANIMININ ÖĞRENCİLERİN DEĞERLER EĞİTİMİNE ETKİSİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Kişisel Bilgiler Formu

Katılacağınız bu araştırma Değerler Eğitiminin Dijital Hikaye Anlatımı yöntemi ile ele alınmasının öğrenciler üzerindeki etkisi konusunda Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÜNAL danışmanlığında Erhan KUTLUCAN tarafından yapılmaktadır. Araştırma ile istenen bilgiler kesinlikle çalışma dâhilinde kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Tüm veriler güvenli bir şekilde saklanacak ve katılımcıların izni olmadan paylaşılmayacaktır bu veriler sadece araştırmayı yürütücüleri tarafından ulaşılabilecek. İstedığınız taktirde araştırmacı, araştırma sonuçlarını tarafınıza verebilir.

Erhan KUTLUCAN
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni
Amasya Üniv. Yüksek Lisans Öğrencisi

Lütfen aşağıda yer alan soruları dikkatle okuyarak içten cevaplar veriniz.

Yaşınız:						
Kaç Kardeşiniz var? (Siz dışında)						
Anasınıfına gittiniz mi?	EVET	HAYIR				
Cinsiyetiniz:	KIZ	ERKEK				
Evinizde bilgisayar var mıdır?	EVET	HAYIR				
Evinizde internet erişimi var mı?	VAR	YOK				
Hiç okul töreninde görev aldınız mı?	EVET	HAYIR				
Hiç okul töreninde kişisel bir sunum yaptınız mı?	Hiç	1 Kez	2 Kez	3 Kez	4 Kez	5 veya daha fazla
Sınıfta kendinizi rahat şekilde ifade edebiliyor musunuz?	Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık sık	Her zaman	
Bilgisayar kullanım becerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?	Çok zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok iyi	
Bilgisayarda yapılacak ödevleri bir arkadaşımın yardımıyla daha rahat yapıyorum.	EVET	HAYIR				
Gerekli eğitimi alırsam bilgisayar başında hayalimdeki projeleri yapabilirim.	EVET	KARARSI ZİM	HAYIR			
Baba eğitim düzeyi nedir?	Okuryazar değil	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Bilmiyorum
Anne eğitim düzeyi nedir?	Okuryazar değil	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Bilmiyorum

EK-2. (devam) Kişisel Bilgi Formu ve İnsani Değerler Ölçeği

İNSANİ DEĞERLER ÖLÇEĞİ		Hiçbir Zaman	Nadiren	Arasıra	Sık sık	Her Zaman
Aşağıda insani değerlerle ilgili bir seri ifade bulacaksınız. Lütfen sizin düşüncenizi en iyi temsil eden ifadeyi, sağında yer alan dereceleme göre işaretleyiniz. Örneğin birinci ifadeye tamamen katılıyorsanız maddenin sağında 5'i daire içine alınız. Toplam 42 madde bulunmaktadır. Lütfen her bir maddeyi dikkatlice okuyun ve düşünce veya inancınızı en iyi temsil eden ifadeyi daire içine alınız. Her Zaman 5'i Sık Sık 4'ü Arasıra 3'ü Nadiren 2'yi Hiçbir Zaman 1'i daire içine alınız. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.						
1	Yaptıklarımın sorumluluğunu alırım.	1	2	3	4	5
2	Dostlarımla aramda güçlü bağlar vardır.	1	2	3	4	5
3	Yeryüzündeki bütün insanlarla barışık yaşamayı tercih ederim.	1	2	3	4	5
4	İnsanlarla ilişkilerimde saygılıyım.	1	2	3	4	5
5	Sonuçları ne olursa olsun doğruları söylemekten kaçınmam.	1	2	3	4	5
6	Çevremdeki insanların "ufak tefek" hatalarını görmezden gelirim.	1	2	3	4	5
7	Okulda verilen görevleri zorunlu kalmadıkça almam.	1	2	3	4	5
8	Dostluğa çok önem veririm.	1	2	3	4	5
9	Sorunlarımı şiddetle değil güzel yollarla çözerim.	1	2	3	4	5
10	Dünyadaki her insanın eşit olduğuna inanıyorum.	1	2	3	4	5
11	Dostlarımla isim düştüğü zaman görüşürüm.	1	2	3	4	5
12	Arkadaşlarımla dertlerini dinlemekten kaçınmam.	1	2	3	4	5
13	Üstesinden geleceğime inandığım sorumluluklardan kaçınmam.	1	2	3	4	5
14	Kötü anlarımda arkadaşlarımla yanımda olmasını isterim.	1	2	3	4	5
15	İsteklerimi gerçekleştirirken toplumdaki insanları göz önünde bulundurmam.	1	2	3	4	5
16	Başkalarına saygılı olma açısından çevreme örnek olmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
17	İnsanlara yardım ederken karşılık beklemem.	1	2	3	4	5
18	Hatalı davranan arkadaşımın karşı anlayışlı davranmam.	1	2	3	4	5
19	Yapacağıma inandığım görevleri üstlenip zamanında yerine getirmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
20	Dostlarımla her zaman yanımda görmek isterim.	1	2	3	4	5
21	Şiddet içerikli programları izlemem.	1	2	3	4	5
22	Herkesin görüşünü kabul edebilirim.	1	2	3	4	5
23	Hak ederek kazandığım para beni mutlu eder.	1	2	3	4	5
24	İnsanlardan uzak durmanın gerekliliğine inanırım.	1	2	3	4	5
25	Okulda verilen görevleri gönüllü olarak alırım.	1	2	3	4	5
26	Karşılaştığım zorlukların üstesinden arkadaşlarımla sayesinde gelirim.	1	2	3	4	5
27	Tartışmaları konuşarak çözmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
28	Arkadaşlarımla yalan söylememeleri konusunda sürekli uyarırım.	1	2	3	4	5
29	Sonucun kötü olacağını bilsem doğruları söylemem.	1	2	3	4	5
30	İnsanların dış görünüşlerine (asla)değer vermem.	1	2	3	4	5
31	Arkadaşlarımla sorumluluklarını yerine getirmeleri konusunda sürekli uyarırım.	1	2	3	4	5
32	Arkadaşlarımla için yapamayacağım hiçbir şey yoktur.	1	2	3	4	5
33	Dünyada meydana gelen savaşlar beni huzursuz eder.	1	2	3	4	5
34	Çevremdeki insanlara, başkalarına saygı göstermenin önemli olduğunu söylerim.	1	2	3	4	5
35	Arkadaşlarımla ilişkilerimin bozulması pahasına bile dürüst davranmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
36	Bana karşı yapılan her yanlış affederim.	1	2	3	4	5
37	Okulda ve okul dışında sorumluluk alanıma giren işlerden kaçmam.	1	2	3	4	5
38	Dostlarımla için elimden gelen her şeyi yaparım.	1	2	3	4	5
39	İnsanlarla olan problemlerimi konuşarak halledebileceğime inanırım.	1	2	3	4	5
40	Hayatımda her zaman başkalarına saygıyı ön planda tutarım.	1	2	3	4	5
41	Her şeyi her yerde söylemek doğru değildir.	1	2	3	4	5
42	Arkadaşlarımla yapmış olduğu hataları hoş karşılamam.	1	2	3	4	5

EK-3. Öğrenci Değerler Eğitimi Görüşme Formu

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME SORULARI

Katılacağınız bu araştırma Değerler Eğitiminin Dijital Hikaye Anlatımı yöntemi ile ele alınmasının öğrenciler üzerindeki etkisi konusunda Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÜNAL danışmanlığında Erhan KUTLUCAN tarafından yapılmaktadır. Araştırmada değerler eğitimi konularından Hoşgörü, Dürüstlük ve Sorumluluk konularını ele alan sorular hazırlanmıştır. İlk iki soru genel bilgiler olarak hazırlanmıştır. 3'ten 11. Soruya kadar Hoşgörü değeri, 12-20 soruları Dürüstlük Değeri, 21 ve sonrası sorular ise Sorumluluk Değeri ile ilgilidir. Araştırma ile istenen bilgiler kesinlikle çalışma dâhilinde kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Tüm veriler güvenli bir şekilde saklanacak ve katılımcıların izni olmadan paylaşılmayacaktır bu veriler sadece araştırmayı yürütücüler tarafından ulaşılabilecek. İstedığınız taktirde araştırmacı, araştırma sonuçlarını tarafınıza verebilir.

Erhan KUTLUCAN
Amasya Üniv. Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Görüşmede ses kaydı yapılmasına izin veriyor musunuz?

Cevap:

2. Değerler eğitimi konularından bildiklerini sayabilir misiniz?

Cevap:

3. Hoşgörü kavramı sizin için ne ifade ediyor?

Cevap:

4. Bir arkadaşınızla küs olduğunuzda neler hissedersiniz?

Cevap:

5. Arkadaşlarının senin hangi özelliklerini sevmediklerini düşünüyorsun?

Cevap:

6. İnsanları olduğu gibi kabul etmek sizce ne demektir, nasıl açıklaya bilirsiniz ?

Cevap:

7. Sevmediğin/Nefret ettiğin kişilerinde olduğunu bir ortama davet edildiğinde nasıl davranırsın?

Cevap:

8. Hangi durumları kavga ederek çözebiliriz?

Cevap:

9. Kendini başkalarının yerine koyabilir misiniz?

Cevap:

10. Arkadaşlarının size karşı hangi davranışları onların içten olduklarını gösterir?

Cevap:

11. Hoşlanmadığınız bir davranışı size yaptıklarında nasıl davranırsınız?

Cevap:

12. Dürüstlük senin için ne anlam ifade ediyor?

EK-3. (devam) Öğrenci Değerler Eğitimi Görüşme Formu

Cevap:

13. Dürüst insanın özellikleri nelerdir?

Cevap:

14. Sınavdan düşük not aldığında ve sonraki sınavda yüksek alacağını düşüncesiyle ailenin üzülmemesi için yüksek aldığını söyler misiniz?

Cevap:

15. Okula zarar veren biri arkadaşınsa görmezden gelir misin?

Cevap:

16. Ödevlerini yapmadığın günlerde okula gelmediğin oldu mu?

Cevap:

17. Kavga ettiğin bir arkadaşın hakkında ceza alması için yalan söyler misin?

Cevap:

18. Serviste (Taşımali) veya okul gezinde yerine oturan birini kaldırmak için şoföre (sorumlu öğretmene) yalan söyler misin?

Cevap:

19. Sınavda veya yapılan etkinliklerde yanına oturan çalışkan bir arkadaşına bakmaya çalışır mısın?

Cevap:

20. Öğretmenin unuttuğu yazılı kâğıtlarını öğretmenler odasından getirmeni istediğinde kâğıtlara bakıp cevapları bulmaya çalışır mısın?

Cevap:

21. Sorumluluk senin için ne anlam ifade ediyor?

Cevap:

22. Verilen ödevleri zamanında yapar mısın yoksa yapmadığın veya geciktirdiğin oldu mu?

Cevap:

23. Okuldaki sorumluluklarının neler olduğunu biliyor musun?

Cevap:

24. Evdeki sorumluluklarının neler olduğunu biliyor musun?

Cevap:

25. Ebeveynlerinin verdiği harçlığı hemen harcar mısın, kardeşinle paylaşıyor mısın?

Cevap:

7.1.EK-4. Öğrenci Dijital Öykü Anlatımı Görüşme Formu

DİJİTAL ÖYKÜ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME SORULARI

Katılacağınız bu araştırma Değerler Eğitiminin Dijital Hikaye Anlatımı yöntemi ile ele alınmasının öğrenciler üzerindeki etkisi konusunda Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÜNAL danışmanlığında Erhan KUTLUCAN tarafından yapılmaktadır. Bu formda Dijital Öykü Anlatımı süreci sonrası yaşadığınız deneyimleri belirleme adına hazırlanan sorular yer almaktadır. Araştırma ile istenen bilgiler kesinlikle çalışma dâhilinde kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Tüm veriler güvenli bir şekilde saklanacak ve katılımcıların izni olmadan paylaşılmayacaktır bu veriler sadece araştırmayı yürütücüleri tarafından ulaşılabilecek. İstedığınız takdirde araştırmacı, araştırma sonuçlarını tarafınıza verebilir.

Erhan KUTLUCAN
Amasya Üniv. Yüksek Lisans Öğrencisi

1.Dijital Öykü hazırlama etkinliğini beğendiniz mi? Neden?

2.Dijital öykü hazırlarken zorlandığınız durumlar oldu mu? (Hikaye yazma, Web 2.0 ve masaüstü yazılımlarını kullanma vb.)

3.Dijital öykünün diğer derslerde de kullanılmasını istemisiniz?

4.Bu sürecin size nasıl yarar sağladığını düşünüyor musunuz?

5.Yapılacak dijital öykülerden farklı nelerin olmasını istersin? (Farklı bileşenler, müzik, altyazı, grafik vb.)

6.Etkinliğin grup çalışmasıyla yapılması hakkında neler düşünüyorsun?

7. Eklemek istediğin bir şeyler var mı?

EK-6. Öğretmen Görüşme Formu

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Katılacağınız bu araştırma Değerler Eğitiminin Dijital Hikaye Anlatımı yöntemi ile ele alınmasının öğrenciler üzerindeki etkisi konusunda Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÜNAL danışmanlığında Erhan KUTLUCAN tarafından yapılmaktadır. Araştırma ile istenen bilgiler kesinlikle çalışma dâhilinde kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Tüm veriler güvenli bir şekilde saklanacak ve katılımcıların izni olmadan paylaşılmayacaktır bu veriler sadece araştırmayı yürütücüleri tarafından ulaşılabilecek. İstedığınız taktirde araştırmacı, araştırma sonuçlarını tarafınıza verebilir.

Erhan KUTLUCAN
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni
Amasya Üniv. Yüksek Lisans Öğrencisi

Branşınız:

Meslekte kaçınıcı yılınız:

1. Sınıftaki (6A) öğrencilerin davranışlarını genel olarak nasıl değerlendirirsiniz?

Cevap: _____
_____

2. Sınıfta(6A) sorduğunuz sorulara kendilerine özgü cevaplar verebiliyorlar mı?

Cevap: _____
_____

3. Derste video, animasyonlar vb. materyaller kullandığınızda öğrencilerin ilgisinde değişim gözlemliyor musunuz?

Cevap: _____
_____

4. Okulda bir sınıfa görev vermek isteseyiz hangi sınıf, sınıfları seçersiniz?

Cevap: _____
_____

5. Sınıfta (6A) verdiğiniz görevleri yapmama veya eksik yapma gibi bir sorunla karşılaşıyor musunuz?

Cevap: _____
_____

6. Sınıfta (6A) vereceğiniz görevlere gönüllü katılım çoğunlukta mıdır?

Cevap: _____
_____

7. Sınıf (6A) genelinin sorumluluk düzeyini nasıl görüyorsunuz?

Cevap: _____
_____

8. (6A) Öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerini nasıl görüyorsunuz?

Cevap: _____
_____

EK-6. (devam) Öğretmen Görüşme Formu

9. Sınıftan kopuk yalnız kalmayı tercih eden öğrenci var mı?

Cevap: _____
 _____

10. Sınıfta kavga sorunu olduğunu düşünüyor musunuz?

Cevap: _____
 _____

11. Arkadaşlarına karşı saygısız davranışlar sergilediğinizi düşündüğünüz kişiler var mı?

Cevap: _____
 _____

12. Sınıfta serbest zamanlarda gürültü ve saygısız davranışlar sergilendiği oluyor mu?

Cevap: _____
 _____

13. Zor durumda kalsa da yalan söylemez, derse geç kaldığında öğretmenine doğruları söyler, sözlerinde ve davranışlarında tutarlıdır. Bu kavramları sınıf genelinde düşündüğünüzde nasıl değerlendirirsiniz?

Cevap: _____
 _____

14. Sınav yaptığınızda uygun anları olduğunda kopya çekme durumları ile ilgili ne söyleyebilirsiniz?

Cevap: _____
 _____

15. Değerler eğitimi okulumuzda geleneksel yöntemlerle kullanılarak sunuluyor konuların öğrencilere geçtiğini düşünüyor musunuz?

Cevap: _____
 _____

16. Değerler eğitimi konularından (**Sorumluluk, Dostluk/Arkadaşlık, Barışçı Olma, Saygı, Hoşgörü, Dürüstlük**) hangisinin veya hangilerinin sınıfa verilmesi sınıf için gerekli görüyorsunuz? Öncelik sırasına göre 3 değer

Cevap: 1.
 2.
 3.

17. Değerler eğitimi konularının farklı uygulamalarla öğrencilere verilmesinin öğrencilerde değişim olacağını düşünüyor musunuz?

Cevap: _____
 _____

18. Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Cevap: _____
 _____

7.2.EK-7. İl Millî Eğitim Müdürlüğünden Alınan Uygulama İzni

**T.C.
SİVAS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : 92255297-605.01-E.3740115 21.02.2018
 Konu : Araştırma İzni
 (Erhan KUTLUCAN)

.....MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a)Amasya Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 25/01/2018 Tarihli ve 47526769-302.08.01-E.446 Sayılı Yazısı.
 b)Valilik Makamının 20/02/2018 Tarihli ve 92255297-605.01-E.3621432 Sayılı Onayı.
 c)Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22/08/2017 Tarihli 35558626-10.06.01-E.12607291 Sayılı 2017/25 No'lu Genelgesi.

Amasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Erhan KUTLUCAN'ın, "Dijital Öykü Anlatımı ile Verilen Değerler Eğitiminin Öğrenciler Üzerindeki Etkisine Yönelik Eylem Araştırması" konulu tez çalışması kapsamında, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen veri toplama araçlarının, gönüllülük esas olmak kaydıyla İlimiz Merkez Beypınar Ortaokulunda uygulanması Valilik Makamının ilgi (b) onayı ile uygun görülmüş olup onay örneği yazımız ekinde gönderilmiştir.

Söz konusu araştırma çalışmasının bitiminde, araştırma yapan kişi tarafından sonuç raporunun bir örneğinin CD ortamında Müdürlüğümüze gönderilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Mustafa ALTINSOY
Millî Eğitim Müdürü

EK : İlgi (b) Onay Örneği (1 Sayfa)

DAĞITIM :
 Gereği :
 -Amasya Üniversitesi Rektörlüğü Bilgi :
-Mrk. Beypınar OO Müd.

Tarih : 27.02.2018
İNCELENDİ

Muhsin Yazıcıoğlu Bldv. No:23 SİVAS
 Elektronik Ağı: <http://sivas.meb.gov.tr>
 e-posta: arge58@meb.gov.tr ; istatistik58@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: L.KELDAL / Şef
 Tel : (0 346) 2805800
 Faks : (0 346) 2805948

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 9c50-8e37-3ccf-a74f-620b kodu ile teyit edilebilir.

7.3.EK-8. Aile İzin Belgesi

Aile İzin Formu

Bu form Dijital Öykü Anlatımı İle Verilen Değerler Eğitimi'nin Öğrenciler Üzerindeki Etkisine Yönelik Eylem Araştırması konulu yüksek lisans tez çalışması için Değerler Eğitiminin Dijital Hikaye Anlatımı yöntemi ile ele alınmasının öğrenciler üzerindeki etkisini araştırmaktır. Araştırma Değerler Eğitiminin Dijital Hikaye Anlatımı yöntemi ile ele alınmasının öğrenciler üzerindeki etkisi konusunda Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÜNAL danışmanlığında Erhan KUTLUCAN tarafından yapılmaktadır. Bu formdaki amaç çalışmaya öğrencilerin katılımını sağlamak için izin almaktır. Çalışmada öğrenciler ile değerler eğitimi konuları ile ilgili dijital öyküler oluşturulacaktır. Çalışmada öğrencilere ait bilgiler yer almamaktadır. (Ad, soyad, resim vb.) Oluşturulan videolar son olarak eğitim amaçlı EBA veya youtubede yayınlanacaktır. Araştırma ile istenen bilgiler kesinlikle çalışma dâhilinde kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Tüm veriler güvenli bir şekilde saklanacak ve katılımcıların izni olmadan paylaşılmayacaktır bu veriler sadece araştırmayı yürütücüleri tarafından ulaşılabilir. İstedığınız takdirde araştırmacı, araştırma sonuçlarını tarafınıza verebilir.

Erhan KUTLUCAN
Amasya Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

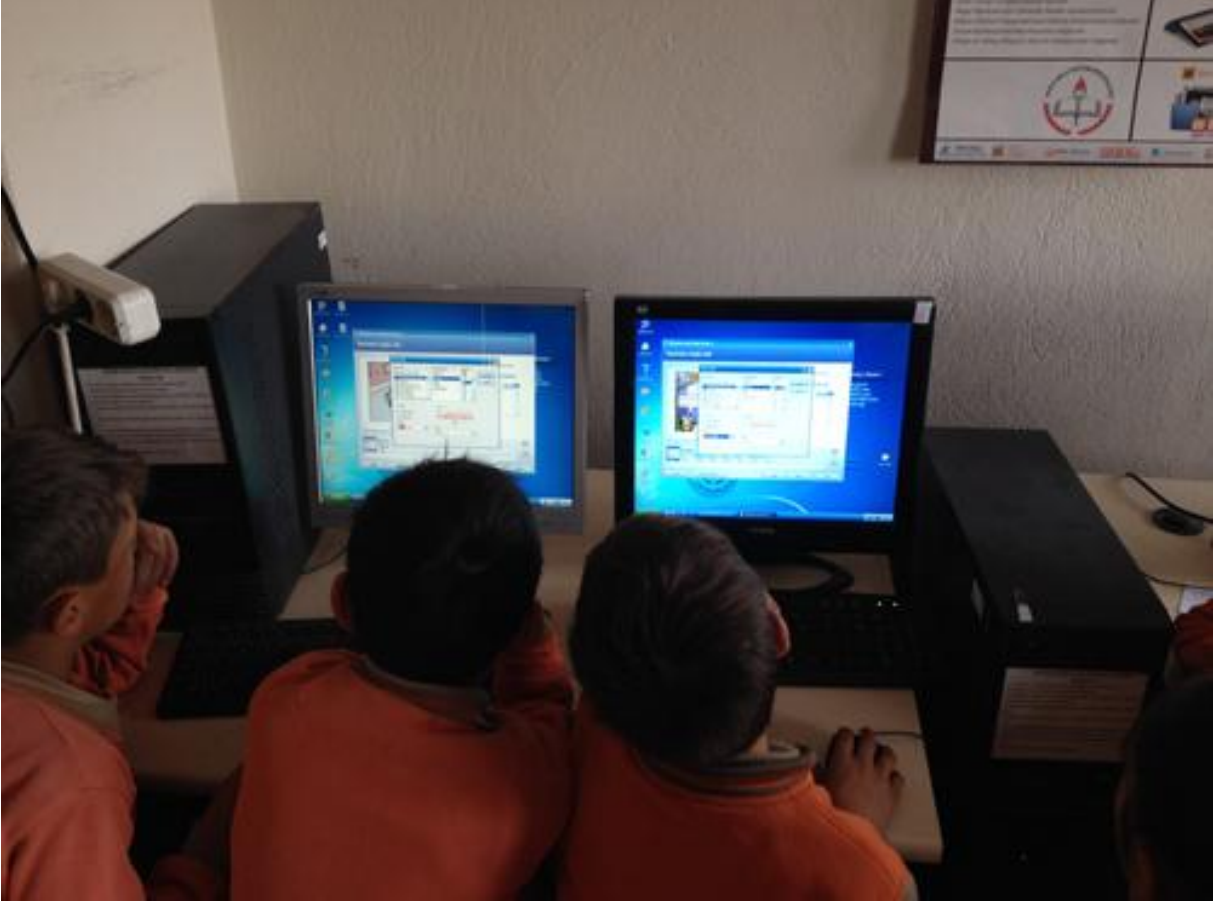
Adres: Beypınar Ortaokulu – Merkez – Sivas
e-posta: erhankutlucan@hotmail.com

Yukarıdaki açıklamaları anlamış ve kızımın/oğlumun araştırmaya katılımına onay verdiğimi bildirmiş bulunmaktayım.

Ad-Soyad: [Redacted]
Tarih: [Redacted] 2018

[Redacted]

7.4.EK-9. Çalışma Esnasında Fotoğraflar

7.5.EK-9.(devam)

Çalışma

Esnasında

Fotoğraflar

7.6.EK-9. (devam) Çalışma Esnasında Fotoğraflar

7.7.

EK-10. Örnek Öykü Yazımı ve Öykü Tahtası

Öykü Konusu: SAYGILI VE ANLAYIŞLI OLMA Öyküde arkadaş ve aile ilişkilerinde ilişkilerinde saygılı ve sevgi dolu olma, düzensizlik temaları ele alınacak.

Öykü kahramanlarımız hayvanlar olmayacaktır. Başımızdan geçen olaylar veya insanlar üzerinden bir kurgu yapılacaktır. Öykü olumlu bir konuyu anlatarak veya başından geçen bir olumsuzluğu ve bundan çıkarılması gereken dersi içermelidir. Giriş bölümünde öyküdeki kişiler hakkında ve olayın geçtiği mekanlar hakkında bilgiler verilebilir. Cümleleri kurarken okuyan kişinin hayal gücünde canlanacak şekilde ifadeler kullanılmalıdır. Öyküyü biz anlatıyormuş gibi yazarken kişiler arasındaki konuşmaları dialog halinde yazınız. Öykünün sonunda ders çıkarmamız gereken cümleler kullanınız.

ÇOCUĞUN PİŞMANLIĞI

Bu gece 12 yaşında bir çocuk, 6. sınıfa gidiyordu. Bir erkek arkadaş varmış. Bu gece adı köfür söylüyor, herkeze kötü davranıyor, utanmaz biriymiş. Bir gün yarı saat den geldiğinde arkadaşısı ile konuşmuş. Eve gelmiş. Annesiyle eve süpürüyormuş. Bu...

Çocuk: Anne ben acıktım bana bir şeyler yap baba

Anne: Tamam

Anne gelmiş.

Çocuk: Bana payız, etmişim yiyeceğim demiş.

Anne: Bunu bilmeden de var, ayum demiş.

Annesi yaşadığı gün kal gitmiş. Ve hastaneye kaldırmışlar. Çocuğa ve babasına demişki

Doktor: annesiz ve babasız birine daha üzreyim yoksa kaybederim demiş. Babası da 10 çocuğa aile ve iyi bir demiş, a bade

Çocukta bu olayın ders çıkararak demiş

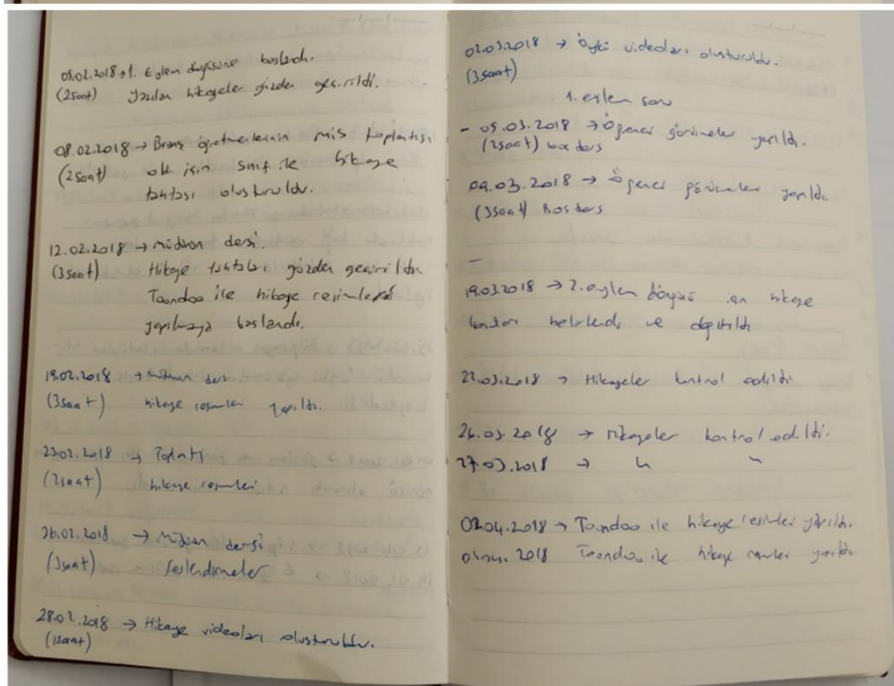
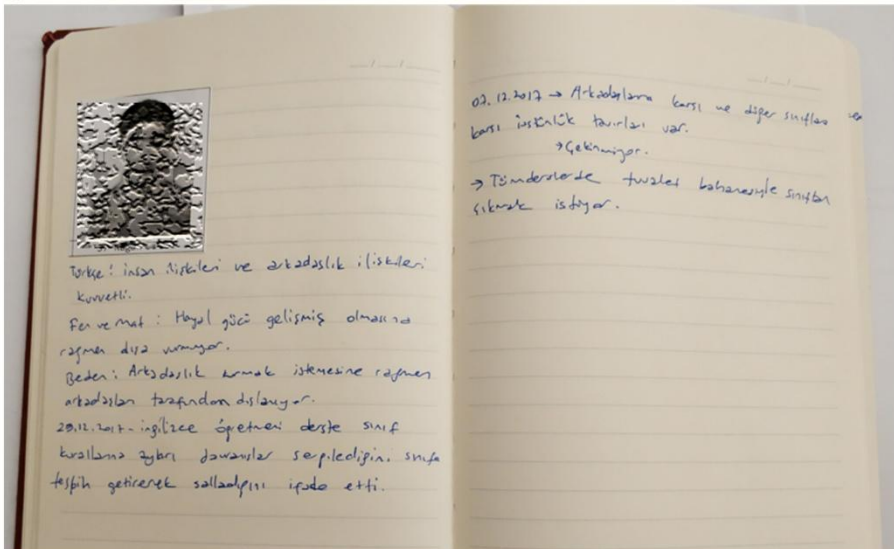
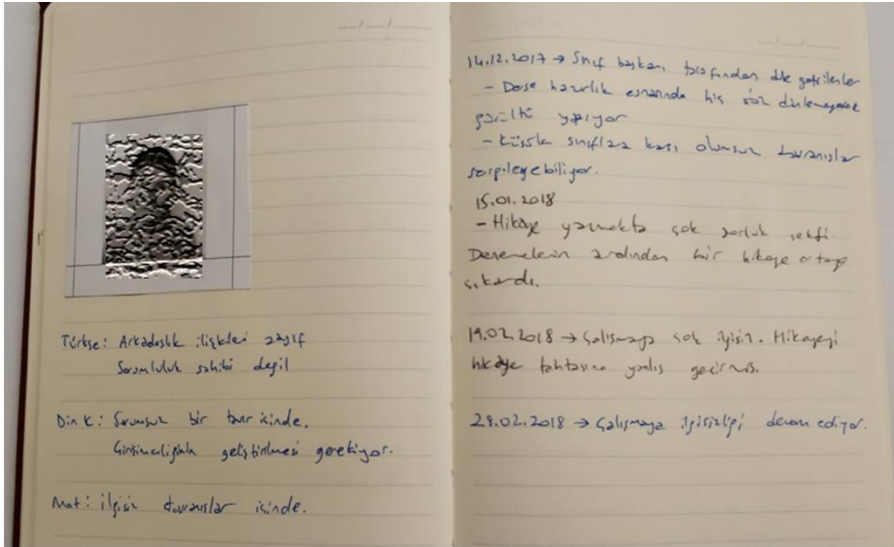
Pyp almaya karar vermiş.

Ve Mutlu Yaşamışlar.

EK-10.(devam) Örnek Öykü Yazımı ve Öykü Tahtası

HİKAYE TAHTASI (FİLM ŞERİTİ)		
Olay Resmi	Öykü Metni	Açıklamalar
	1. Günün birbirine bir kızarmış. Bu kız kasabada yaşarmış. Bu kızın adı Melike imiş. Melike Abisiyle zaman geçirmeyi çok Severmiş.	
	2- Melike'nin bir de Abisi varmış. Bu abisi hiç nazik davranmaz. Ve hep küfür edermiş. Melike çok iyi bir kızmış. Melike yemeğini yiyip odasına çıkmış.	
	3- Yine bir gün Melike yemeğini yedikten sonra odasına çıkmış. Camdan bakarken bir yaralı kuş görmüş. Melike kuşu içi almış. Kuşun tüyleri ısl, ısl Pantıyormuş.	
	4. Melike kuşu alıp aşağıya götürmüş. aşağıda annesi gil oturuyormuş. Melike telafatla - Anne yaralı kuş getirdim. denmiş.	
	5. Annesi = Nereden buldun bu kuşu kızım denmiş. Melike = Camdan bakarken buldum Anneciğim denmiş.	
	6. Abisi sinirlenerek hemen ağağa kalktı Melike hemen at okuşu denmiş. Atmanı abi sende hiç vcdan yokmu atarsan ölür. denmiş.	

EK-11. Araştırmacı Notlarından Örnekler

EK-12. Öğrencilerin Yazdıkları Öykülerin Konu Dağılımları

	1.Eylem Döngüsü			2. Eylem Döngüsü	
1.GRUP Mehmet Nurgün	HOŞGÖRÜ (ARKADAŞLIK)	Öyküde arkadaşlık ilişkileri işlenerek, kişiler arası saygı ve anlayış teması ele alınacak.	1.GRUP Mehmet Nurgün	HOŞGÖRÜ (ANLAYIŞLI OLMA)	Öyküde arkadaş ve aile ilişkilerinde saygı, şikayet etme temaları ele alınacak.
2.GRUP Fatma Merve	HOŞGÖRÜ (SAYGILI OLMA)	Öyküde arkadaş ve aile ilişkilerinde saygı, şikayet etme ve sorumluluk alma temaları ele alınacak. Öyküde aile ortamında ve arkadaş ortamında eş zamanlı iki olay planlanabilir.	2.GRUP Mehmet Merve	HOŞGÖRÜ (ARKADAŞLIK)	Öyküde arkadaşlık ilişkileri işlenerek, kişiler arası saygı ve anlayış teması ele alınacak.
3.GRUP Sema Sema	HOŞGÖRÜ (SAYGI VE SEVGİ DOLU OLMA)	Öyküde arkadaşlar arası, aile ve toplum için saygılı olmayı. Beraber vakit geçirirken olması gereken olumlu davranışları içeren bir öykü yazılacak.	3.GRUP Sema Sema	HOŞGÖRÜ (ANLAYIŞLI OLMA)	Öyküde arkadaş ve aile ilişkilerinde saygı, şikayet etme temaları ele alınacak.
4.GRUP Dünya Yunus	HOŞGÖRÜ (SAYGILI VE ANLAYIŞLI OLMA)	Öyküde arkadaş ve aile ilişkilerinde saygılı ve sevgi dolu olma, düzensizlik temaları ele alınacak.	4.GRUP Dünya Yunus	HOŞGÖRÜ (SAYGI)	Öyküde kişileri hor görme, laubalilik yapma, çok bilmişlik yapmanın kişilerde bıraktığı etki ve olumsuzlukları ele alınacak.
5.GRUP Mehmet Sema	HOŞGÖRÜ (BİRLİK OLMA)	Öyküde arkadaşlık ilişkileri, beraber oyunlar oynamaya etkinlikler yapma konularında kişilerin davranışları ele alınacak.	5.GRUP Mehmet Sema	HOŞGÖRÜ (SAYGI)	Öyküde kişileri hor görme, laubalilik yapma, çok bilmişlik yapmanın kişilerde bıraktığı etki ve olumsuzlukları ele alınacak.
6.GRUP Mehmet Merve	HOŞGÖRÜ (ANLAYIŞLI OLMA)	Öyküde arkadaş ve aile ilişkilerinde saygı, şikayet etme ve sorumluluk alma temaları ele alınacak. Öyküde aile ortamında ve arkadaş ortamında eş zamanlı iki olay planlanabilir. Küçük öğrencilere saygı konusu ele alınacak.	6.GRUP Mehmet Merve	HOŞGÖRÜ (ARKADAŞLIK)	Öyküde arkadaşlık ilişkileri işlenerek, kişiler arası saygı ve anlayış teması ele alınacak.
7.GRUP Kerem Merve	HOŞGÖRÜ (SAYGI)	Öyküde kişileri hor görme, laubalilik yapma, çok bilmişlik yapmanın kişilerde bıraktığı etki ve olumsuzlukları ele alınacak. Sorumluluk kavramı da sürece dahil edilebilir.	7.GRUP Kerem Merve	HOŞGÖRÜ (ANLAYIŞLI OLMA)	Öyküde arkadaş ve aile ilişkilerinde saygı, şikayet etme temaları ele alınacak.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı-Soyadı : Erhan KUTLUCAN
 Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti
 Doğum tarihi ve yeri : 16.10.1986- Ankara
 Medeni hali : Evli
 e-posta : erhankutlucan@hotmail.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet Yılı
Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi	2008
İş Deneyimi/Yıl	Çalıştığı Yer	Görevi
2008-Halen	MEB	Bilişim Tek. Öğretmeni

Yabancı Dili

İngilizce

Bilimsel Faaliyetler(Yayınlar, Bildiriler, Katıldığı Projeler)

Çakır, R., Ünal, Y. ve Kutlucan, E. (2017). *Kodlama Öz Yeterliliğinin Problem Çözme ve Bilgisayarca Düşünme Üzerine Etkisi*. 5st ITTES, Uluslararası Eğitim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Semineri, İzmir

Kutlucan, E., Çakır, R., Çalışıcı, B. ve Öztürk, Y. (2017). *Oyunlaştırma ile Değerler Eğitimine Olan İlgiyi Arttırma: Bir Eylem Araştırması*. 5st ITTES, Uluslararası Eğitim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Semineri, İzmir

Kutlucan, E., Ünal, Y., Saltan, F. (2018). *Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Teknoloji Kullanımıyla ilgili Çalışmaların İncelenmesi*. 1st UETS, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu, Sivas

Kutlucan, E., Çakır, R., ve Ünal, Y. (2018). *Dijital Öykü Anlatımı İle Verilen Değerler Eğitimi'nin Öğrenciler Üzerindeki Etkisine Yönelik Eylem Araştırması*. 17st USOS, Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Ankara.